

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Документу державного планування

“ПРОГРАМА ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ МИРНОГРАДСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2024 РІК”

Розділ “Охорона навколишнього природного середовища”

Виконавець

ФОП Максимова Юлія Сергіївна, реєстраційний номер №10000002237853 від 22.12.2021 р..

Тел. : 044 338 9370

Email : office@juliesdata.com

Аналіз наданих даних виконується в геоінформаційних системах QGIS, SAGA за допомогою інструментів бази даних містобудівного кадастру QGISgp ©Yuliia Maksymova 2019 - 2023

juliesdata.com

facebook.com/juliesdata

[twitter @juliesdata](https://twitter.com/juliesdata)

Даний твір є об'єктом авторських прав. © Юлія Максимова, Олексій Бойко.

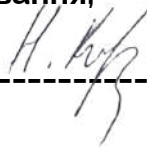
Поширення та цитування можливе лише за умови посилання на першоджерело.

КИЇВ-2023

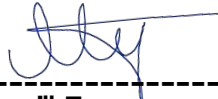
АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Геоеколог, менеджер природокористування,
кандидат географічних наук

----- Корогода Н.П.

Інженер-геоінформатик,
спеціаліст із CEO,

----- Максимова Ю.С.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії
післядипломної освіти та управління № 25-03 від 31 березня 2021р.
Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії
післядипломної освіти та управління № 05-16 від 02 лютого 2022р.

Спеціаліст із CEO
та геоінформаційних
систем

----- Бойко О.Ю.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії
післядипломної освіти та управління № 25-01 від 31 березня 2021р.
Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії
післядипломної освіти та управління № 05-05 від 02 лютого 2022р.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	5
1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	6
Зміст та основні цілі ДДП	6
Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня	14
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ	16
2.1. Кліматичні особливості території, для якої розробляється стратегічна екологічна оцінка	16
2.2 Викиди парникових газів	21
2.3 Водні ресурси	25
2.4. Атмосферне повітря	33
2.5 Радіаційний стан	40
2.6 Стан здоров'я мешканців	40
2.7 Земельні ресурси та ґрунти	45
2.8. Біорізноманіття	50
2.9 Природно-заповідний фонд, його функціональні та охоронні зони	56
2.10. Землі лісового фонду	56
2.11. Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО	56
2.12 Екомережа	57
2.13 Перспективні до заповідання території в межах громади	58
2.14 Історико-культурні об'єкти	60
2.15 Поводження з відходами	69
2.16 Основні екологічні проблеми території громади	76
2.17 TOWS аналіз	79
2.18Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено	84
3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	92
4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	94
5 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	95
6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	99

6.1 Атмосферне повітря	99
6.2 Клімат	100
6.3 Водні ресурси	101
6.4 Земельні ресурси	101
6.5 Відходи	102
6.6 Біорізноманіття	102
6.7 Природоохоронні території	103
6.8 Здоров'я населення	103
6.9 Історико-культурна спадщина	104
6.10 Транскордонний вплив	104
6.11 Результати розділу	104
7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	108
8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ	110
8.1 Вихідні дані для виконання оцінки	110
8.2 Використані інструменти та методи	111
8.3 Планувальні альтернативи	111
8.4 Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту	113
8.5 Ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів) під час здійснення стратегічної екологічної оцінки	113
9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	114
10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)	120
11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ	120

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ДДП	Документ державного планування
ДСТУ	Державний стандарт України
ДСанПіН	Державні санітарні правила і норми
ОДА	Обласна державна адміністрація
ТГ	Територіальна громада
ПЗФ	Природно-заповідний фонд
Програма	Ця Програма економічного і соціального розвитку Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2024 рік
Регіональна доповідь	Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Донецькій області
СЕО	Процедура стратегічної екологічної оцінки документу державного планування
Звіт	Цей звіт про стратегічну екологічну оцінку

ВСТУП

Замовник документу державного планування: Мирноградська міська рада, 85323, Україна, Донецька область, м. Мирноград, вул. Центральна, буд. 9. Сайт: <https://myrnograd-rada.gov.ua/>

Виконавець стратегічної екологічної оцінки ДДП "Програма економічного і соціального розвитку Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2024 рік" — ФОП Максимова Юлія Сергіївна (реєстраційний номер №10000002237853 від 22.12.2021 р.).

1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Зміст та основні цілі ДДП

Відповідно до п. 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування - стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

В таблиці 1.1 наведено основні завдання та заходи в межах них, які планується реалізувати в межах Програми

Таблиця 1.1

Завдання та заходи ДДП "Програма економічного і соціального розвитку Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2024 рік"

Мета/Завдання	Основні заходи
Стратегічна ціль 1. Оновлена, конкурентоспроможна економіка:	
1.1. Промисловий комплекс	1.1.1. Підготовка та введення 6 півн. лави центр. похилу пл. L1
1.2. Агропромисловий комплекс	відсутні
1.3. Розвиток земельних відносин	відсутні
1.4. Розвиток зовнішньоекономічної діяльності, міжнародної і міжрегіональної співпраці	1.4.1. Організація та проведення засідань робочої групи з питань громадської безпеки та соціальної згуртованості міста Мирноград за підтримки ПРООН; 1.4.2. Реалізація міні-гранту "Влаштування наземних пожежних гідрантів та покажчиків ПГ"; 1.4.3. Реалізація міні-гранту "Забезпечення Центру гуманітарної допомоги Мирноградської громади комп'ютерним забезпеченням"; 1.4.4. Реалізація проекту "Створення нового освітнього простору «Класи безпеки «Подбай про себе» на базі двох шкіл Мирноградської громади та територіального підрозділу ДСНС України; 1.4.5. Проведення консультацій в рамках проекту GIZ "Підтримка структурних змін вугільних регіонів України"; 1.4.6. Участь у проєкті GIZ «Просування енергоефективності та

	імплементатії Директиви ЄС про енергоефективність в Україні».
1.5. Інвестиційна діяльність та розвиток інфраструктури	<p>1.5.1. Розробка Стратегії економічного і соціального розвитку Мирноградської міської територіальної громади;</p> <p>1.5.2. Розробка Плану відновлення та розвитку Мирноградської міської територіальної громади;</p> <p>1.5.3. Організація та участь у презентаціях економічного потенціалу та інвестиційних можливостей міста Мирноград; забезпечення проведення офіційних заходів на території області за участю керівництва міста та іноземних делегацій;</p> <p>1.5.4. Виготовлення друкованої продукції для розповсюдження та популяризації інвестиційних намірів міської територіальної громади, в т.ч. на форумах та офіційних заходах за участю представників Мирноградської міської ради, Мирноградської міської військової адміністрації.</p>
1.6. Розвиток інформаційного простору. Забезпечення доступу до неупереджених джерел інформації.	<p>1.6.1. Інформування населення громади щодо державних, обласних та міських програм розвитку області, впровадження реформ, ініційованих Президентом України, КМУ, місцевою владою, які спрямовані на поліпшення соціально-економічної ситуації в країні, регіоні та громаді, державних свят на засобах зовнішньої реклами (поклейки та розміщення постерів/афіш на біл-бордах та ін засобах зовнішньої реклами), шляхом розміщення у соціальних мережах Фейсбук, Інстаграм, Телеграм, офіційний сайт ММВА;</p> <p>1.6.2. Вдосконалення системи всебічного інформування населення з економічних і соціальних питань на офіційному сайті Мирноградської міської військової адміністрації, в соціальній мережі Фейсбук, Інстаграм, Телеграмм.;</p> <p>1.6.3. Виготовлення та розміщення постерів.</p>
1. 7. Розвиток підприємницького середовища	<p>1.7.1. Підтримка суб'єктів малого і середнього підприємництва для створення та розвитку підприємницької діяльності;</p> <p>1.7.2. Організація та проведення навчальних семінарів, тренінгів, круглих столів, інших інформаційних і ділових заходів спрямованих на створення сприятливих умов щодо розвитку підприємницької діяльності;</p> <p>1.7.3. Інформаційна підтримка бізнесу за допомогою соціальних мереж.</p>
1.8. Ринок праці. Зайнятість населення	<p>1.8.1. Сприяння конкурентоспроможності осіб на ринку праці шляхом:</p> <ul style="list-style-type: none"> - надання комплексу профорієнтаційних послуг з використанням інноваційних форм роботи; - забезпечення навчання за виданими ваучерами; <p>1.8.2. Забезпечення професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації безробітних;</p> <p>1.8.3. Організація підтвердження неформального навчання громадян за робітничими професіями;</p> <p>1.8.4. Компенсація витрат роботодавця на оплату праці, в тому числі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за працевлаштованих на умовах строкових трудових договорів зареєстрованих безробітних з числа ВПО; - за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб під час дії воєнного стану в Україні; <p>1.8.5. Компенсації єдиного внеску за працевлаштування на нові робочі місця;</p> <p>1.8.6. Компенсація витрат за працевлаштування зареєстрованих безробітних, з них:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - компенсації фактичних витрат у розмірі єдиного внеску; - компенсації 50 % мінімальної заробітної плати; - компенсації 50 % витрат на оплату праці; <p>1.8.7. Компенсація роботодавцям фактичних витрат за облаштування робочих місць працевлаштованих осіб з інвалідністю;</p> <p>1.8.8. Залучення до участі у суспільно корисних роботах в умовах воєнного стану працездатних осіб, у тому числі осіб, що не підлягають призову на військову службу, які за віком і станом здоров'я не мають обмежень до роботи в умовах воєнного стану (крім працездатних осіб, що залучені до роботи в оборонній сфері та сфері забезпечення життєдіяльності населення і заброньовані за підприємствами у період воєнного стану з метою виконання робіт, що мають оборонний характер, а також осіб, залучених до здійснення заходів національного спротиву);</p> <p>1.8.9. Проведення інформаційно-консультаційної роботи з активізації та підтримки підприємницьких ініціатив, шляхом проведення семінарів, тренінгів щодо можливості організації та розширення власної справи;</p> <p>1.8.10. Забезпечення системної роботи щодо орієнтації громадян на розширення бізнес-мислення, організації власної справи, залучення до участі у грантових програмах різної направленості;</p> <p>1.8.11. Забезпечення працевлаштування осіб, які перебувають на обліку, в т.ч. безробітних</p>
<p>1.9. Розвиток ринку внутрішньої торгівлі та надання побутових послуг населенню. Захист прав споживачів.</p>	<p>1.9.1. Модернізація і переоснащення існуючих об'єктів (магазинів);</p> <p>1.9.2. Робота з представниками торгівлі та сфери надання послуг щодо дотримання вимог законодавства;</p> <p>1.9.3. Надання консультацій з питань захисту прав Споживачів;</p> <p>1.9.4. Робота з розгляду скарг і звернень. Сприяти покупцям щодо реалізації їхніх прав у випадках придбання товарів неналежної якості;</p> <p>1.9.5. Публікація в засобах масової інформації з питань торгівлі, надання послуг та захисту прав споживачів</p>
<p>1.10. Дорожньо-транспортний комплекс</p>	<p>відсутні</p>
<p>Стратегічна ціль 2. <i>Якість життя та людський розвиток</i></p>	
<p>2.1. Освіта</p>	<p>2.1.1. Підвезення підручників</p> <p>2.1.2. Підготовка педагогічних кадрів, підвищення професійної компетентності вчителів в умовах інтегрованого або інклюзивного навчання , курси підвищення кваліфікації;</p> <p>2.1.3. Проведення конкурсу "Кращий педагог року";</p> <p>2.1.4. Підвищення якості освіти шляхом оплати послуг доступу до мережі інтернет закладів освіти;</p> <p>2.1.5. Організація харчування у загальноосвітніх навчальних закладах та закладах дошкільної освіти;</p> <p>2.1.6. Виплата стипендій обдарованим дітям;</p> <p>2.1.7. Виплата одноразової допомоги дітям-сиротам та дітям, позбавлених батьківського піклування, яким виповнилось 18 років (постанова КМУ № 823 від 25.08.2005р.);</p> <p>2.1.8. Винагорода обдарованим дітям-сиротам та дітям з інвалідністю;</p>

	<p>2.1.9. Відзначення кращих учнів "Випускник року 2023-2024"; 2.1.10. Придбання іграшок до святкування "Дня захисту дітей"; 2.1.11. Заходи з національно-патріотичного виховання дітей та юнацтва в т.ч.(патріотична гра "Сокіл","Джура",чемпіонат зі спортивного туризму та міські заходи до Дня Захисника; 2.1.12. Забезпечення послуг з охорони будівлі та прилеглої території ,що входили до складу ЗОШ-інтернат; 2.1.13. Посилення стану протипожежного захисту закладів освіти; 2.1.14. Організація медичного огляду учасників освітнього процесу.</p>
<p>2.2. Підтримка сім'ї, дітей та молоді</p>	<p>2.2.1.Заходи з правової освіти та попередження правопорушень серед молоді; 2.2.2. Сприяння участі у заходах із національно-патріотичного та духовно-морального виховання; 2.2.3. Забезпечення проведення заходу присвяченого Дню молоді; 2.2.4. Матеріальне стимулювання молоді на досягнення високих результатів шляхом виплати міської стипендії для обдарованої молоді громади у сфері освіти, культури, фізичної культури та спорту, молодіжної політики; 2.2.5. Забезпечення бланками посвідчень батьків з багатодітної сім'ї та посвідчень дитини з багатодітної сім'ї; 2.2.6. Проведення міських заходів для дітей та родин; 2.2.7. Організація оздоровлення або відпочинку дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, та дітей, які виховуються в сім'ях з дітьми.</p>
<p>2.3. Охорона здоров'я</p>	<p>2.3.1. Забезпечення безперервного навчання лікарів та підвищення кваліфікації середніх медичних спеціалістів; 2.3.2. Впровадження електронного документообігу в закладах охорони здоров'я (комп'ютеризація, придбання та обслуговування медичних інформаційних систем (МІС)); 2.3.3. Подальша реалізація заходів міської програми «Заохочувальні місцеві стимули в галузі охорони здоров'я м. Мирноград на 2021 - 2023 роки»; 2.3.4. Придбання систем відбору крові для добровільного консультування і тестування на ВІЛ – інфекцію; 2.3.5. Забезпечення 100% обов'язковим консультуванням та тестування на ВІЛ-інфекцію донорів та її препаратів; 2.3.6. Забезпечення молочними сумішами дітей,народжених від ВІЛ-інфікованих матерів : замінник грудного молока; 2.3.7. Страхування медичних працівників на випадок інфікування ВІЛ – інфекцією; 2.3.8. Забезпечення компенсаційних виплат донорам; 2.3.9. Оплата комунальних послуг КНП "МЦПМСД" та КНП "МЦМЛ" ММР; 2.3.10. Забезпечення заходів готовності до епідсезону грипу та гострих респіраторних вірусних інфекцій та реалізація цих заходів; 2.3.11. Усунення недоліків за результатами перевірок щодо виконання вимог нормативно-правових актів з питань техногенної і пожежної безпеки, цивільного захисту;</p>
<p>2.4. Фізичне виховання та спорт</p>	<p>2.4.1. Підтримка дитячо-юнацького спорту; 2.4.2. Забезпечення проведення спортивно-масових заходів та змагань (придбання спортивної атрибутики)</p>

2.5. Культура і туризм	2.5.1. Проведення міських заходів, заходів до державних, обласних, міських свят з залученням громадських організацій громади; 2.5.2. Забезпечення заходами протипожежної безпеки закладів культури.
Стратегічна ціль 3. <i>Ефективне управління та безпека в умовах зовнішніх і внутрішніх викликів</i>	
3.1. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій	3.1.1. Забезпечення виконання заходів Програми забезпечення безпеки населення та території Мирноградської міської територіальної громади від надзвичайних ситуацій в умовах воєнного стану на 2022-2024 роки, в т.ч.: - Створення та використання місцевого матеріального резерву для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій; - Забезпечення мешканців громади послугою з водопостачання, у тому числі як теплоносія для системи опалення мереж теплопостачання; - Створення автоматизованої системи централізованого оповіщення. 3.1.2. Забезпечення 52 державної пожежно-рятувальної частини 9 державного пожежно-рятувального загону Головного управління ДСНС України у Донецькій області тепловідбивними костюмами; 3.1.3. Забезпечення 52 державної пожежно-рятувальної частини 9 державного пожежно-рятувального загону Головного управління ДСНС України у Донецькій області комп'ютерною технікою; 3.1.4. Забезпечення 52 державної пожежно-рятувальної частини 9 державного пожежно-рятувального загону Головного управління ДСНС України у Донецькій області насосним засобом загального призначення потужністю до 1600 л/хв; 3.1.5. Забезпечення 52 державної пожежно-рятувальної частини 9 державного пожежно-рятувального загону Головного управління ДСНС України у Донецькій області пожежним обмундируванням.
3.2. Захист прав і свобод громадян	3.2.1. Проведення зустрічей з учнями середньоосвітніх учбових закладів з питань правової тематики, профілактики і запобігання правопорушенням; 3.2.2. Участь в проведенні розширених засідань Координаційного комітету з боротьби зі злочинністю; 3.2.3. Вжиття заходів до осіб, що посягають на здоров'я, життя, честь і гідність громадян, злочинних посягань на їх майнові права; 3.2.4. Підвищення рівня захисту ринків міста від недоброякісних товарів; 3.2.5. Перевірка дотримання чинного законодавства під час прийому лому металів; 3.2.6. Здійснення заходів спрямованих на виявлення каналів незаконного обігу та крадіжок вогнепальної зброї, боєприпасів та вибухових речовин; 3.2.7. Здійснення заходів спрямованих на виявлення каналів незаконного обігу та крадіжок вогнепальної зброї, боєприпасів та вибухових речовин; 3.2.8. Проведення рейдів - перевірок з метою профілактики жебракування неповнолітніми, через трудові і педагогічні колективи вести з ними профілактичну роботу; 3.2.9. Проведення комплексу заходів щодо встановлення місця проживання раніше судимих осіб, які не прибули до визначеного місця проживання. А також адміннаглядних осіб.

	<p>які залишили місце проживання з метою ухилення від адміннагляду; 3.2.10. Матеріально - технічне оснащення</p>
<p>3.3. Соціальний захист населення</p>	<p>3.3.1. Призначення та виплата державної допомоги сім'ям з дітьми, згідно Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми»;</p> <p>3.3.2. Призначення та виплата державної соціальної допомоги згідно Закону України "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям";</p> <p>3.3.3. Призначення та виплата державної соціальної допомоги згідно Закону України "Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю";</p> <p>3.3.4. Призначення та виплата державної соціальної допомоги згідно Закону України „Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю”;</p> <p>3.3.5. Призначення та виплата допомоги на дітей, які виховуються у багатодітних сім'ях згідно постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2019 року №250 "Деякі питання надання соціальної підтримки багатодітним сім'ям";</p> <p>3.3.6. Призначення та виплата щомісячної грошової допомоги особі, яка проживає разом з особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, яка за висновком лікарської комісії медичного закладу потребує постійного стороннього догляду, на догляд за нею, згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 02.08.2000 №1192;</p> <p>3.3.7. Призначення та виплата тимчасової державної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання їх невідоме, згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 22.02.2006 №189;</p> <p>3.3.8. Призначення та виплата щомісячної адресної компенсаційної виплати одному з батьків, опікуну дитини до трьох років згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 30.01.2019 №68 "Деякі питання надання послуги з догляду за дитиною до трьох років "муниципальна няня”;</p> <p>3.3.9. Призначення та виплата державної допомоги згідно постанови Кабінету Міністрів України від 26.06.2019 № 552 Деякі питання виплати державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, у тому числі з інвалідністю, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом "гроші ходять за дитиною", оплати послуг із здійснення патронату над дитиною та виплати соціальної допомоги на утримання дитини в сім'ї патронатного вихователя, підтримки малих групових будинків”;</p> <p>3.3.10. Призначення та виплата тимчасової державної соціальної допомоги непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку але не набула права на пенсійну виплату згідно постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 №1098 "Про затвердження Порядку призначення тимчасової державної соціальної допомоги непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату”;</p> <p>3.3. 11. Виплата грошової компенсації вартості допомоги "паунок малюка”;</p> <p>3.3.12. Соціальна підтримка громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;</p> <p>3.3. 13. Соціальна підтримка осіб з інвалідністю;</p> <p>3.3.14. Соціальна підтримка ветеранів війни;</p>

	<p>3.3.15. Соціальний захист одиноких громадян похилого віку, осіб з інвалідністю, ветеранів війни та праці, які перебувають на обліку в Територіальному центрі соціального обслуговування (надання соціальних послуг) м. Мирноград Донецької області;</p> <p>3.3.16. Соціальна реабілітація дітей з інвалідністю, які перебувають на обліку в Мирноградському центрі комплексної реабілітації осіб з інвалідністю.</p>
3.4. Захист прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	<p>3.4.1. Проведення заходів до Дня усиновлення з популяризації альтернативних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;</p> <p>3.4.2. Перевірка умов утримання та виховання дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування</p>
3.5. Житлове господарство та комунальна інфраструктура	<p>3.5.1. Капітальний ремонт житлового фонду;</p> <p>3.5.2. Зовнішнє освітлення;</p> <p>3.5.3. Утримання територій;</p> <p>3.5.4. Інші заходи.</p>
3.6. Формування спроможних територіальних громад	<p>3.6.1. Розвиток електронного урядування та розширення переліку послуг, які надаються в електронному вигляді;</p> <p>3.6.2. Посилення кадрового забезпечення та компетенції працівників шляхом участі у навчальних заходах (семінарах, тренінгах тощо);</p> <p>3.6.3. Проведення широкої інформаційно-роз'яснювальної роботи серед населення</p>
3.7. Заходи, пов'язані з наслідками військової агресії Російської Федерації на території громади. Підтримка внутрішньо переміщених осіб	<p>3.7.1. Проведення заходів із соціальної та професійної адаптації осіб, які звільняються або звільнені з військової служби, з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей таких осіб, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) захисників та захисниць України та постраждалих учасників Революції Гідності;</p> <p>3.7.2. Забезпечення взяття на облік внутрішньо переміщених осіб відповідно до постанови КМУ від 15.10.2014 №509;</p> <p>3.7.3. Виконання постанови КМУ від 20.03.2022 №332 "Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам".</p>
3.8. Впровадження заходів територіального планування	відсутні
Стратегічна ціль 4. <i>Екологічна безпека та збалансоване природокористування</i>	
4.1 "Охорона навколишнього природного середовища"	<p>4.1.1. Прийняття участі у всесвітній акції "Озеленення планети";</p> <p>4.1.2. Заходи з озеленення населених пунктів, в тому числі проведення інвентаризації зелених насаджень (5 га);</p> <p>4.1.3. Розроблення схеми екомережі просторового розвитку Мирноградської міської ради територіальної громади Донецької області;</p> <p>4.1.4. Придбання поліграфічної продукції з екологічної тематики для проведення заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища;</p> <p>4.1.5. Проведення досліджень стану атмосферного повітря за допомогою пересувної екологічної лабораторії;</p> <p>4.1.6. Проведення досліджень стану водних об'єктів за допомогою пересувної екологічної лабораторії</p>

Таблиця 1.2

*Перелік цільових програм Мирноградської міської територіальної громади,
 виконання яких передбачається протягом 2024 року*

№	Назва програми	Дата і №
1	Міська Програма додаткових заходів щодо соціального захисту населення міста на 2021-2023 роки	16.10.2020 № VII/84-15
2	Програма поводження з побутовими відходами Мирноградської міської територіальної громади на період 2021-2025 років	20.01.2021 № VIII/5-17
3	Програма приватизації комунального майна Мирноградської міської територіальної громади на 2021-2025 роки	20.01.2021 № VIII/5-12
4	Програма розвитку масового футболу в Мирноградській міській територіальній громаді на 2024-2026 роки	проект
5	Програма «Заохочувальні місцеві стимули в галузі охорони здоров'я Мирноградської міської територіальної громади на 2024-2026 роки»	проект
6	Міська програма «Забезпечення житлом дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа на 2024-2026 роки»	проект
7	Програма про фінансування стоматологічної допомоги мешканцям Мирноградської міської територіальної громади на 2024-2026 роки	проект
8	Комплексна міська програма соціального захисту учасників антитерористичної операції (операції Об'єднаних сил), захисників і захисниць України, членів їх сімей та сімей, члени яких загинули під час військової агресії з боку російської федерації на 2024-2026 роки	проект
9	Міська програма перевезення дітей та учнівської молоді на 2024-2026 роки	проект
10	Програма розвитку та безпеки дорожнього руху в місті Мирноград Донецької області на період 2021-2025 років	09.12.2020 № VIII/2-8
11	Комплексна програма «Охорона здоров'я населення Мирноградської міської територіальної громади на 2023-2024 роки».	21.12.2022 № 178р
12	Програма поводження з тваринами та регулювання чисельності безпритульних тварин м. Мирноград на 2020 – 2025 роки.	13.11.2019 № 7/68-8
13	Цільова програма щодо забезпечення перевезення дітей Мирноградської міської територіальної громади «Шкільний автобус» на 2024-2026 роки»	проект
14	Програма «Безпечна громада» на 2021-2025 роки	19.05.2021 № VIII/9-11
15	Програма розвитку інфраструктури та комплексного благоустрою Мирноградської міської територіальної громади на 2023-2024 роки	21.12.2022 № 175 р
16	Програма розвитку освіти Мирноградської міської територіальної громади на 2021-2027 роки	13.10.2021 № VIII/15-11
17	Програма управління місцевим боргом на 2024 рік	проект
18	Програма розвитку фізичної культури та спорту на 2022-2024 роки в Мирноградській міській територіальній громаді	22.12.2021 № VIII/19-12
19	Програма розвитку Координаційного комітету органів самоорганізації населення Мирноградської міської територіальної громади на 2022-2024 роки	22.12.2021 № VIII/19-9

№	Назва програми	Дата і №
20	Програма матеріально-технічного забезпечення військових частин, проведення заходів територіальної оборони, мобілізаційної підготовки і мобілізації в Мирноградській міській територіальній громаді на 2022-2023 роки	08.08.2022 № VIII/21-5
21	Програма забезпечення мінімально достатнього рівня безпеки населення і території Мирноградської міської територіальної громади від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2022-2024 роки	14.11.2022 № 107р
22	Програма оптимізації системи тепlopостачання в квартирах житлових будинків Мирноградської міської територіальної громади на 2023-2024 роки	21.06.2023 № 350р
23	Програма «Безпечний заклад освіти» на 2023-2024 роки	13.06.2023 № 323р
24	Програма підтримки та інтеграції внутрішньо переміщених осіб у Мирноградській міській територіальній громаді на 2023-2024 роки	11.08.2023 № 496
25	Програма створення місцевої автоматизованої системи центрального оповіщення (МАСЦО) Мирноградської міської територіальної громади на 2023-2025 роки	проект

Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня

Інформацію щодо узгодженості ДДП із релевантними документами регіонального рівня наведено у таблицях нижче [1]. У таблиці 1.3. наведено положення про узгодженість ДДП із цілями Стратегії розвитку Донецької області на період до 2027 року. Зауважимо, що визначені у Програмі завдання та заходи є достатньо узагальненими, тому їх вплив має бути уточнений на наступних етапах, в тому числі при визначенні конкретних заходів та їх характеристик.

*Таблиця 1.3.
Узгодженість основних положень ДДП із цілями Стратегії розвитку
Донецької області на період до 2027 року*

Стратегічні цілі ДДП	Стратегії розвитку Донецької області на період до 2027 року			
	Ц.1. Оновлена, конкурентоспроможна економіка	Ц.2. Якість життя та людський розвиток	Ц.3. Ефективне управління та безпека в умовах зовнішніх і внутрішніх викликів	Ц.4. Екологічна безпека та збалансоване природокористування
Стратегічна ціль 1. Оновлена, конкурентоспроможна економіка	++	0	0	+
Стратегічна ціль 2. Якість життя та людський розвиток	0	++	0	0
Стратегічна ціль 3. Ефективне управління та безпека в умовах зовнішніх і внутрішніх викликів	0	0	++	0

Стратегічна ціль 4. Екологічна безпека та збалансоване природокористування	○	○	+	++
Стратегічні цілі ДДП	Ц.1. Оновлена, конкурентоспроможна економіка	Ц.2. Якість життя та людський розвиток	Ц.3. Ефективне управління та безпека в умовах зовнішніх і внутрішніх викликів	Ц.4. Екологічна безпека та збалансоване природокористування
	Стратегії розвитку Донецької області на період до 2027 року			

[1] Примітка. "+" - узгоджені частково, "++" - повністю узгоджені, "-" - є суперечності, "○" - нейтральний взаємозв'язок.

Інформацію щодо узгодженості ДДП із цілями державної екологічної політики України на період до 2030 року наведено в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4

Узгодженість ДДП із стратегічним цілям державної екологічної політики ^[2]

Стратегічні цілі ДДП	Цілі Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року **				
	Ціль 1	Ціль 2	Ціль 3	Ціль 4	Ціль 5
Стратегічна ціль 1. Оновлена, конкурентоспроможна економіка	+	○	○	○	○
Стратегічна ціль 2. Якість життя та людський розвиток	○	○	○	○	○
Стратегічна ціль 3. Ефективне управління та безпека в умовах зовнішніх і внутрішніх викликів	○	○	○	+	○
Стратегічна ціль 4. Екологічна безпека та збалансоване природокористування	++	+	○	+	○
Стратегічні цілі ДДП	Ціль 1	Ціль 2	Ціль 3	Ціль 4	Ціль 5
	Цілі Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року				

**Пояснення цілей Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року:

"Ціль 1" - Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва;

"Ціль 2" - Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України;

"Ціль 3" - Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України;

"Ціль 4" - Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення;

"Ціль 5" - Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

^[2] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>

Інформація щодо узгодженості ДДП із Цілями сталого розвитку^[1] наведена в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5.

Узгодженість основних положень ДДП із Цілями сталого розвитку

Стратегічні цілі ДДП	Цілі сталого розвитку																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Стратегічна ціль 1. Оновлена, конкурентоспроможна економіка	+	0	0	0	0	0	0	+	+	0	+	0	+	0	0	0	+
Стратегічна ціль 2. Якість життя та людський розвиток	0	0	+	+	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0
Стратегічна ціль 3. Ефективне управління та безпека в умовах зовнішніх і внутрішніх викликів	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0
Стратегічна ціль 4. Екологічна безпека та збалансоване природокористування	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+	0	+	0	0
Стратегічні цілі ДДП	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	Цілі сталого розвитку																

^[1] <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/natsionalna-dopovid-csr-Ukrainy.pdf>

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ

2.1. Кліматичні особливості території, для якої розробляється стратегічна екологічна оцінка

За даними багаторічних досліджень Українського гідрометеорологічного інституту ДСНС, що наведено в Екологічному паспорті Донецької області^[1], клімат територіальної громади — знаходиться в області помірноконтинентального

клімату і підлягає впливу континентальних мас як арктичного, так і тропічного походження. В зимовий період переважають північно-східні та східні вітри, в літній період – південні-західні та південні. Середня швидкість вітру 5-10 м/с. Максимальні швидкості вітру досягають 25-30 м/с. Середня температура у січні становить мінус 4-6°C. Клімат нестійкий. У зв'язку з вторгненням теплих повітряних мас із заходу, морози часто змінюються відлигами. Починаючи з третьої декади березня температура повітря швидко підвищується. На початку квітня на всій території області вона сягає 5°C вище нуля. Найтепліший місяць – липень, середня температура якого становить 23,4°C. Максимальна температура повітря в літній період підвищується до 35°C. Загальна тривалість безморозного періоду в північній частині області – до 172 днів, а у південній – до 198 днів.

Середня кількість атмосферних опадів коливається від 350 мм до 550 мм. Основна кількість опадів (76-82%) випадає у вигляді дощу і тільки 18-24% – у вигляді снігу. Територія відноситься до зони з недостатнім зволоженням. Максимальна кількість опадів випадає в травні-липні та вересні-жовтні, мінімальна – у січні-лютому. В літній період дощі мають зливовий характер, а в зимовий – переважно обложний характер. Сніговий покрив досягає 10-30 см.

Зима м'яка і нетривала. Початок зимового періоду (кінець листопада – початок грудня) відрізняється постійною хмарністю, туманами. Оподи випадають переважно у вигляді снігу та мокрого снігу. Заметілі можуть спостерігатися протягом всієї зими. Весна настає з приходом теплих південних і західних повітряних мас. Часто навесні, після встановлення додатних температур, настають холодні періоди, викликані вторгненням холодного арктичного повітря. В весняний період бувають дуже сильні вітри східного напрямку, які сприяють висушуванню верхнього шару ґрунту. Саме у цей час, спостерігаються часті посухи, суховії і пилові бурі. Літо спекотне, посушливе. У літній час ідуть дощі зливого характеру. Кінець літа характеризується зниженням температури повітря до +15°C і нижче. Осінь починається з поступового зниження температури повітря. В цей час часто відзначається циклональна циркуляція. Що характеризується туманами та посиленням випадіння опадів. Однак бувають тривалі періоди, коли тримаються досить високі температури (+20°C). Поступово температура знижується і на початку жовтня починаються заморозки на поверхні^[2].

Нижче подано інформацію щодо основних погодних характеристик за даними метеостанції Покровськ^[3].

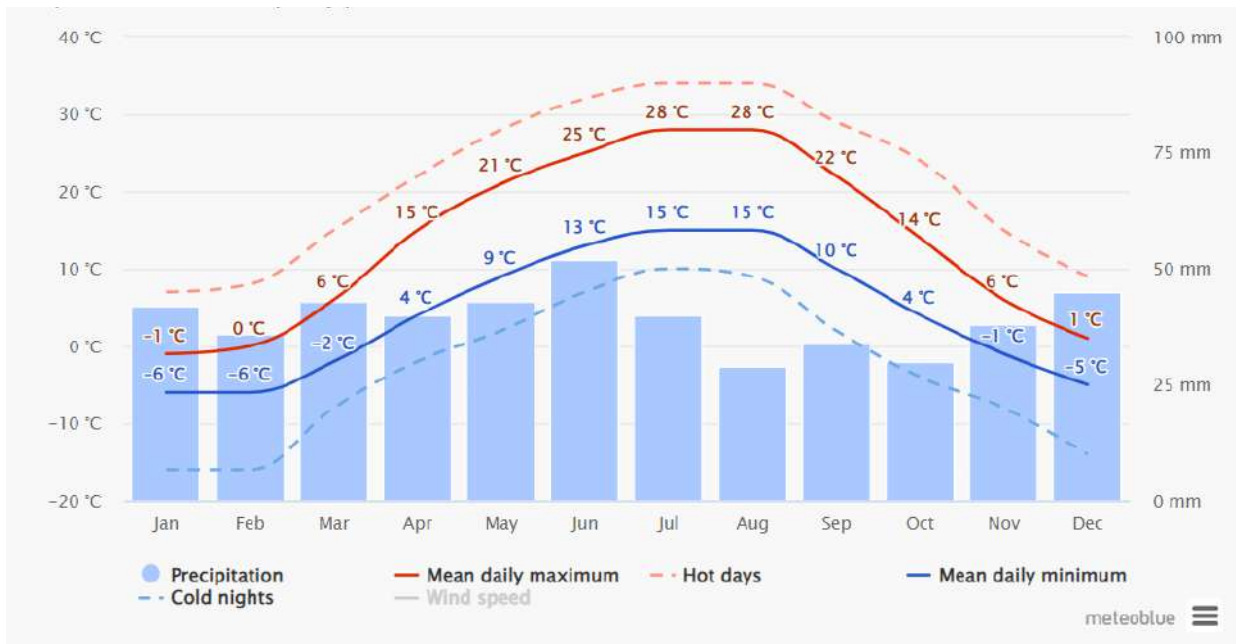

Рис.2.1. Середні температури та опади [3].

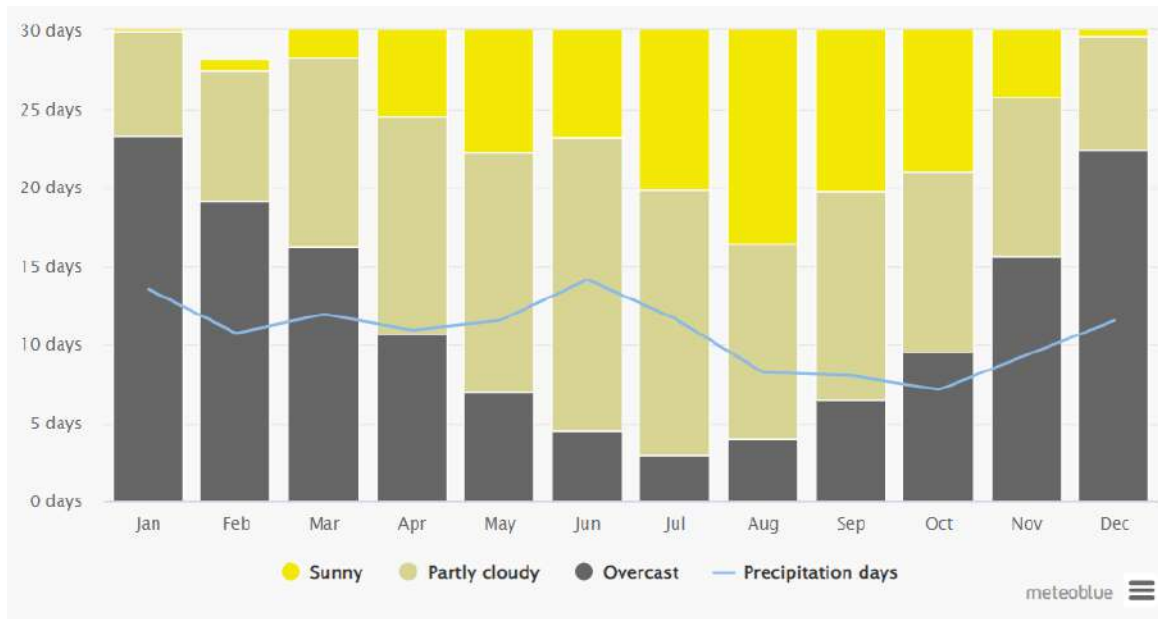
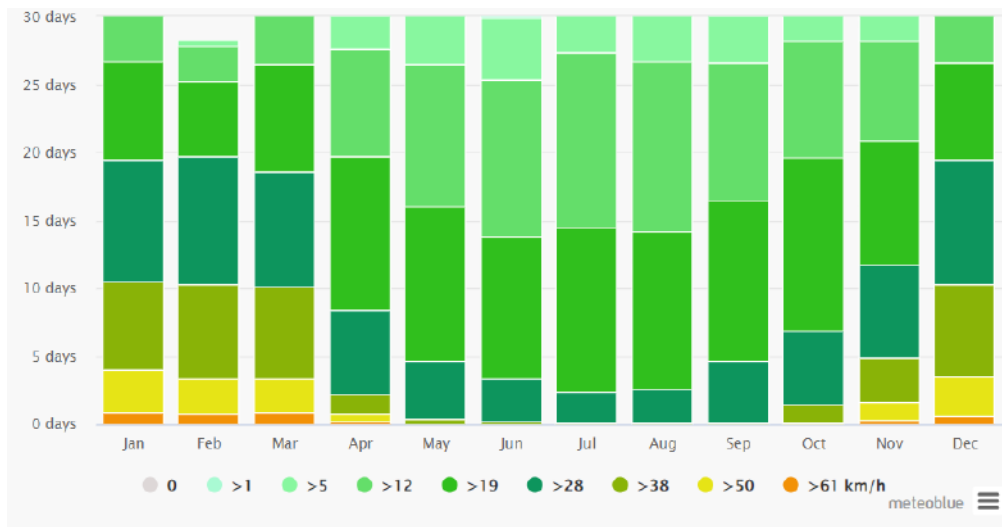
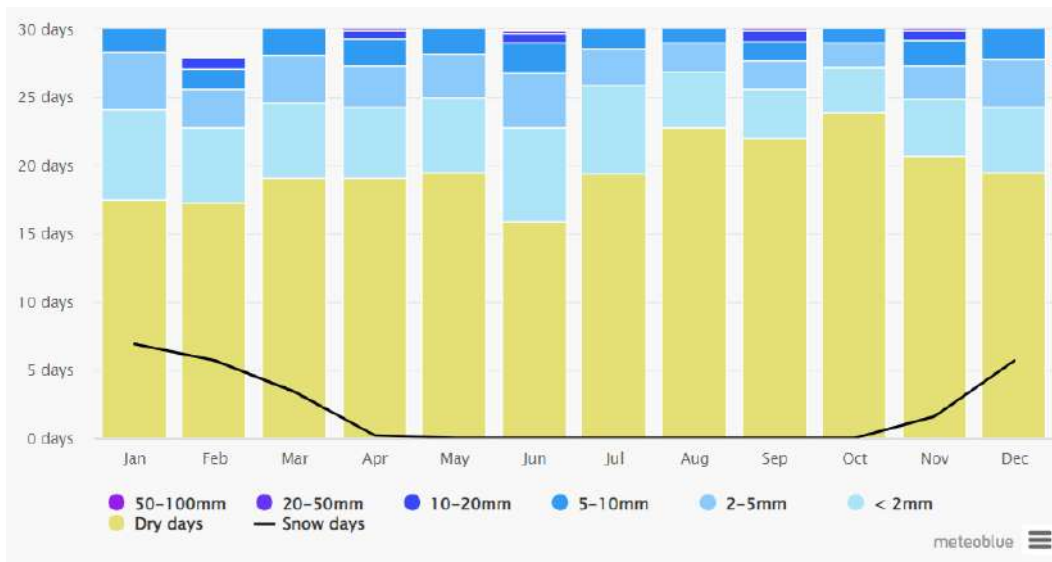
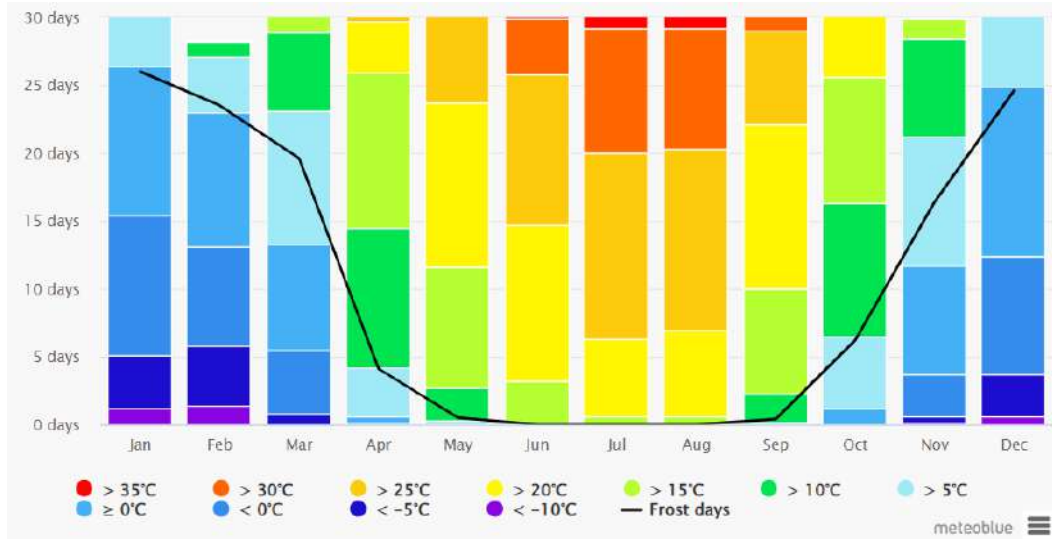

Рис.2.2. Співвідношення кількості сонячних та хмарних днів [3].

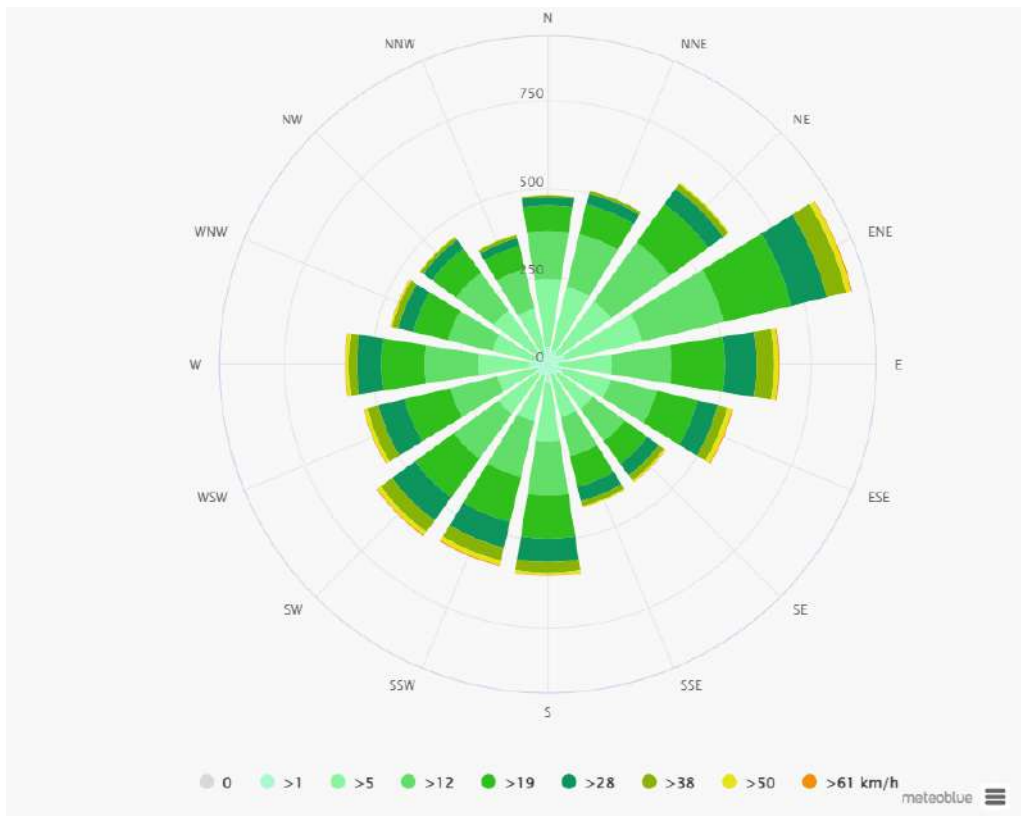

Рис.2.6. Напрями переважаючих вітрів^[3]

Зведена інформація середньорічних показників за 2022 рік міститься на рисунку 2.7.

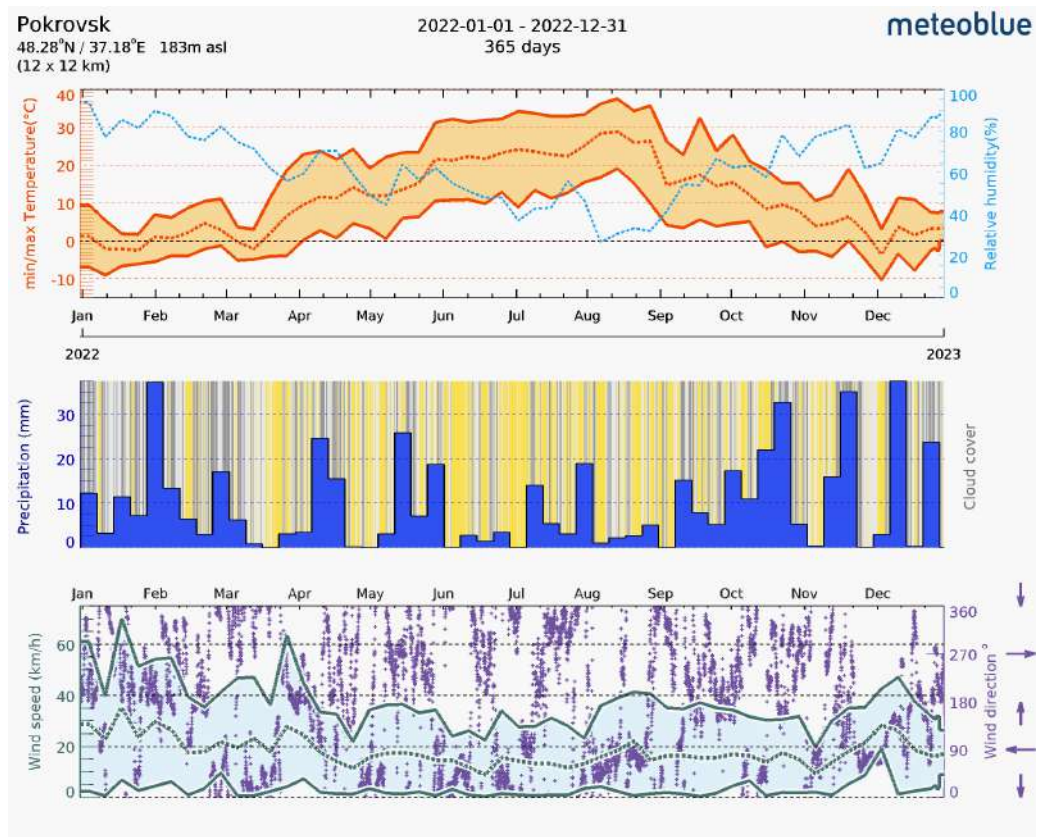

Рис.2.7. Розподіл основних метеопказників по станції Покровськ^[3]

Міські населені пункти, до яких відноситься й Мирноград, характеризуються наявністю великих площ штучних поверхонь з високою теплопровідністю і теплоємністю і низькою вологоємністю. Внаслідок цього, а також значного забруднення атмосфери, в населених пунктах змінюються такі метеорологічні параметри як температура повітря, відносна вологість, кількість опадів, швидкість вітру, тощо. Вони дещо відрізняються від загальних по області, зокрема температура повітря збільшується, у той час як відносна вологість зменшується в порівнянні з навколишніми територіями.

^[1] <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichniyi-monitoryng/ekologichni-pasporty/>

^[2] <https://www.meteo.gov.ua/ua/>;

^[3]

https://www.meteoblue.com/en/weather/historyclimate/climatemodelled/pokrovsk_ukraine_704422

2.2 Викиди парникових газів

Парникові гази (метан, діоксид вуглецю, водяна пара), що утворюються внаслідок антропогенної діяльності, спричиняють посилення парникового ефекту.

Згідно Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Донецькій області^[4], викиди забруднюючих речовин та зокрема парникових газів у атмосферу від стаціонарних джерел забруднення за 2021 рік становлять 744,1 тис. т (33,2 % від загальних викидів по Україні) та на 0,9 % менше, ніж в 2020 рік. Крім того, обсяги викидів діоксиду вуглецю склали 22699,5 тис. т. Втім, не зважаючи на тенденцію поступового зниження загальної кількості забруднюючих речовин, відзначимо, що основні парникові гази (оксиди азоту, метан, діоксид вуглецю тощо) лишаються без змін, а деякі навіть показали суттєве зростання. Так, викиди метану, що є чи не найагресивнішим парниковим газом в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у Донецькій області зросли на 18,5 %, а діоксиду вуглецю на 2% у порівнянні з 2020 роком.

Таблиця 2.1.

Викиди основних забруднюючих речовин, діоксиду вуглецю в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів у 2021 році, (за даними ^[4])

Назва забруднюючої речовини	Обсяги викидів	У % до 2020 р.
Усього, т	744120,6	99,1
У тому числі		
метан	158479,9	118,5
Сполуки азоту:	35511,6	94,6
Діоксид азоту	35042,7	94,6
Оксид азоту	315,2	98,6
аміак	146,3	95,0
Речовини у вигляді твердих суспендованих частинок	63213,7	108,3
Діоксид вуглецю, тис.т	22699,5	102,0

Серед стаціонарних джерел парникових газів на території Донецької області, до якої належить МТГ, за даними Екологічного паспорту області, переважають

промислові підприємства. Так, 78% забруднюючих атмосферне повітря речовин надходить від металургійної та видобувної галузей, виробництво електроенергії й виробництво коксу^[1]. Серед підприємств вугільної промисловості на території громади діють: ТОВ «Вуглепромтранс», відокремлені підрозділи ДП «Мирноградвугілля»: шахта «Центральна», шахта «5/6», шахта «Капітальна», ПрАТ ЦЗФ «Мирноградська» та ТОВ «ГЗФ «Богучарська». Видобуток вугілля та поводження з ним призводить до значних викидів пов'язаних з витокami метану при видобутку, підготовці, транспортуванні, зберіганні і споживанні викопних видів палива. Кількість викидів метану пропорційно збільшується відповідно до кількості видобутого вугілля. А отже, вугільна промисловість є значущим фактором впливу на зміни клімату [5].

Цю тезу підтверджують дані Регіональної доповіді^[4], щодо окремих підприємств, які є провідними забруднювачами атмосферного повітря, зокрема і парниковими газами у Покровському районі, у межах якого розташована Мирноградська громада.

Однією з основних причин надмірних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є моральне старіння та фізичне зношення технологічного та пилогазоочисного устаткування, що не відповідає сучасним вимогам щодо забезпечення встановлених законодавством нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Газоочисне обладнання підприємств вловлює в основному тільки пил, у той час як найбільш шкідливі з'єднання - окисли азоту, вуглецю, фенол, сірчисті, фтористі сполуки та ін. - викидаються без очищення.

Забруднення атмосферного повітря парниковими газами, на території Донецької області загалом та Покровського району також може відбуватися від неорганізованих джерел. Провідними серед них є пожежі зокрема такі, що утворюються внаслідок недбалого господарювання та такі, що утворюються внаслідок військової агресії РФ. З початку повномасштабного вторгнення Мирноградська громада, що знаходиться в безпосередній близькості до лінії бойового зіткнення, постійно знаходиться під обстрілами. Систематичні обстріли призводять до виникнення пожеж. Внаслідок влучання снарядів зокрема відбуваються загоряння сухої рослинності, що призводить до неорганізованого викиду забруднюючих речовин до атмосферного повітря. Крім того, під час вибухів всі речовини проходять повне окиснення, і продукти хімічної реакції вивільняються в атмосферу, основні з яких — вуглекислий газ та водяна пара — не є токсичними, і шкідливі тільки в контексті глобальних змін клімату, оскільки обидва є парниковими газами.

Пересувні джерела викидів (транспорт) залишаються потужним забруднювачем довкілля в області. Загалом у 2019 році викиди від пересувних джерел склали - 56,9 тис.т, в 2020 році - 51,5 тис.т., в 2021 році - 51,3 тис. т., але окремі відомості про викиди від пересувних джерел забруднення за останні роки відсутні. Зазначимо лише зростання впливу на стан довкілля, шляху Т0504, що проходить через територію громади в субширотному напрямку та з'єднує міста Покровськ та Бахмут.

Прояви глобального потепління відчуються значно сильніше в середніх і високих широтах Північної півкулі (до яких належить територія України), ніж у інших регіонах планети. На рисунках нижче представлено зміни клімату для території МС Покровськ за останні 40 років. Як джерело даних використовується ERA5, атмосферний реаналіз глобального клімату п'ятого покоління ECMWF, що охоплює часовий діапазон з 1979 по 2021 рік з просторовою роздільною здатністю 30 км.

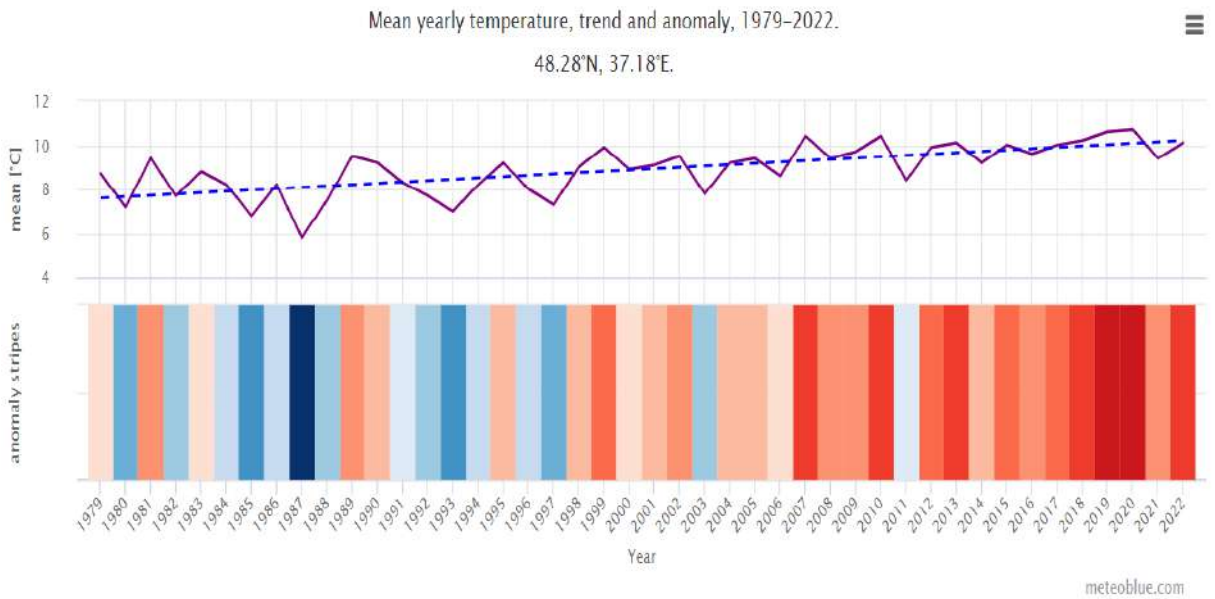

Рис. 2. 8. Річна зміна температури МС Покровськ [3]

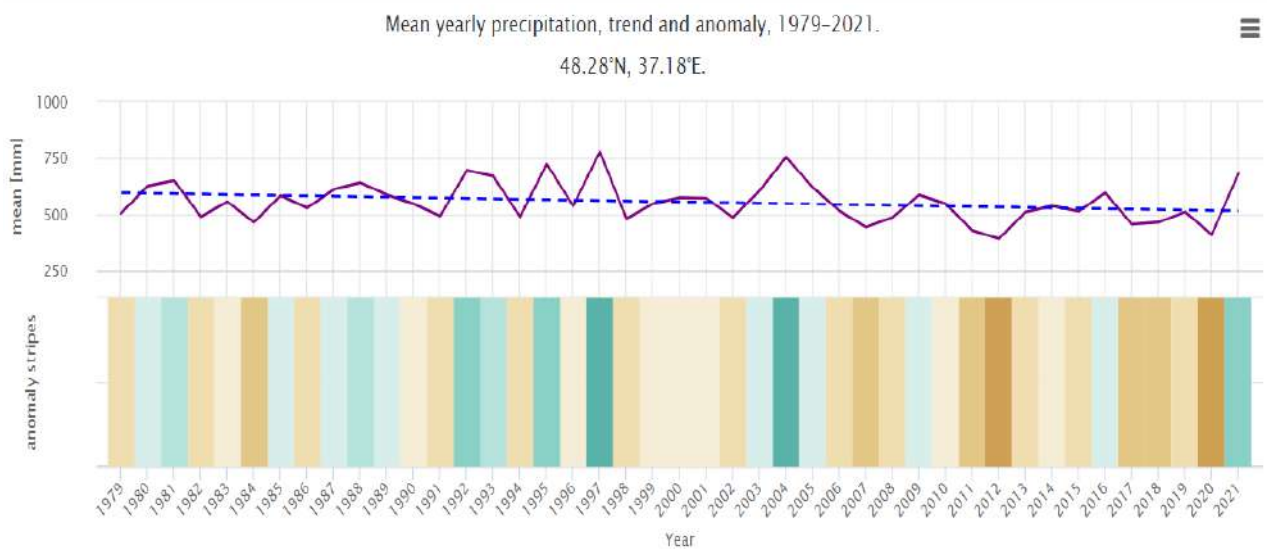

Рис. 2.9. Річна зміна кількості опадів МС Покровськ [3]

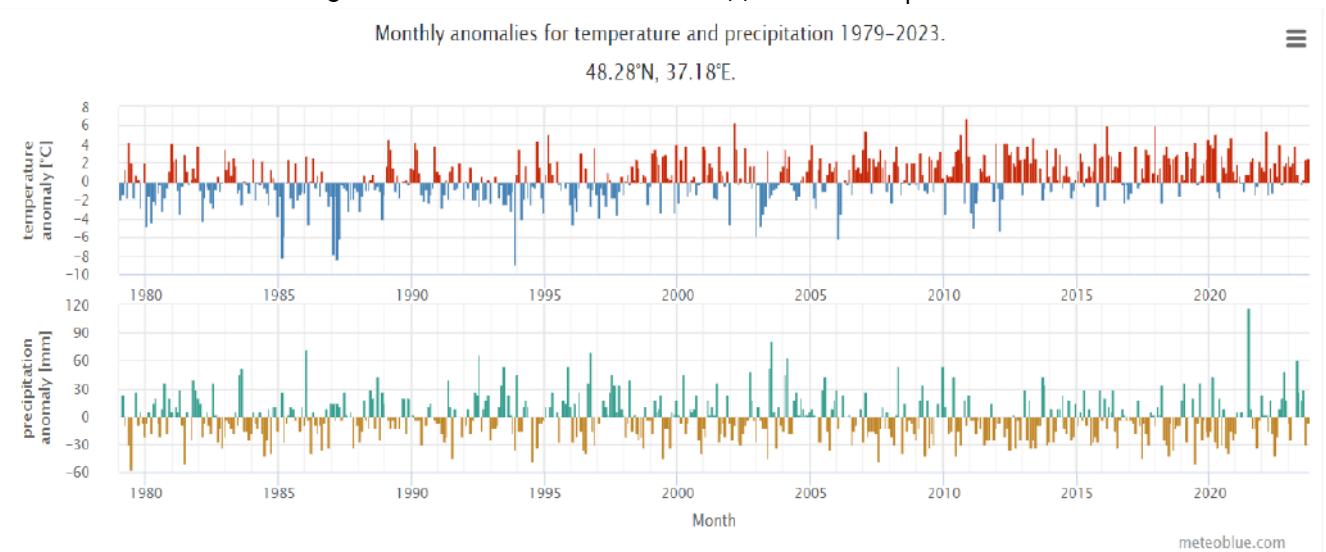

Рис. 2.10. Зміна клімату: Місячні аномалії температури та опадів МС Покровськ [3]

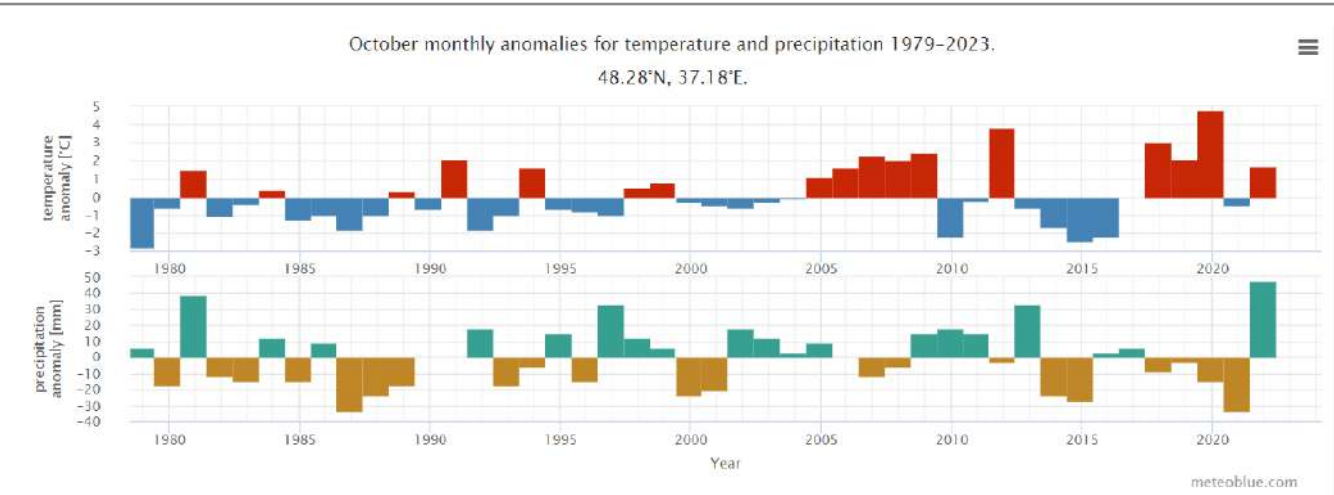

Рис. 2.11. Зміна клімату: Аномалія температури та опадів за кожен липень в період з 1979 по 2023 роки МС Покровськ ^[3]

^[1] <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichniy-monitoring/ekologichni-pasporty/>

^[3]

https://www.meteoblue.com/en/weather/historyclimate/climatemodelled/pokrovsk_ukraine_704422

^[4]

<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichniy-monitoring/regionalni-dopovidi-pro-stan-navk-olyshnogo-seredovyssha-v-ukrayini/>

^[5] Національний екологічний центр України, доповідь "Проблеми вугільної промисловості України та викиди парникових газів від видобутку та споживання вугілля"
<https://www.necu.org.ua/wp-content/uploads/problemy-ugleproma.pdf>

2.3 Водні ресурси

Територія Мирноградської міськради розташована неподалік від вододілу в басейні річки Казенний Торець. Має доволі густу яружно-балкову мережу. При цьому малі річки протікають у каньйоноподібних долинах, їх русла зарегульовані каскадом ставків^[6].

Водні ресурси громади формуються за рахунок поверхневих вод р. Казенний Торець, стічних, шахтних вод тощо. Специфікою водних ресурсів Мирноградської громади є наявність мережі ставків, які використовуються як відстійники для шахтних вод. Водотоки, що колись протікали в балках на території громади, перегороджені великою кількістю гребель. Частина з них давно не працює^[6].

Казенний Торець річка в Україні, у північній частині Донецької області. Права притока Сіверського Дінця (басейн Дону). Гідрологічний контроль і керування станом поверхневих і підземних вод басейну Казенного Торця здійснює Сіверсько-Донецьке Басейнове Управління Водних Ресурсів (СДБУВР) Державного агентства водних ресурсів України. Довжина 129 км, площа басейну 5410 км². Долина переважно трапецієподібна (ширина 3–4 км), схили урвисті. Заплава двостороння, завширшки 400–600 м, найбільша ширина — до 2 км. Річище звивисте, середня ширина в середній і нижній течії 20–30 м; є пороги. Глибина річки до 2,5–3 м, похил — 1,0 м/км. Під час межені у верхів'ї річка пересихає, утворюючи окремі плеса. Живлення снігове (до 70 % річного стоку). Льодостав нестійкий, з середини грудня до середини березня. Гідрологічні пости біля м. Слов'янськ (з 1925 р.), смт Райське (з 1928 р.). На Казенному Торці споруджено багато ставків і водосховищ для задоволення потреб промислового та побутового водопостачання, зрошення і рибальства. По заплаві річки проходить траса каналу Сіверський Донець—Донбас, у пониззі — група озер Слов'янського курорту. У

середній і нижній течії здійснюється розчищення та поглиблення річища. На водний режим річки великий вплив мають промислові та побутові стічні води. На берегах річки розташований Краматорський регіональний ландшафтний парк.

Нижче наведено інформацію про стан водних об'єктів за інформацією Покровської міськрайонної філії ДУ «Донецький обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України».

Таблиця 2.2

Стан р. Казений Торець за інформацією Покровської міськрайонної філії ДУ «Донецький обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України».

Дата дослідження	Адреса дослідження/назва об'єкту (відбору проби)	Забруднююча речовина	Фактичний показник забруднення	Нормативний показник забруднення	Одиниця виміру показника
23.09.2021р.	Створ р.Казений Торець,100м вище скиду побутових відходів	запах	1	1	інтенсивність в балах
		водневий показник	8,0	6,5-8,5	
		сухий залишок	2508	1500	мг/дм ³
		хлориди	233	350	мг/дм ³
		сульфати	820	500	мг/дм ³
		зважені речовини	64	20	мг/дм ³
		розчинений кисень	8,0	Не менше 4	
23.09.2021р.	Створ р.Казений Торець,500м нижче скиду побутових відходів	запах	1	1	інтенсивність в балах
		водневий показник	8,0	6,5-8,5	
		сухий залишок	2417	1500	мг/дм ³
		хлориди	225	350	мг/дм ³
		сульфати	800	500	мг/дм ³
		зважені речовини	108	20	мг/дм ³
23.06.2021р.	Створ р.Казений Торець,100м вище скиду побутових відходів	запах	2	1	інтенсивність в балах
		водневий показник	8,5	6,5-8,5	
		сухий залишок	2496	1500	мг/дм ³
		хлориди	279	350	мг/дм ³
		сульфати	1004	500	мг/дм ³
		зважені речовини	87	20	мг/дм ³
23.06.2021р.	Створ р.Казений Торець,500м нижче скиду	запах	2	1	інтенсивність в балах

	побутових відходів	водневий показник	8,5	6,5-8,5	
		сухий залишок	2464	1500	мг/дм ³
		хлориди	261	350	мг/дм ³
		сульфати	957	500	мг/дм ³
		зважені речовини	91	20	мг/дм ³
23.06.2021р.	Створ р.Казений Торець,100м вище скиду побутових відходів	запах	2	1	інтенсивність в балах
		водневий показник	8,5	6,5-8,5	
		сухий залишок	2496	1500	мг/дм ³
		хлориди	279	350	мг/дм ³
		сульфати	1004	500	мг/дм ³
		зважені речовини	87	20	мг/дм ³
14.07.2021р.	Створ р.Казений Торець,100м вище скиду побутових відходів	запах	2	1	інтенсивність в балах
		водневий показник	8,5	6,5-8,5	
		сухий залишок	814	1500	мг/дм ³
		хлориди	99	350	мг/дм ³
		сульфати	272	500	мг/дм ³
		зважені речовини	43	20	мг/дм ³
14.07.2021р.	Створ р.Казений Торець,500м нижче скиду побутових відходів	запах	3	1	інтенсивність в балах
		водневий показник	8,5	6,5-8,5	
		сухий залишок	902	1500	мг/дм ³
		хлориди	95	350	мг/дм ³
		сульфати	285	500	мг/дм ³
		зважені речовини	56	20	мг/дм ³
25.06.2021р.	Створ р.Казений Торець,100м вище скиду побутових відходів	запах	2	1	інтенсивність в балах
		водневий показник	8,0	6,5-8,5	
		сухий залишок	2266	1500	мг/дм ³
		хлориди	216	350	мг/дм ³
		сульфати	668	500	мг/дм ³
		зважені речовини	101	20	мг/дм ³

25.06.2021р.	Створ р.Казений Торець,500м нижче скиду побутових відходів	запах	3	1	інтенсивність в балах
		водневий показник	8,0	6,5-8,5	
		сухий залишок	2378	1500	мг/дм ³
		хлориди	207	350	мг/дм ³
		сульфати	771	500	мг/дм ³
		зважені речовини	88	20	мг/дм ³
10.03.2021р.	Створ р. Казенний Торець,100м вище скиду побутових відходів	запах	1	1	інтенсивність в балах
		водневий показник	7,8	6,5-8,5	
		сухий залишок	2774	1000	мг/дм ³
		хлориди	270	350	мг/дм ³
		сульфати	1003	500	мг/дм ³
		зважені речовини	112	20	мг/дм ³
10.03.2021р.	Створ р. Казенний Торець,500м нижче скиду побутових відходів	запах	3	1	інтенсивність в балах
		водневий показник	8,0	6,5-8,5	
		сухий залишок	1058	1000	мг/дм ³
		хлориди	126	350	мг/дм ³
		сульфати	374	500	мг/дм ³
		зважені речовини	24	20	мг/дм ³

Забруднення р. Казенний Торець відбувається через аварійний режим роботи об'єднаних очисних споруд, що скидають неочищені побутові стоки регіону.

Зауважимо, що основі аналізу даних з відкритих джерел^[7] також видно, що місцями спостерігається недотримання режиму прибережно-захисних смуг водних об'єктів (рис.2.12.), що може спричинити руйнування берегів, забруднення води відходами господарської діяльності. Згідно ВКУ ст. 89 прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності. У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється: 1) розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво; 2) зберігання та застосування пестицидів і добрив; 3) влаштування літніх таборів для худоби; 4) будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, навігаційного призначення, гідрометричних та лінійних, а також інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів; 5) миття та обслуговування транспортних засобів і техніки; 6) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ,

скотомогильників, полів фільтрації тощо; 7) випалювання сухої рослинності або її залишків з порушенням порядку, встановленого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. Об'єкти, що знаходяться у прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим. Не придатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню з прибережних захисних смуг. У прибережних захисних смугах дозволяються реконструкція, реставрація та капітальний ремонт існуючих об'єктів.

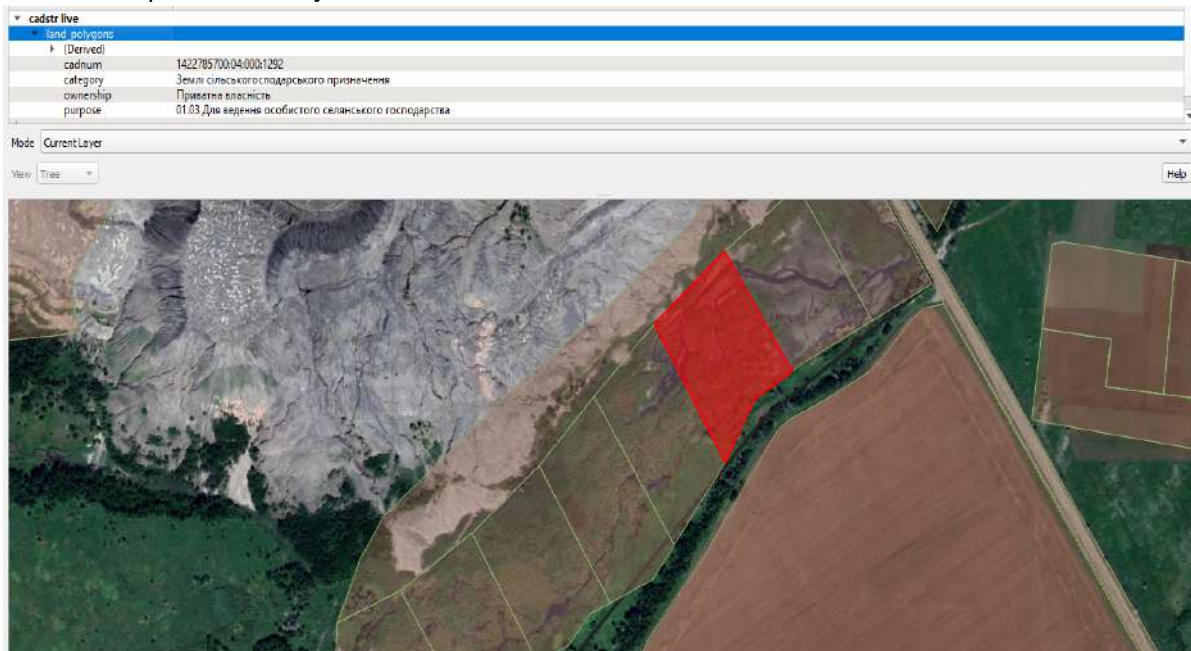

Рис. 2.12. Недотримання режиму прибережно-захисних смуг водних об'єктів на території громади ^[7]

Житловий фонд міста Мирноград забезпечує централізованим водопостачанням та водовідведенням водопровідно-каналізаційне господарство в м. Мирноград - Мирноградського ВУВКГ КП «Компанія «Вода Донбасу». За даними господарства водопостачання особових рахунків у Мирноградській громаді забезпечено на 94%, водовідведення – на 100% (населеним пунктам с. Рівне, Сухецьке та Лиман Мирноградське ВУВКГ не надає жодної послуги).

Згідно даних Програми на балансі Мирноградського ВУВКГ КП «Компанія «Вода Донбасу»:

266,1 км водоводів і водопровідних мереж, у т.ч. знаходяться і потребує заміни – 192,7 км (відсоток зносу – 79,8%);

80,2 км каналізаційних мереж, у т.ч. знаходяться і потребують заміни – 24,2 км (відсоток зносу – 87,1%);

об'єднані очисні спорудження, потужність яких 41,0 тис. м³/добу, (відсоток зносу – 91,3%);

підкачувальні водопровідні станції – 5 одиниць, каналізаційні станції – 4 одиниці (відсоток зносу – 55,6-65,5 %).

ООС приймають та виробляють біологічну очистку стоків міст: Мирноград, Покровськ, Родинське; шахт, ВК «Шахта «Краснолиманська» та ПАТ «Шахтоуправління «Покровське», а також підприємств міста.

Дана компанія, є одним з потужних «постачальників» зворотних неочищених або недостатньо очищених вод у басейні Сіверського Донця (табл.2.3.), відповідно

до даних, що у 2020 році збільшила кількість забруднюючих речовин, які надійшли у річку ^[1]

Таблиця 2.3.
 Динаміка скидання зворотніх вод та забруднюючих речовин на території громади, на основі ^[1]

	Наявність, потужність (млн м ³ /рік), ефективність використання (використання потужності) очисних споруд	2018 рік		2019 рік		2020 рік	
		Об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньоочиснених зворотніх вод, млн м ³	Кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотніми водами, т	Об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньоочиснених зворотніх вод, млн м ³	Кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотніми водами, т	Об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньоочиснених зворотніх вод, млн м ³	Кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотніми водами, т
Мирноградське ВУВКГ КП «Компанія «Вода Донбасу»	5,689	3,573	2349,9	3,582	2379,9	5,687	3709,0

Основні дані по забруднювачах водних ресурсів, наведено в таблиці 2.4. та на рис.2.13 за даними Держводагентства ^[8]

Таблиця 2.4.
 Відомості про скидання зворотніх вод на території громади, на основі ^[8]

Код водокористувача	140172	140929	144021
Назва водокористувача	ДП "МИРНОГРАДВУГІЛЛЯ" ВП "ШАХТА "ЦЕНТРАЛЬНА"	МИРНОГРАДСЬКЕ ВУВКГ КП "КОМПАНІЯ "ВОДА ДОНБАСУ"	"ЦЗФ "МИРНОГРАДСЬКА"
Тип	Водоскид	Водоскид	Водоскид
Об'єм забору води, млн м ³	0.0	0.0	0.0
Забір поверхневої води, млн м ³	0.0	0.0	0.0

Об'єм скиду стічних вод, млн м3.	4.34	3.573	0.548
Об'єм скиду забрудн. вод, млн м3	0.0	3.573	0.548

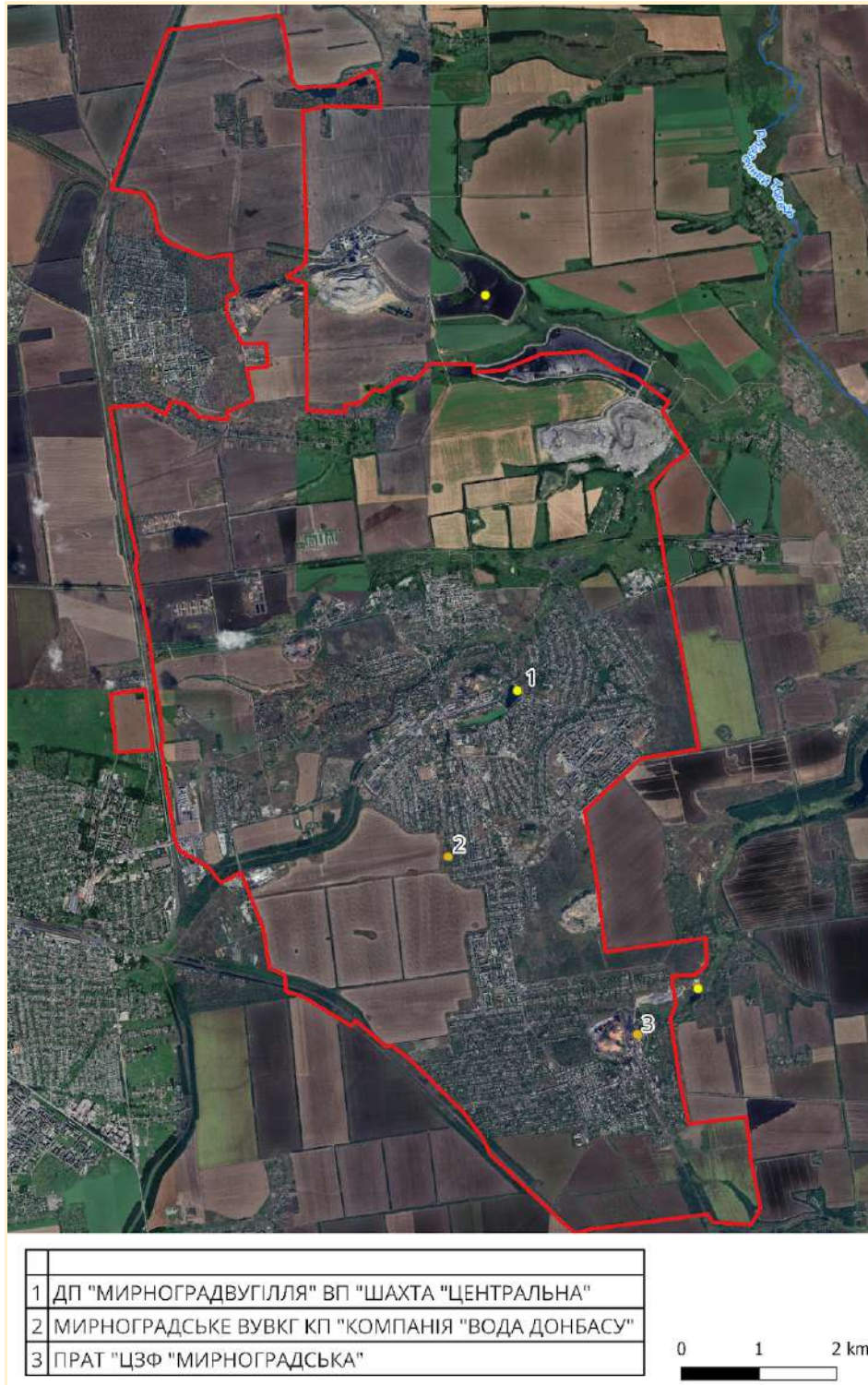

Рис. 2.13. Просторовий розподіл забруднювачів водних ресурсів на території громади⁽⁸⁾

Разом з відкачаними з шахт водами до них виноситься значна кількість шламу та вугільного пилу. Вони мали б осідати у відстійниках, але значна їх частина потрапляє в річки басейну Сіверського Дінця (зокрема, річку Казенний Торець). Шахтні води мають високий рівень мінералізації/солоності, що підвищує рівень і без того високомінералізованих поверхневих вод степового регіону^[6].

Варто визначити легальні й нелегальні місця скиду стічних вод у поверхневі водні об'єкти (в тому числі, у ставки-відстійники), оцінити їх об'єми. Основним джерелом забруднення водних об'єктів у промислових містах вважають промисловість (в даному випадку, видобуток кам'яного вугілля, що згубно впливає на засоленість, наявність іонів важких металів).

Однак значну роль відіграє забруднення органікою: побутові стоки "приватного сектору", які ймовірно потрапляють у поверхневі води, великі тваринні комплекси (як-от АПК "Інвест" на території громади) та інтенсивне сільське господарство. Ці джерела створюють неточкове (просторове) забруднення на північному заході громади, саме на початку водотоку.

Докладні відомості про стан водопостачання в кожному окремому населеному пункті, що входять до громади - відсутні. Зважаючи на відомості про стан покриття централізованим водопостачанням та водовідведенням м. Мирноград, та рівнем зношеності комунікацій передбачається, що стан в інших населених пунктах громади є аналогічним або гіршим, зважаючи на рівень економічних можливостей громади та населених пунктів.

Відомо, що якісна питна вода визначає стан нашого здоров'я. За даними ВОЗ біля 80% захворювань людей пов'язані з якістю питної води. Проблема забезпечення якісною питною водою відноситься до числа соціально значущих, оскільки вода безпосередньо впливає на стан здоров'я громадян і кардинально визначає ступінь екологічної та епідеміологічної безпеки. Несприятливий вплив неякісної питної води на людину може реалізовуватися в декількох напрямках: загальнотоксичний вплив, що викликає збільшення загальної захворюваності населення (збільшення захворювань неінфекційної природи: серцево-судинних, ендокринних, виразкової хвороби шлунку, жовчнокам'яної хвороби і ін.) та вплив на збільшення частоти алергічних захворювань, а також збільшення рівня новоутворень в організмі людини. Забрудненість водних об'єктів – джерел питного водопостачання специфічними хімічними речовинами токсичної дії і збудниками інфекційних захворювань при недостатній ефективності роботи очисних споруд з водопідготовки питної води обумовлює погіршення її якості, створює серйозну загрозу для здоров'я людей, обумовлює високий рівень їх захворюваності кишковими інфекціями, гепатитом, збільшує ризик дії на організм людини канцерогенних і мутагенних чинників. До токсичних сполук, небезпечних для здоров'я людини, відносяться важкі метали, СПАР, пестициди, феноли, хлорорганічні сполуки тощо. Навіть після очистки та знезараження питної води токсичні речовини можуть залишатись та надходити у водопостачальну мережу. До того ж існуючі технології для знезараження питної води передбачають широке застосування хлору, внаслідок чого в питній воді утворюються токсичні і канцерогенні хлорорганічні сполуки, що мають кумулятивну дію та можуть викликати порушення центральної нервової системи, негативно впливати на функцію нирок і печінки. Забруднення питної води може виникати також в розподільчій мережі у зв'язку з незадовільним станом трубопроводів та їх високою аварійністю. Контроль за якістю і безпечністю питної води, що надається для споживання населенню повинен бути забезпечений власниками водопроводів у відповідності до вимог ДСанПіНу 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної,

призначеної для споживання людиною", яким передбачено перелік показників, точки відбору проб та кратність досліджень.

^[1] <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichniy-monitoryng/ekologichni-pasporty/>

^[6] Природоорієнтоване повоєнне відновлення: Мирноградська громада, 2023

^[7] Відкриті дані Земельного кадастру <https://kadastr.live>

^[8] Державне агентство водних ресурсів України <http://geoportal.davr.gov.ua:81>

2.4. Атмосферне повітря

Промисловий комплекс Мирноградської міської територіальної громади налічує 8 діючих підприємств. Економічно активні підприємства громади представлені 4 галузями, у тому числі:

6 підприємства вугільної промисловості – ТОВ «Вуглепромтранс», відокремлені підрозділи ДП «Мирноградвугілля»: шахта «Центральна», шахта «5/6», шахта «Капітальна», ПрАТ ЦЗФ «Мирноградська» та ТОВ «ГЗФ «Богучарська»;

1 підприємство галузі машинобудування та металообробки: ТОВ «Димитровський експериментально-механічний завод»;

2 підприємства житлово-комунального господарства: Мирноградське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства КП «Компанія «Вода Донбасу» та ВП «ВО ОКП «Донецьктеплокомуненерго» Мирноградтепломережа»;

1 енергопостачальне підприємство: Донецька філія ДП «Регіональні електричні мережі».

Перелік головних суб'єктів господарювання, які мають дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами в Мирноградській міській територіальній громаді: 1. Концерн «Тріон»; 2. ТОВ «Інтерсітіоїл»; 3. ТОВ «Донбасс-Трейд-Оїл»; 4. ДП «Мирноградвугілля»; 5. ПрАТ «АПК-інвест»; 6. ОКП «Донецьктеплокомуненерго»; 7. ТОВ «Вуглепромтранс»; 8. ТОВ «ДЕМЗ»; 9. ТОВ «VIP-бетон». Докладні відомості про обсяги та склад викидів не надано.

Нижче наведено динаміку викидів в м. Мирноград до 2017 року. Зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря в 2014-2015 роках у порівнянні з 2013 роком пов'язано з проведенням антитерористичної операції в регіоні, внаслідок збройного конфлікту багато промислових підприємств зазнали руйнувань, а деякі взагалі припинили свою роботу.

З 2016 року спостерігається незначне зростання обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря (на 6,5 % по відношенню до попереднього року) внаслідок збільшення потужності та обсягів виробництв промислових підприємств.

Зниження кількості викидів в 2017 році обумовлене відсутністю інформації щодо викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря по території непідконтрольній українській владі. У 2018 році спостерігається незначне збільшення викидів по відношенню до 2017 року, що пов'язане з нарощуванням потужності промислових підприємств та переходом з газу на альтернативні види палива (зокрема на вугілля різних марок).

Зменшення кількості викидів забруднюючих речовин у 2019-2020 роках пов'язане з виконанням підприємствами природоохоронних заходів, спрямованих на зниження обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами. Крім того, у 2020 році згідно з даними Головного управління статистики у Донецькій області спостерігається спад промислового

виробництва (на 3,8% в порівнянні з 2019 роком), що також спричинило зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря (рис.2.14).

Рис.2.14. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у м. Мирноград

Основними забруднювачами атмосферного повітря в області залишаються підприємства вугільної промисловості, металургії та підприємства – виробники електроенергії. Водночас, головні забруднювачі атмосферного повітря на території району наростили останніми роками кількість викидів в атмосферне повітря. Так, діюче на території ПРАТ «Новотроїцьке рудоуправління», скоротило викиди на 0,083 тис. т, що склало 11,9% у порівнянні з 2020 роком. У той же час, ПРАТ «Шахтоуправління «Покровське», наростило обсяги викидів на 20,53 тис. т (+27% у порівнянні з 2020 роком). Аналіз же тенденцій змін за 2016-2021 роки вказує на суттєве (близько двократного) зростання викидів забруднюючих речовин: ПРАТ «Новотроїцьке рудоуправління» - 245% у 2021 порівняно з 2016 роком, ПРАТ «Шахтоуправління «Покровське» - 192% у 2021 порівняно з 2016 роком^[4].

Однією з основних причин надмірних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є моральне старіння та фізичне зношення технологічного та пилогазоочисного устаткування, що не відповідає сучасним вимогам щодо забезпечення встановлених законодавством нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Нижче наведено відомості про стан повітря за даними Покровської міськрайонної філії ДУ «Донецький обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України» у червні-липні 2021 року (табл.2.5.). Згідно результатів проведених досліджень перевищення нормативних показників забруднення не зафіксовані.

Таблиця 2.5.
Забруднення атмосферного повітря на території громади

Дата дослідження (кожного)	Адреса дослідження/назва об'єкту (відбору проби)	Забруднююча речовина	Фактичний показник забруднення	Нормативний показник забруднення	Од. виміру показника

09.07.2021р.	Район кінотеатру «Софія» м.Мирноград Район кінотеатру «Софія» м.Мирноград	Пил	0,48	0,5	мг/м ³
		Сажа	0,11	0,15	мг/м ³
		Азоту діоксид	<0,02	0,2	мг/м ³
		Азоту оксид	<0,016	0,4	мг/м ³
		Сірчаний ангідрид	1,73	0,5	мг/м ³
		Сірчана к-та	0,027	0,3	мг/м ³
		Сірководень	<0,004	0,008	мг/м ³
		Фенол	<0,004	0,01	мг/м ³
		Формальдегі д	<0,01	0,035	мг/м ³
		Окис вуглецю	0,21	5,0	мг/м ³
		Аміак	0,2	0,2	мг/м ³
		Свінець	0,00021	0,001	мг/м ³
		Кадмій	<0,000002	0,0003	мг/м ³
		Цинк	0,0021	0,05	мг/м ³
Мідь	0,0022	0,003	мг/м ³		
09.07.2021р.	Мікрорайон «Світлий» м. Мирноград	Пил	0,37	0,5	мг/м ³
		Сажа	0,11	0,15	мг/м ³
		Азоту діоксид	<0,02	0,2	мг/м ³
		Азоту оксид	<0,016	0,4	мг/м ³
		Сірчаний ангідрид	0,55	0,5	мг/м ³
		Сірчана к-та	<0,005	0,3	мг/м ³
		Сірководень	0,0066	0,008	мг/м ³
		Фенол	<0,004	0,01	мг/м ³
		Формальдегі д	<0,01	0,035	мг/м ³
		Окис вуглецю	0,17	5,0	мг/м ³
		Аміак	0,13	0,2	мг/м ³
		Свінець	<0,00006	0,001	мг/м ³
		Кадмій	<0,000002	0,0003	мг/м ³
		Цинк	0,0023	0,05	мг/м ³
Мідь	0,0018	0,003	мг/м ³		

11.06.2021р.	Район центральної міської лікарні вул. Центральна, м. Мирноград	Пил	0,27	0,5	мг/м ³
		Сажа	0,055	0,15	мг/м ³
		Азоту діоксид	<0,02	0,2	мг/м ³
		Азоту оксид	0,028	0,4	мг/м ³
		Сірчаний ангідрид	<0,09	0,5	мг/м ³
		Сірчана к-та	<0,005	0,3	мг/м ³
		Сірководень	0,0087	0,008	мг/м ³
		Фенол	<0,004	0,01	мг/м ³
		Формальдегід	0,021	0,035	мг/м ³
		Окис вуглецю	0,64	5,0	мг/м ³
		Аміак	0,076	0,2	мг/м ³
		Свінець	0,00087	0,001	мг/м ³
		Кадмій	0,00012	0,0003	мг/м ³
		Цинк	0,0027	0,05	мг/м ³
		Мідь	0,0023	0,003	мг/м ³
		Залізо	<0,00001	0,04	мг/м ³
		Нікель	<0,00001	0,002	мг/м ³
		Кобальт	<0,00001	0,001	мг/м ³
		Марганець	<0,00001	0,01	мг/м ³
Хром	<0,00001	0,0015	мг/м ³		
11.06.2021р.	Автостанція, м. Мирноград	Пил	0,31	0,5	мг/м ³
		Сажа	0,089	0,15	мг/м ³
		Азоту діоксид	<0,02	0,2	мг/м ³
		Азоту оксид	0,028	0,4	мг/м ³
		Сірчаний ангідрид	<0,09	0,5	мг/м ³
		Сірчана к-та	<0,005	0,3	мг/м ³
		Сірководень	0,008	0,008	мг/м ³
		Фенол	<0,004	0,01	мг/м ³
		Формальдегід	<0,01	0,035	мг/м ³
		Окис вуглецю	0,62	5,0	мг/м ³

	Аміак	0,091	0,2	мг/м ³
	Свинець	<0,00006	0,001	мг/м ³
	Кадмій	0,00002	0,0003	мг/м ³
	Цинк	0,0019	0,05	мг/м ³
	Мідь	0,0001	0,003	мг/м ³
	Залізо	<0,00001	0,04	мг/м ³
	Нікель	<0,00001	0,002	мг/м ³
	Кобальт	<0,00001	0,001	мг/м ³
	Марганець	<0,00001	0,01	мг/м ³
	Хром	<0,00001	0,0015	мг/м ³

За даними Покровської районної філії ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ» при аналізі якості атмосферного повітря м. Мирноград: на червень 2023 р., було проведено 88 досліджень хімічних речовин у повітрі, перевищення гранично-допустимих концентрацій (ГДК) виявлені у точці відбору за адресою: вул.Соборна, 20 (ЦМЛ), виявлено перевищення ГДК сірчастого ангідриду у 1,1 рази від ГДК, вміст сажі — від 1,1 до 1,3 ГДК^[9]

На серпень 2023 р., було проведено 44 дослідження хімічних речовин у повітрі, перевищення гранично-допустимих концентрацій (ГДК) виявлено 3, а саме:
 - вулиця Шосейна, зупинка Доценка - по сірководню 1 проба з відхиленням в 1,1 рази; по формальдегіду - 2 проби з відхиленням в 1,1 рази.^[10]

У екологічному паспорті Донецької області^[1] наведено перелік небезпечних об'єктів, що мають вплив на стан повітряного басейну області та громади зокрема (табл.2.6.).

Таблиця 2.6
 Перелік потенційно та хімічно небезпечних об'єктів (ПНО/ХНО) Донецької області,^[1]

Мирноградська міська територіальна громада			
Назва ПНО/ХНО	Місцезнаходження ПНО/ХНО	Місцезнаходження юридичної особи / місце проживання фізичної особи, відповідальних за ПНО/ХНО	Реєстраційний номер у Державном у реєстрі
ПрАТ «ЦЗФ "Мирноградська"»	85320, Донецька область, Покровський район, м. Мирноград, вул. Шосейна, 2	85320, Донецька область, м. Мирноград, вул. Шосейна, 2	03.14.2004.0002732
ВП «Шахта «5/6» ДП «Мирноградвугілля»	85320, Донецька область, Покровський район, м. Мирноград, вул. Радянська, 2	85320, Донецька область, м. Мирноград, вул. Соборна	02.14.2004.0008700

ВП «Шахта «Центральна» ДП «Мирноградвугілля»	85320, Донецька область, Покровський район, м. Мирноград, вул. Центральна, 4	85320, Донецька область, м. Мирноград, вул. Соборна	02.14.2004.000255
«ВП «Шахта «Капітальна» ДП «Мирноградвугілля»	Донецька область, Покровський район, м. Мирноград, вул. Шосейна	85320, Донецька область, м. Мирноград, вул. Соборна	02.14.2004.000252
ТОВ «Димитровський експериментально-механічний завод»	Донецька область, Покровський район, м. Мирноград, вул. Центральна, 16	85322, Донецька область, м. Мирноград, вул. Центральна, 16	01.14.2006.000997
Концерн «Тріон»	Донецька область, Покровський район, м. Мирноград, вул. Центральна, 24	85322, Донецька область, м. Мирноград, вул. Центральна, 25	05.14.2006.010308
АЗС ТОВ «Вуглепромтранс»	Донецька область, Покровський район, м. Мирноград, вул. Соборна, 51	85320, Донецька область, м. Мирноград, вул. Соборна, 51	05.14.2006.011643
склад ПММ ТОВ «Вуглепромтранс»	Донецька область, Покровський район, м. Мирноград, с. Новатор	85320, Донецька область, м. Мирноград, вул. Соборна, 51	01.14.2008.015376
Пункт екіпірування тепловозів ТОВ «Вуглепромтранс»	Донецька область, Покровський район, м. Мирноград, с. Новатор	85320, Донецька область, м. Мирноград, вул. Соборна, 51	05.14.2006.011642
Газова котельня № 1 ВП ВО ОКП «ДТКЕ» «Мирноград-тепломережа»	Донецька область, Покровський район, м. Мирноград, вул. Соборна, 20а	85327, Донецька область, м. Мирноград, мкрн. «Молодіжний», 16а	01.14.2009.019573
Газова котельня № 2 ВП ОКП «ДТКЕ» «Мирноград-тепломережа»	Донецька область, Покровський район, м. Мирноград, мкрн. «Молодіжний», 67	85327, Донецька область, м. Мирноград, мкрн. «Молодіжний», 16а	01.14.2009.019576
Газова котельня № 3 ВП ОКП «ДТКЕ» «Мирноград-тепломережа»	Донецька область, Покровський район, м. Мирноград, мкрн. «Молодіжний», 64	85327, Донецька область, м. Мирноград, мкрн. «Молодіжний», 16а	01.14.2009.019582
Газова котельня мкрн. «Західний» ВП ОКП «ДТКЕ» «Мирноград-тепломережа»	Донецька область, Покровський район, м. Мирноград, мкрн. «Західний», 25 а	85327, Донецька область, м. Мирноград, мкрн. «Молодіжний», 16а	01.14.2009.019579
Газова котельня № 24 ВП ОКП «ДТКЕ» «Мирноград-тепломережа»	Донецька область, Покровський район, м. Мирноград, вул. Соборна, 28 а	85320, Донецька область, м. Мирноград, мкрн. «Молодіжний», 16а	01.14.2009.019580

ТОВ «Покровський комбікормовий завод»	85325, Донецька область, Покровський район, с. Рівне	85325, Донецька область, Покровський район, с. Рівне	01.14.2013.00 26641
Комбікормовий завод ПрАТ «АПК- ІНВЕСТ» Департамент логістики та транспорту ПрАТ «АПК- ІНВЕСТ»	85325, Донецька область, Покровський район, с. Рівне	85325, Донецька область, Покровський район, с. Рівне, вул. Шопена, 1а	01.14.2016.70 28529
М'ясокомбінат ПрАТ «АПК- ІНВЕСТ»	85325, Донецька область, Покровський район, с. Рівне	85325, Донецька область, Покровський район, с. Рівне, вул. Шопена, 1а	01.14.2016.8 028429
Тваринницький комплекс № 1, виробнича ділянка утримання племінного маточного поголов'я (маточник) та очисні споруди. ПрАТ «АПК- ІНВЕСТ»	85325, Донецька область, Покровський район, с. Рівне	85325, Донецька область, Покровський район, с. Рівне, вул. Шопена, 1а	01.14.2016.70 28439
Тваринницький комплекс № 1, виробнича ділянка до рощення та відгодовування тварин свиней (відгодівельний цех № 1) ПрАТ «АПК- ІНВЕСТ»	85325, Донецька область, Покровський район, с. Рівне	85325, Донецька область, Покровський район, с. Рівне, вул. Шопена, 1а	01.14.2016.50 28446
Тваринницький комплекс № 1, виробнича ділянка дорощування та відгодовування тварин свиней (відгодівельний цех № 2) ПрАТ «АПК- ІНВЕСТ»	85325, Донецька область, Покровський район, с. Рівне	85325, Донецька область, Покровський район, с. Рівне, вул. Шопена, 1а	01.14.2016.8 028432
Покровська насосна станція Покровського РВУ КП «Компанія «Вода Донбасу»	85325, Донецька область, Покровський район, с. Рівне	85300, Донецька область, м. Покровськ, вул. захисників України, 11	01.14.2004.0 000577

Також зазначимо, що згідно даних Державної установи "Донецький обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України" лист №2711./03 від 23.11.2021, на території громади також відбувається забруднення атмосферного повітря аміаком від викидів свинарських комплексів ПрАТ "АПК-ІНВЕСТ".

^[1] <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichniy-monitoring/ekologichni-pasporty/>

[4]

<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichniy-monitoryng/regionalni-dopovidi-pro-stan-navk-olyshnogo-seredovyssha-v-ukrayini/>

[9]

<https://myrnograd-rada.gov.ua/news/58849-pokrovska-raionna-filia-du-doneckii-ockpx-moz-informuj-e-shho-protiagom-cervnia-faxivciami-zakladu-buli-provedeni-doslidze>

[10]

<https://myrnograd-rada.gov.ua/news/65917-pokrovska-raionna-filia-du-doneckii-ockpx-moz-informuje-shho-protiagom-serpnia-faxivciami-zakladu-buli-provedeni-doslidze>

2.5 Радіаційний стан

Згідно переліку підприємств, установ та організацій Донецької області, які здійснюють діяльність з використанням джерел іонізуючого випромінювання (далі –ДІВ) на території, підконтрольній українській владі, наданий Головним управлінням державної служби України з надзвичайних ситуацій у Донецькій області (листом від 07.08.2020 № 5001-4761/5010) на території Мирноградської громади відсутні.

За відомостями Регіональної доповіді про стан навколишнього середовища 2021 року радіаційний фон на території Донецької області залишався стабільний.

За даними Покровської районної філії ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ» при аналізі якості атмосферного повітря м. Мирноград: на червень 2023 р., було проведено виміри рівнів природнього гамма-фону, результат - 13 мкР/год, перевищень допустимих рівнів не виявлено^[9]; на серпень 2023 р., було проведено виміри рівнів природнього гамма-фону, перевищень допустимих рівнів не виявлено^[10]

Дані про рівні радіації в пункті спостереження Покровськ Донецької області на 17.10.2023 рік потужність експозиційної дози: складає 11 мкР/год (96 нЗв/год).

[2] <https://www.meteo.gov.ua/ua/>

[9]

<https://myrnograd-rada.gov.ua/news/58849-pokrovska-raionna-filia-du-doneckii-ockpx-moz-informuj-e-shho-protiagom-cervnia-faxivciami-zakladu-buli-provedeni-doslidze>

[10]

<https://myrnograd-rada.gov.ua/news/65917-pokrovska-raionna-filia-du-doneckii-ockpx-moz-informuje-shho-protiagom-serpnia-faxivciami-zakladu-buli-provedeni-doslidze>

2.6 Стан здоров'я мешканців

Стан здоров'я населення оцінюється, зокрема за тенденцією та кількістю вперше зареєстрованих випадків захворювань, структурою населення, загальною кількістю захворюваності тощо.

Станом на 01.10.2023 року чисельність населення Мирноградської громади складає 48046 осіб. Відповідно до профілю Мирноградської територіальної громади^[11] актуальні дані по кількості і розподілу населення наступні (табл.2.7., 2.8.) :

Таблиця 2.7.

Розподіл населення за статтю та віком^[11]

Міські, селищні, сільські ради та населенні пункти в них	чоловіки				жінки			
	0-14	15-64	65+	Усього*	0-14	15-64	65+	Усього*

								0-14
Мирноградська міська територіальна громада	3519	16356	3322	23197	3270	16359	6068	25697
Усього:	3519	16356	3322	23197	3270	16359	6068	25697

* Станом на 01.01.2021

Таблиця 2.8.
Показники чисельності населення та природного приросту^[11]

Роки	Загальна чисельність населення	Померло на 1000 чол. (осіб)	Народилося на 1000 чол. (осіб)	Приріст, зменшення (промилле) (+, -)
2012	50824	16,5	10,2	-6,3
2013	50589	16,0	10,8	-5,2
2014	50443	15,8	10,3	-5,5
2015	50193	16,0	8,0	-8,0
2016	49936	16,3	7,6	-8,7
2017	49642	14,4	7,6	-6,8
2018	49887	14,5	6,9	-7,6
2019	49390	16,1	6,4	-9,7
2020*	48894	17,7	6,5	-11,2

* Розрахунки здійснені на основі даних Головного управління статистики в Донецькій області по Мирноградській міській територіальній громаді та даних щодо реєстрації народження і смерті.

Демографічна ситуація в громаді залишається незадовільною: народжуваність зменшилась та склала 6,5 (2020 рік) проти 8,0 (2015 рік) на 1 000 населення. Смертність населення зросла з 16,0 до 17,7 на 1 000 населення за відповідні роки. Природний приріст населення є від'ємним.

Від'ємний приріст населення громади цілком повторює тренди і області та району загалом за даними Держстату^[12] (таблиці 2.9, 2.10).

Таблиця 2.9.
Формування приросту (скорочення) чисельності населення у Покровському районі Донецької області^[12]

у січні 2022 року	Загальний приріст, скорочення (-)	У тому числі (осіб)	
		природний приріст, скорочення (-)	міграційний приріст, скорочення (-)
Донецька область	-2967	-2732	-235
Покровський район	-534	-496	-38

Таблиця 2.10.
Кількість живонароджених, померлих у Покровському районі Донецької області^[12]

у січні 2022 року(осіб)	Кількість живонароджених	Кількість померлих	Природний приріст, скорочення (-)
Донецька область	633	3365	-2732
Покровський район	125	621	-496

Наявні статистичні дані говорять про такі загальні тенденції в області та місті як зниження народжуваності, підвищення показника смертності, підвищення питомої ваги населення старшого пенсійного віку, зниження середньої очікуваності тривалості життя. Окрім того, з початком 2022 року збільшилася еміграція населення з території громади (в цілому через різні причини населення зменшилося на 2 813 осіб станом на вересень 2022 року, порівнюючи із вереснем 2021 року) через військову агресію росії, а також наближеність громади до територій активних бойових дій.

Загальний стан екологічної ситуації та характер зайнятості населення (таблиця 2.11) обумовлюють стан розподілу захворюваності в громаді. Так, зосередженість на території промислових підприємств зумовлює значні викиди в атмосферне повітря шкідливих забруднюючих речовин і, як наслідок, високе забруднення повітря в селитебній зоні. Цьому сприяє також несприятливе розташування промислових підприємств відносно до напрямків переважаючих вітрів, наявність застарілих технологій, використання на підприємствах недостатньо ефективних пиловловлюючих установок тощо. Потрапляння забруднюючих речовин в організм людини до органів дихання. До складу пилу можуть входити особливо небезпечні частинки, такі як свинець, кадмій, ртуть, діоксини. На населення, що мешкає поблизу промислових підприємств, можуть мати вплив сполуки речовин, що утворюються в результаті технологічних процесів. Крім того, однією з найбільш актуальних і невирішених проблем сьогодення є оцінка забруднення повітря твердими частками пилу (PM10 та PM2.5), які можуть знаходитися в атмосферному повітрі протягом багатьох днів, тижнів та переноситися на великі відстані.

Таблиця 2.11

Кількість застрахованих осіб за видами економічної діяльності ^[11]

Назва виду економічної діяльності	Кількість застрахованих осіб станом на 01.04.2021 (згідно звіту за березень 2021 року)
Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	10
Добування кам'яного та бурого вугілля	3 589
Виробництво харчових продуктів	24
Виробництво одягу	3
Виробництво паперу та паперових виробів	1
Виробництво гумових і пластмасових виробів	3
Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	88
Виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	7
Виробництво машин і устаткування, н.в.і.у.	111
Виробництво іншої продукції	3
Ремонт і монтаж машин і устаткування	65
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	481
Забір, очищення та постачання води	236
"Збирання, оброблення й видалення відходів	95
Будівництво будівель	298

Будівництво споруд	39
Спеціалізовані будівельні роботи	30
Оптова та роздрібна торгівля автотранспортними засобами та мотоциклами, їх ремонт	18
Оптова торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами	110
Роздрібна торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами	412
Наземний і трубопровідний транспорт	162
Складське господарство та допоміжна діяльність у сфері транспорту	381
Діяльність із забезпечення стравами та напоями	75
Видавнича діяльність	7
Діяльність у сфері радіомовлення та телевізійного мовлення	12
Телекомунікації (електрозв'язок)	18
Надання інформаційних послуг	6
Операції з нерухомим майном	72
Діяльність у сферах права та бухгалтерського обліку	10
*Діяльність у сферах архітектури та інжинірингу	126
Ветеринарна діяльність	4
Діяльність туристичних агентств, туристичних операторів, надання інших послуг із бронювання та пов'язана з цим діяльність	14
Обслуговування будинків і територій	52
Адміністративна та допоміжна офісна діяльність, інші допоміжні комерційні послуги	6
Державне управління й оборона	2 080
Освіта	148
Охорона здоров'я	863
Надання соціальної допомоги без забезпечення проживання	70
Діяльність у сфері спорту, організування відпочинку та розваг	39
Діяльність громадських організацій	40
Надання інших індивідуальних послуг	1
РАЗОМ	9 809*

*Без урахування ПРАТ «АПК-ІНВЕСТ» та ТОВ «Комбікормовий завод»

Загальна захворюваність населення в 2023 році в порівнянні з 2022 роком зросла за всіма основними видами хвороб (таблиця 2.12). Найскладнішою лишається проблема зростання онкологічних захворювань. Залишається складною ситуація з розповсюдження ВІЛ – інфекції. Показник ураженості населення міста зріс з 38,9 (2022 р.) до 51,2 (2023 р) на 100 тис. населення (За даними КНП «Мирноградська центральна міська лікарня», КНП «Мирноградський центр первинної медико-санітарної допомоги»).

Таблиця 2.12

Показники захворюваності населення Мирноградської громади

	9 місяців 2022	9 місяців 2023
	На 100 тис. населення	
туберкульоз	18,4	40,9

Онкологічні захворювання	178,1	222,7
ВІЛ інфекція	38,9	51,2
	На 10 тис. населення	
Пневмонія	93,4	102,4
Травматизм	175,5	266,8

Показники смертності (291 осіб за 9 місяців 2023 або 87,3% до відповідного періоду 2022 року) перевищують показники народжуваності (91 немовлят за 9 місяців 2023 року або 92,0% до аналогічного періоду 2022 року). Основними причинами смертності залишаються серцево-судинні та онкологічні захворювання (таблиця 2.13).

Таблиця 2.13 ^[12]

Кількість померлих за причинами смерті у січні 2021 року

	Коди причин смерті за МКХ-10	Осіб
Усього	A00-U85	3365
Клас I. Деякі інфекційні та паразитарні хвороби	A00-B99	39
з них		
туберкульоз	A15-A19	20
хвороба, зумовлена вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ)	B20-B24	16
Клас II. Новоутворення	C00-D48	337
з них злоякісні	C00-C97	336
Клас III. Хвороби крові й кровотворних органів та окремі порушення із залученням імунного механізму	D50-D89	1
Клас IV. Ендокринні хвороби, розлади харчування та порушення обміну речовин	E00-E89	13
з них цукровий діабет	E10-E14	12
Клас V. Розлади психіки та поведінки	F01-F99	3
з них розлади психіки та поведінки внаслідок вживання алкоголю	F10	3
Клас VI. Хвороби нервової системи	G00-G98	37
Клас IX. Хвороби системи кровообігу	I00-I99	2184
з них		
ішемічна хвороба серця	I20-I25	1296
алкогольна кардіоміопатія	I42.6	7
цереброваскулярні хвороби	I60-I69	832
Клас X. Хвороби органів дихання	J00-J98	154

з них грип і пневмонія	J10-J18	142
Клас XI. Хвороби органів травлення	K00-K92	122
з них алкогольна хвороба печінки	K70	8
Клас XII. Хвороби шкіри та підшкірної клітковини	L00-L98	7
Клас XIII. Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини	M00-M99	2
Клас XIV. Хвороби сечостатевої системи	N00-N98	19
Клас XV. Вагітність, пологи та післяпологовий період	O00-O99	-
Клас XVI. Окремі стани, що виникають у перинатальному періоді	P00-P96	1
Клас XVII. Природжені вади розвитку, деформації та хромосомні аномалії	Q00-Q99	3
Клас XVIII. Симптоми, ознаки та відхилення від норми, що виявлені при клінічних і лабораторних дослідженнях, не класифіковані в інших рубриках	R00-R99	115
Клас XX. Зовнішні причини смерті	V01-Y89	149
з них		
транспортні нещасні випадки	V01-V99	11
випадкове утоплення та занурення у воду	W65-W74	3
нещасні випадки, спричинені дією диму, вогню та полум'я	X00-X09	-
випадкове отруєння, спричинене отруйними речовинами (крім алкоголю)	X40-X44, X46-X49	22
випадкове отруєння та дія алкоголю	X45	4
навмисне самоушкодження	X60-X84	15
наслідки нападу з метою убивства чи нанесення ушкодження	X85-X99, Y00-Y09	5
Клас XXII. Коды для особливих цілей	U00-U85	179
COVID-19, вірус ідентифікований	U07.1	169
COVID-19, вірус неідентифікований	U07.2	10

^[11] <https://myrnograd-rada.gov.ua/files/24/upload/public/rozvytok-mista/210810-003.doc>

^[12] [https://donetskstat.gov.ua/statinform1/demohrafichna-ta-sotsialna-statystyka/naselennia-ta-mihratsiia/formuvannya-pyrostu-\(-skorochnyya-\)-chyselnosti-naselennya-po-rayonakh/](https://donetskstat.gov.ua/statinform1/demohrafichna-ta-sotsialna-statystyka/naselennia-ta-mihratsiia/formuvannya-pyrostu-(-skorochnyya-)-chyselnosti-naselennya-po-rayonakh/)

2.7 Земельні ресурси та ґрунти

Більша частина території громади – землі сільськогосподарського призначення (рис. 2.15). Майже третина території громади – населені пункти. Значна частина земель знаходиться під кар'єрами, відвалами та забруднена різноманітними відходами. Питання збереження земель стоїть гостро^[6].

Площа земель Мирноградської міської територіальної громади складає 6 672,00 га, землі сільськогосподарського призначення складають 4217,6га, в тому числі рілля становить 3892,6га, багаторічні насадження 69 га, сіножаті 12 га, пасовища 244 га.

Всього ріллі в обробітку у сільгоспприємств громади 2541,6443 га. Посівна площа сільськогосподарських культур по сільгоспприємствах Мирноградської міської територіальної громади в 2023 році становить 2018,9 га. Валовий збір по зерновим у 2023 році становить 5034,7 тон, середня урожайність 38,3 ц/га. Сільгоспприємствами прийнято рішення щодо сівби озимих культур, а саме 949 га пшениці та озимого ячменю на площу 524 га.

На території громади представлені основні типи ґрунтів Донецької області. Особливості використання території провокують низку проблем, що характерні для області загалом. Структура використання земель сільськогосподарського призначення за останні роки значно змінилась: в польових сівозмінах пріоритетними стали озима пшениця, соняшник, ярові зернові (ячмінь), рапс та інколи кукурудза, бобові (горох). Практично відсутні овочеві, кормові сівозміни. Повністю відсутні ґрунтозахисні сівозміни. В основному обробітку ґрунту переважає дискування колісними агрегатами на глибину 12-18 см, на глибину з 20-25 см сформовано ущільнені горизонти ґрунту, які затримують водонакопичення, аерацію та кореневе проникнення рослин, волога накопичується у верхніх 0-50(60) см горизонтах ґрунту та в результаті капілярного підняття досить швидко зменшується запас вологи в ґрунті.

Наукові дослідження з моніторингу та обстеження сільськогосподарських угідь на території Донецької області здійснюється Донецькою філією державної установи «Інститут охорони ґрунтів України» (ДФ ДУ «Держґрунтохорона»). В системі установи функціонують атестовані лабораторії, в тому числі 6 лабораторій акредитованих відповідно до вимог ДСТУ ISO/IEC 17025:2006. Загальні хімічні показники небезпечних речовин в ґрунті не викликають занепокоєння - наявність важких металів, залишків пестицидів та радіонуклідів знаходиться на природному рівні та не перевищує гранично допустимі концентрації. Рівень радіоактивного забруднення ґрунтів цезієм-137 знаходиться на природному рівні (таблиця 2.14). Також Покровською районною філією ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ», протягом червня та серпня 2023 були проведені дослідження факторів навколишнього середовища на території м. Мирноград, зокрема досліджено ґрунт на вміст важких металів - перевищень ГДК не виявлено^[9, 10]

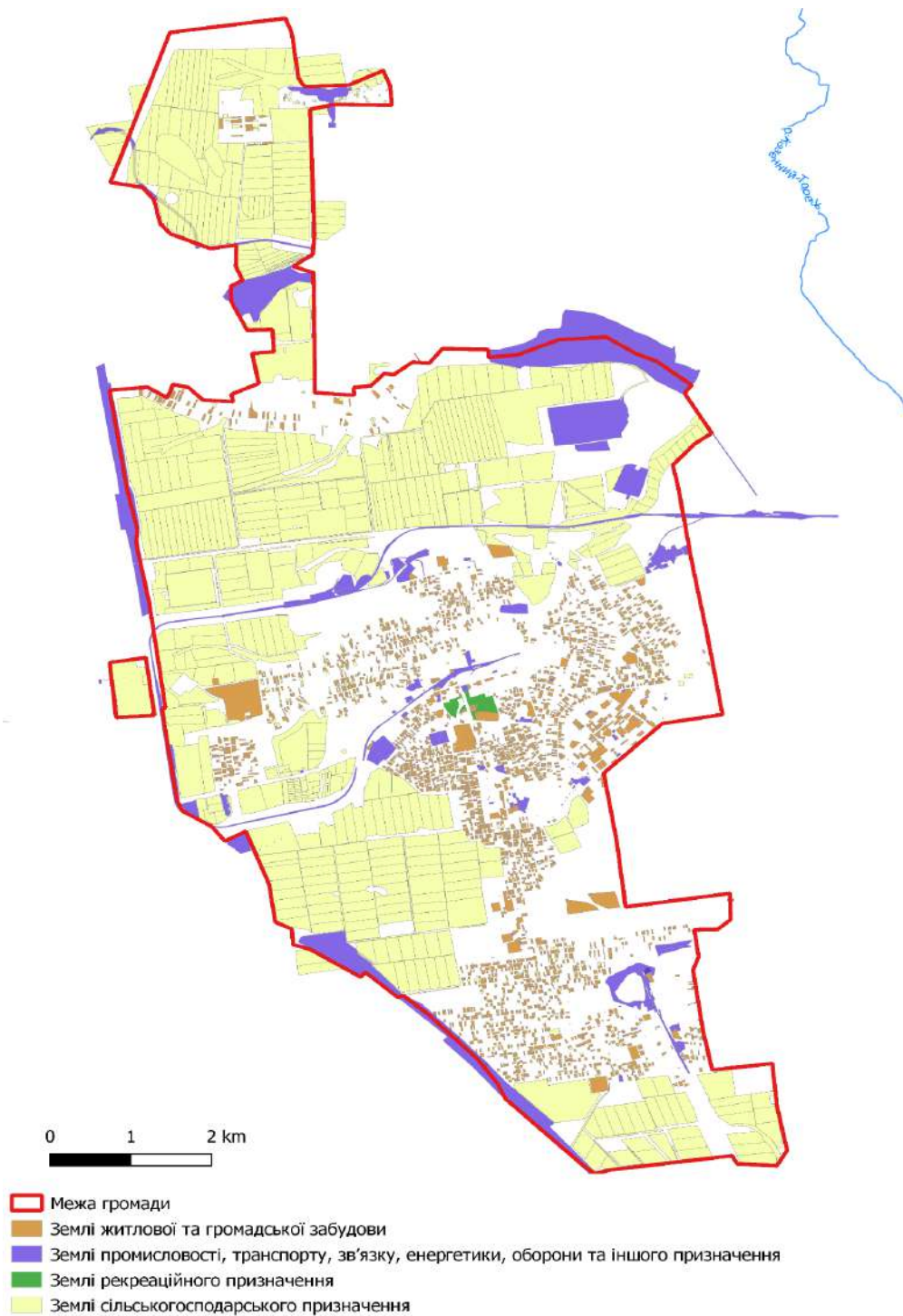

Рис. 2.15. Розподіл земельних ділянок в Мирноградській МТГ згідно з <https://kadastr.live>

Таблиця 2.14

Відомості про стан ґрунтів за інформацією Покровської міськрайонної філії ДУ «Донецький обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України» у 2021 року.

Дата дослідження (кожного)	Адреса дослідження/назва об'єкту (відбору проби)	Забруднююча речовина	Фактичний показник забруднення	Нормативний показник забруднення	Од. виміру показника

24.06.2021р.	м.Мирноград вул.Центральна автостанції	р-н	марганець	134,1	1500	мг/кг
			нікель	2,6	4,0	мг/кг
			свинець	18,4	32,0	мг/кг
			мідь	1,6	3,0	мг/кг
			кадмій	м.0,5	2,0	мг/кг
			хром	м.0,5	6,0	мг/кг
			цинк	19,2	23,0	мг/кг
			кобальт	м.2,5	5,0	мг/кг
24.06.2021р.	м.Мирноград «Ромашка» житлова забудова	ДНЗ №9 житлова	марганець	96,1	1500	мг/кг
			нікель	1,3	4,0	мг/кг
			свинець	10,9	32,0	мг/кг
			мідь	1,4	3,0	мг/кг
			кадмій	м.0,5	2,0	мг/кг
			хром	м.0,5	6,0	мг/кг
			цинк	15,4	23,0	мг/кг
			кобальт	м.2,5	5,0	мг/кг
24.06.2021р.	м.Мирноград «Капітальна» приотвальна терикону	ш. зона	марганець	1098,5	1500	мг/кг
			нікель	1,9	4,0	мг/кг
			свинець	35,9	32,0	мг/кг
			мідь	3,1	3,0	мг/кг
			кадмій	1,6	2,0	мг/кг
			хром	4,3	6,0	мг/кг
			цинк	24,8	23,0	мг/кг
			кобальт	2,7	5,0	мг/кг
24.06.2021р.	м.Мирноград автомагістраль) Соборна	р-н ЦМЛ вул.	марганець	129,8	1500	мг/кг
			нікель	2,5	4,0	мг/кг
			свинець	18,1	32,0	мг/кг
			мідь	2,0	3,0	мг/кг

		кадмій	м.0,5	2,0	мг/кг
		хром	м.0,5	6,0	мг/кг
		цинк	18,7	23,0	мг/кг
		кобальт	м.2,5	5,0	мг/кг

Втім ґрунти громади зазнають деградаційних процесів. Серед причин деградації ґрунтового покриву переважають ерозійні процеси, дефляція, підтоплення земель, підкислення, засолення та осолонцювання ґрунтів. Кліматичні особливості (часті відлиги, різка зміна температури під час весняного сніготанення, весняні суховії, зливовий характер опадів в талий період), а також неправильне розміщення доріг та інших лінійних об'єктів на місцевості сприяють інтенсивному розвитку ерозійних процесів. Водна ерозія ґрунтів проявляється в усіх районах області на схилах, що перевищують ухил 0,5 градуса.

За результатами досліджень стану ґрунтів найбільша деградація властива слаборозвиненим ґрунтам, які сформувались на щільних породах, на елювії щільних порід, крутих схилах, де є умови розвитку ерозійних процесів. Вміст гумусу, елементів живлення рослин таких видів ґрунтів низький та дуже низький, водний режим недостатній для нормального розвитку рослин. Загальна площа таких ґрунтів в Донецькій області, які можуть належати до 89 деградованих та малопродуктивних на території, яка підконтрольна українській владі, понад 12,3000 тис. га^[4].

Висока загроза вітрової ерозії в зимовий, осінній та ранньовесняний періоди. Рівень її зростає з настанням сухої вітряної погоди. Система полезахисних лісових смуг загалом збереглася. Більшість з них виконують свої функції^[6]

Водна ерозія також становить значну загрозу землям Мирноградської громади. Значна частина полів розташована на схилах. На території Мирноградської міської ради схили долин річок в цілому задерновані або заліснені. Однак часто до краю ярів, балок чи річкових долин впритул прилягають орні землі. У такому випадку є загроза того, що під час злив та стрімкого танення снігу, води поверхневого стоку будуть призводити до росту ярів на верхніх частинах схилів та відкладання змитого ґрунту – біля їх підніжжя. Обидва процеси призводять до втрати придатних для сільськогосподарського використання ґрунтів, а потрапляння змитого ґрунту у водойми забруднює їх рештками пестицидів та мінеральних добрив. У цьому плані гостро постає питання дотримання чинних норм щодо ведення рослинництва на схилах до 3, від 3 до 5 і вище 5 градусів. Важливо проводити моніторинг за появою нових ярів та мотивувати землевласників проводити заходи щодо регулювання поверхневого стоку, а на землях громади, особливо у верхів'ях схилів за потреби влаштовувати бар'єри у вигляді валів, відвідних канав як земляних, так і залізобетонних, регулярно проводити догляд за існуючими протиерозійними спорудами. Важливу роль в цьому відіграють водорегулюючі лісосмуги^[6].

Аналізуючи динаміку вмісту гумусу у ґрунтах області, фахівцями Донецької філії ДУ «Держґрунтохорона» виявлено стійку тенденцію до його зменшення. Середньозважений вміст гумусу по області у 2019 становить 4,01 %, у 2018 становить 4,02 %. Співставлення гумусованості ґрунтів за 88 часів Докучаєва В.В. (1882 рік) – 6 %, із сучасним станом - 4,01 %. (2019 рік) свідчить, що відносні втрати вмісту гумусу досягли 33,2 %. У цілому зростання темпу втрат гумусу у ґрунтах

області за останні роки пояснюється багатьма причинами, серед яких основними є посилення процесів розкладу гумусу внаслідок малих норм органічних добрив або повної відсутності їх внесення, зміни у структурі посівних площ.

Середньозважений вміст легкогідролізуємого азоту в ґрунтах області становить – 108,9 мг/кг (низький). Вміст рухомих форм фосфору в ґрунтах області становить – 121,2 мг/кг (підвищений). Вміст обмінного калію в ґрунтах області становить – 132,0 мг/кг (високий). Забезпеченість ґрунтів області рухомими формами сірки середнього ступеня становить – 7,02 мг/кг ґрунту.

Застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті. Найбільший вміст нітратів виявлено у ґрунтах Донецької, Вінницької, Миколаївської та Волинської областей, де середні концентрації були у межах 3,2 – 3,8 (млн-1) 0,02 – 0,03 ГДК, максимальні – 6,0 – 4,0 (млн-1) – 0,05 – 0,03 ГДК^[13]

Особливо небезпечно неправильне або надмірне використання пестицидів. Причому деяка їх частина трансформується, тобто виникають нові токсичні речовини (вторинна токсикація)^[6].

Промислові майданчики та забудова Відвали та терикони є важливим фактором перерозподілу поверхневого стоку та динаміки ґрунтових вод. У населених пунктах, розташованих в місцевостях зі складними рельєфом та геологічною будовою, доволі поширеним є явище зсуву та утворення карсту. Планування заходів з реконструкції та будівництва міського дорожньої мережі та систем водовідведення мають ретельно плануватися відповідними фахівцями. Розробку та впровадження заходів з рекультивації відвалів та териконів мають розробляти спеціалізовані установи на основі складу порід, крутизни схилів тощо.

Важлива складова таких планів – система зливової каналізації^[6].

За час бойових дій та надзвичайних ситуацій воєнного стану 2022-23 років землі зазнали забруднення та засмічення сторонніми предметами та матеріалами. Можлива загроза внаслідок воєнних дій через забруднення ґрунтів важкими металами свинцем, стронцієм, титаном, ванадієм, кадмієм, марганцем, нікелем^[6]

<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyi-monitoryng/regionalni-dopovidi-pro-stand-navk-olyshnogo-seredovyssha-v-ukrayini/>

^[6] Природоорієнтоване повоєнне відновлення: Мирноградська громада, 2023

^[9]

<https://myrnograd-rada.gov.ua/news/58849-pokrovska-raionna-filia-du-doneckii-ockpx-moz-informuj-e-shho-protiagom-cervnia-faxivciami-zakladu-buli-provedeni-doslidze>

^[10]

<https://myrnograd-rada.gov.ua/news/65917-pokrovska-raionna-filia-du-doneckii-ockpx-moz-informuje-shho-protiagom-serpnia-faxivciami-zakladu-buli-provedeni-doslidze>

^[11] <https://myrnograd-rada.gov.ua/files/24/upload/public/rozvytok-mista/210810-003.doc>

^[13] <https://mepr.gov.ua/wp-content/uploads/2023/01/Natsdopovid-2021-n.pdf>

2.8. Біорізноманіття

За даними Регіональної доповіді про стан навколишнього середовища та Екологічного паспорту^[1, 4] біологічне різноманіття Донецької області нараховує понад 27 тисяч видів рослин та тварин різноманітних систематичних груп.

Рослинний світ Донецької області представлений, в першу чергу, степовими рослинними формаціями і частково лісостеповими та заплавами. Але саме на південному сході України він зазнав найбільшої антропогенної трансформації

внаслідок інтенсивного розвитку промисловості та сільського господарства, високого рівня урбанізації території.

Сучасний склад флори Донецької області – це 1930 видів судинних рослин, що відносяться до 653 родів, 136 родин, серед яких 93 ендемічних і субендемічних.

Фіторізноманітність на території Донецької області нерівномірна: найбільше видове багатство представлене на Донецькому кряжі (близько 1600 видів), найменше – у басейнах малих річок, що відносяться до системи Дніпра (близько 800 видів); на території донецького Північного Приазов'я зростають близько 1220 видів, а на територіях, прилеглих до основного русла Сіверського Дінця – близько 1200 видів. Більше 90% видів флори відмічалось на територіях і об'єктах природнозаповідного фонду різних категорій, 82% – на територіях об'єктів природнозаповідного фонду загальнодержавного значення.

Рівень ендемізму флори області складає 15% (близько 250 видів), є види з дуже вузькими і локальними ареалами – 11 приазовських і 10 донецьких ендеміків. Раритетну фракцію флори складають 369 видів судинних рослин, тобто близько 19% від загальної кількості, в тому числі 23 ймовірно зниклих в Донецькій області.

Станом на 2021 рік серед раритетних видів флори Донецької області 147 видів внесено до Червоної книги України, 7 видів флори Донецької області знаходяться у Червоному списку МСОП, 41 вид – у Європейському червоному списку, 12 видів охороняються Бернською конвенцією, а 282 – охороняються на регіональному рівні. З раритетної фракції флори 220 видів (58,7% від їх загальної кількості) відомі у регіоні лише за поодинокими знахідками. Більше 90% видів флори зареєстровано на територіях і об'єктах природно-заповідного фонду різних категорій, 82% – на територіях об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення.

У тваринному світі більше 24 тисяч видів представлені безхребетними тваринами (молюсками, комахами, багатоніжками, павукоподібними, ракоподібними, кільчастими червами та іншими). Хребетні тварини представлені рибами, круглоротими, амфібіями – 9 видів, рептиліями – 12 видів. На території області зустрічаються понад 300 видів птахів, близько 100 видів ссавців.

189 видів тварин, які перебувають на території області, занесені до Червоної книги України, 185 видів занесені до Переліку видів тварин, що підлягають особливій охороні на території Донецької області, 183 види фауни занесені до додатків Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES); 846 видів занесені до додатків Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернської конвенції); 157 видів занесені до додатків Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннської конвенції, CMS); 97 видів охороняються відповідно до Угоди про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (AEWA); 14 видів охороняються відповідно до Угоди про збереження кажанів в Європі (EUROBATS)..

Більш докладні відомості про тваринний та рослинний світ та динаміку їх змін наведено а також відомості про перелік видів рослин та грибів, що підлягають особливій охороні на території області станом на 01.01.2022 року наведено в екологічному паспорті Донецької області за 2021 рік^[1].

Уся територія громади лежить в смузі злакових степів та смузі різнотравно-злакових степів, яка є не сприятливою для зростання лісової рослинності. Її характерною особливістю є відсутність природних лісів, окрім байрачних, в інтразональних умовах (наприклад, у долинах річок). Степова зона України вирізняється великим обсягом накопичених органічних речовин в ґрунті. Багаті ґрунти степової зони – це і є найкращий в цьому регіоні спосіб депонування атмосферного вуглецю. Сухі степові умови призвели до появи механізму, при

якому основна маса всіх рослин захована в ґрунті, проте через дефіцит вологи органікa відмерлих рослин не розкладається, а просто накопичується, стабілізуючи тим самим клімат на планеті. Звісно, це все працює лише там, де степи не розорюють^[6].

Серед негативних факторів, що призводять до деградації біорізноманіття регіону слід назвати поширення інвазійних (чужорідних) видів рослин, що «заміщають» природні лучні та степові угруповання у їх оселищах: амброзія полинолиста, гірчак повзучий, повитиця польова (рівнинна), повитиця одностовпчикова тощо^[4]. Найбільша загроза від інвазійних видів – це надзвичайно висока продуктивність насіння. Насіння інвазійних дерев легко розноситься по місту та за його межі. Його вивозять за межі міста із сміттям, воно розноситься вітром та водними потоками, на кузовах чи капотах автомобілів^[6].

Уздовж багатьох річок, особливо в місцях відпочинку, інтенсивно розвиваються фрагменти інвазійних деревостанів, які витісняють вербняки та інші природні угруповання. На додаток, деякі види мають здатність змінювати хімічний склад ґрунту довкола себе таким чином, що земля стає непридатною для інших рослин^[6].

Інвазійні види збільшують викиди вуглецю з ґрунту. У тіні від крон інвазійних дерев стрімко починають рости інші небезпечні чужорідні рослини, звичні до такого сусідства (амброзія полинолиста тощо). Займаючи місце місцевих (аборигенних) трав'янистих рослин, такі "союзники" формують щільно затінену вологу ділянку, під якою більше нема тих посушливих умов. І в таких умовах накопичена протягом тисячоліть органікa стрімко розкладається бактеріями, призводячи до викиду в атмосферу сполук вуглецю, які рослини накопичували й зберігали в ґрунті століттями.

Інвазійні види призводять до швидкого випаровування вологи з ґрунту. Дерева здійснюють транспірацію (дихання), через яку волога, вилучена з ґрунтових горизонтів коренями дерев, випаровується через листя. Дослідження в кількох країнах показали, що посадка штучних лісонасаджень посухостійких чужорідних рослин саме в степах призводить до швидкого випаровування вологи з ґрунту. Випаровування води насадженнями, здатними дотягнутись корінням до ґрунтових горизонтів, значно перевищує обсяг атмосферних опадів, а отже, випаровуються ґрунтові води. У результаті від нестачі води гинуть самі насадження, на їхньому місці утворюються чагарники, які однаково продовжують витісняти місцеве біорізноманіття, виснажувати ґрунтове депоуглецю, але при цьому зовсім не виконують тих функцій, задля яких висаджували дерева. Така ситуація складається тому, що лісові екосистеми за своїм змістом не є характерними для посушливих регіонів.

Інвазійні види призводять до засолення ґрунтів і ґрунтових вод. Підняття за рахунок капілярних сил ґрунтової вологи з глибших шарів внаслідок інтенсивного випаровування деревами підтягує, зокрема, і солі, розчинені в підземних водах^[6].

Ще одним з провідних факторів, що негативно впливають на стан біорізноманіття на сьогодні є проведення на території області військових дій. Внаслідок утворення вирв від вибухів руйнується ґрунтовий, тобто власне втрата умов існування для рослини, та як наслідок втрата харчових ресурсів для багатьох видів тварин.

Особливо гостро стоїть проблема збереження степової рослинності. Через забруднення ґрунтів внаслідок обстрілів (у вирвах ґрунти мають значний вміст важких металів), через що відновлення рослинного покриву дуже повільне. Разом з тим, не можна стверджувати зникнення видів рослин тільки наслідками антропогенного впливу чи погіршенням умов існування, бо причини цих явищ для

багатьох видів вивчено недостатньо. Вчені Донецької області не можуть скоординувати свої дослідження і тому єдиної думки про причини зникнення того чи іншого виду рослин зараз не існує. Потрібні додаткові дослідження для об'єктивної оцінки стану популяцій, облік популяцій рідкісних видів та спостереження за їх станом слід проводити систематично і по усій території, а не епізодично та вибірково, що є на даний момент не можливим через російську військову агресію в Україні.

Нижче наведено інформацію про біорізноманіття в Мирноградській МТГ на основі даних міжнародної бази GBIF (<https://www.gbif.org/>).

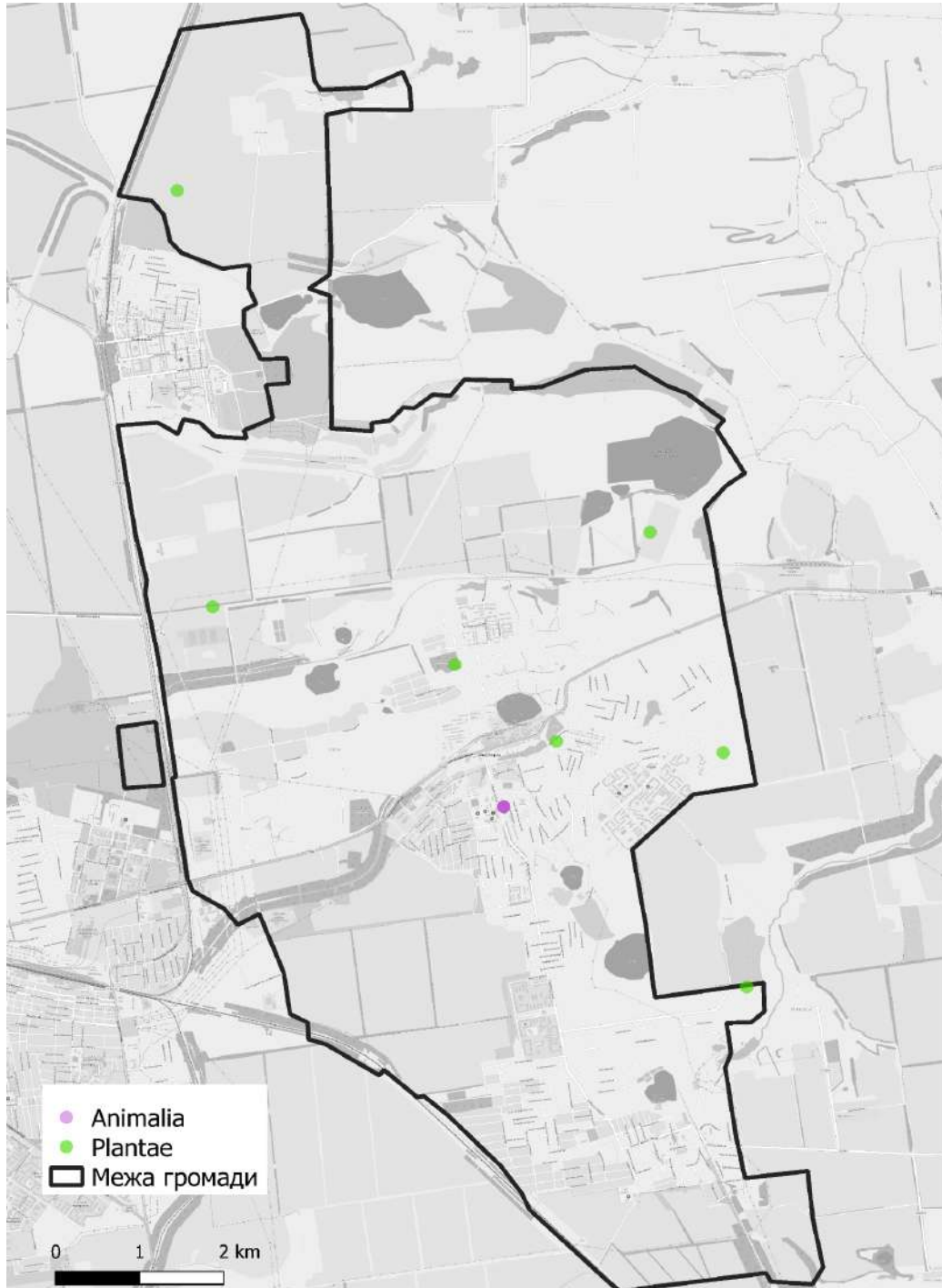

Рис. 2.16 Територіальний розподіл лідів рослин і тварин в базі GBIF на території Мирноградської громади

Таблиця 2.15

Дані про біорізноманіття в базі GBIF на території Мирноградської громади

scientificName	acceptedScientificName	kingdom	phylum	order	family	genus	species	genericName	specificEpithet
Stipallessingiana Trin. & Rupr.	Stipallessingiana Trin. & Rupr.	Plantae	Tracheophyta	Poales	Poaceae	Stipa	Stipallessingiana	Stipa	lessingiana
Berberis aquifolium Pursh	Mahonia aquifolium (Pursh) Nutt.	Plantae	Tracheophyta	Ranunculales	Berberidaceae	Mahonia	Mahonia aquifolium	Berberis	aquifolium
Stipallessingiana Trin. & Rupr.	Stipallessingiana Trin. & Rupr.	Plantae	Tracheophyta	Poales	Poaceae	Stipa	Stipallessingiana	Stipa	lessingiana
Xylocopa valga Gerstäcker, 1872	Xylocopa valga Gerstäcker, 1872	Animalia	Arthropoda	Hymenoptera	Apidae	Xylocopa	Xylocopa valga	Xylocopa	valga
Lucanus cervus (Linnaeus, 1758)	Lucanus cervus (Linnaeus, 1758)	Animalia	Arthropoda	Coleoptera	Lucanidae	Lucanus	Lucanus cervus	Lucanus	cervus
Saturnia pyri (Denis & Schiffermüller), 1775	Saturnia pyri (Denis & Schiffermüller), 1775	Animalia	Arthropoda	Lepidoptera	Saturniidae	Saturnia	Saturnia pyri	Saturnia	pyri
Dianthus elongatus C.A.Mey.	Dianthus elongatus C.A.Mey.	Plantae	Tracheophyta	Caryophyllales	Caryophyllaceae	Dianthus	Dianthus elongatus	Dianthus	elongatus
Saturnia pyri (Denis & Schiffermüller), 1775	Saturnia pyri (Denis & Schiffermüller), 1775	Animalia	Arthropoda	Lepidoptera	Saturniidae	Saturnia	Saturnia pyri	Saturnia	pyri
Saturnia pyri (Denis & Schiffermüller), 1775	Saturnia pyri (Denis & Schiffermüller), 1775	Animalia	Arthropoda	Lepidoptera	Saturniidae	Saturnia	Saturnia pyri	Saturnia	pyri

Saturnia pyri (Denis & Schiffermüller), 1775	Saturnia pyri (Denis & Schiffermüller), 1775	Animalia	Arthropoda	Lepidoptera	Saturniidae	Saturnia	Saturnia pyri	Saturnia	pyri
Caragana scythica (Kom.) Pojark.	Caragana scythica (Kom.) Pojark.	Plantae	Tracheophyta	Fabales	Fabaceae	Caragana	Caragana scythica	Caragana	scythica
Amygdalus nana L.	Prunus tenella Batsch	Plantae	Tracheophyta	Rosales	Rosaceae	Prunus	Prunus tenella	Amygdalus	nana
Saturnia pyri (Denis & Schiffermüller), 1775	Saturnia pyri (Denis & Schiffermüller), 1775	Animalia	Arthropoda	Lepidoptera	Saturniidae	Saturnia	Saturnia pyri	Saturnia	pyri
Armoracia rusticana P.Gaertn., B.Mey. & Scherb.	Armoracia rusticana P.Gaertn., B.Mey. & Scherb.	Plantae	Tracheophyta	Brassicales	Brassicaceae	Armoracia	Armoracia rusticana	Armoracia	rusticana
Megascolia maculata (Drury, 1773)	Megascolia maculata (Drury, 1773)	Animalia	Arthropoda	Hymenoptera	Scoliidae	Megascolia	Megascolia maculata	Megascolia	maculata
Saturnia pyri (Denis & Schiffermüller), 1775	Saturnia pyri (Denis & Schiffermüller), 1775	Animalia	Arthropoda	Lepidoptera	Saturniidae	Saturnia	Saturnia pyri	Saturnia	pyri
Saturnia pyri (Denis & Schiffermüller), 1775	Saturnia pyri (Denis & Schiffermüller), 1775	Animalia	Arthropoda	Lepidoptera	Saturniidae	Saturnia	Saturnia pyri	Saturnia	pyri
Saturnia pyri (Denis & Schiffermüller), 1775	Saturnia pyri (Denis & Schiffermüller), 1775	Animalia	Arthropoda	Lepidoptera	Saturniidae	Saturnia	Saturnia pyri	Saturnia	pyri

Lycaena dispar (Haworth, 1803)	Lycaena dispar (Haworth, 1803)	Animalia	Arthropoda	Lepidoptera	Lycaenidae	Lycaena	Lycaena dispar	Lycaena	dispar
Euplagia quadripunctaria (Poda, 1761)	Euplagia quadripunctaria (Poda, 1761)	Animalia	Arthropoda	Lepidoptera	Erebidae	Euplagia	Euplagia quadripunctaria	Euplagia	quadripunctaria

^[1] <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyi-monitoring/ekologichni-pasporty/>

^[4] <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyi-monitoring/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-seredovyssha-v-ukrayini/>

^[6] Природоорієнтоване повоєнне відновлення: Мирноградська громада, 2023

2.9 Природно-заповідний фонд, його функціональні та охоронні зони

Природно-заповідний фонд (далі – ПЗФ) Донецької області станом на 01.01.2022 має у своєму складі 187 територій та об'єктів фактичною площею 102750,849 (3,87% території області). У 2021 році на території, підконтрольній українській владі, створено 9 об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення загальною площею 2381,7623 га^[1].

Згідно переліку територій і об'єктів природно-заповідного фонду в розрізі адміністративно-територіальних одиниць Донецької області у 2021 році ПЗФ Покровського району складав 23 одиниці загальною площею 1913,5112 га^[4]

На території громади території, віднесені до природно-заповідного фонду відсутні.

^[1] <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyi-monitoring/ekologichni-pasporty/>

^[4]

<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyi-monitoring/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-seredovyssha-v-ukrayini/>

2.10. Землі лісового фонду

Сільськогосподарські землі, ліси та ін. на території громади становлять 41,8 км²^[11].

Уся територія громади лежить в смузі злакових степів та смузі різнотравно-злакових степів, яка є не сприятливою для зростання лісової рослинності. Її характерною особливістю є відсутність природних лісів^[6]

Мирноградською міською радою на 01.10.2023 проекти встановлення лісгосподарських земель не розроблялись.

^[11] <https://myrnograd-rada.gov.ua/files/24/upload/public/rozvytok-mista/210810-003.doc>

^[6] Природоорієнтоване повоєнне відновлення: Мирноградська громада, 2023

2.11. Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО

Через територію громади не проходять території Смарагдової мережі згідно даних Публічної кадастрової карти України^[14].

Згідно даних Департаменту екології та природних ресурсів Донецької ОДА^[15], а також сайту Рамсарського Бюро^[16] водно-болотні угіддя міжнародного значення на території Мирноградської міської територіальної громади відсутні.

Території, віднесені до ПЗФ, на території Мирноградської міської територіальної громади відсутні згідно даних Публічної кадастрової карти України^[17] та Переліку територій та об'єктів екомережі Донецької області.

Згідно відкритих джерел даних на території Мирноградської МТГ відсутні об'єкти, включені до біосферних резерватів програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера"^[18].

Згідно даних Міністерства культури та інформаційної політики України^[19] на території Мирноградської МТГ відсутні об'єкти, віднесені до всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

^[14] <https://map.land.gov.ua>

^[15] <http://ecology.donoda.gov.ua/>

^[16] <https://rsis Ramsar.org/ris/2387>

^[17] Публічна кадастрова карта України <https://map.land.gov.ua>

^[18] "Людина і біосфера" <https://unesco.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/programa-lyudina-i-biosferal>, <https://wownature.in.ua/pro-nas/nasha-diialnist/mizhnarodna-diialnist/biosferni-rezervaty-v-ukrayini/>

^[19] Об'єкти, віднесені до всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=245264015

2.12 Екомережа

Згідно Закону України "Про екологічну мережу України" статті 5 До складових структурних елементів екомережі включаються: а) території та об'єкти природно-заповідного фонду; б) землі водного фонду, водно-болотні угіддя, водоохоронні зони; в) землі лісового фонду; г) полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду; г) землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами; д) землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів; е) інші природні території та об'єкти (ділянки степової рослинності, пасовища, сіножаті, луки, кам'яні розсипи, піски, солончаки, земельні ділянки, в межах яких є природні об'єкти, що мають особливу природну цінність); є) земельні ділянки, на яких зростають природні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України; ж) території, які є місцями перебування чи зростання видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України; з) частково землі сільськогосподарського призначення екстенсивного використання - пасовища, луки, сіножаті тощо; и) радіоактивно забруднені землі, що не використовуються та підлягають окремій охороні як природні регіони з окремим статусом.

Згідно статті 11 ЗУ "Про екомережу" місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі в межах своїх повноважень забезпечують: розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень; надання відповідно до закону фінансової та іншої підтримки власникам і користувачам земельних ділянок, що знаходяться в межах територій та об'єктів екомережі. Відповідно до цього положення, у Донецькій області затверджено Регіональну програму формування та розвитку екологічної мережі в Донецькій області на період 2019-2022 роки.

Згідно з Порядком включення територій та об'єктів до переліків територій та об'єктів екологічної мережі, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 №1196, протягом 2021 року складено та оприлюднено перелік із 49 ключових та 1 сполучної територій та об'єктів екологічної мережі Донецької області.

В області затверджено Регіональну програму формування та розвитку екологічної мережі в Донецькій області на період 2019-2022 роки.

Мирноградською міською радою на 01.10.2023 проекти локальної екомережі, не розроблялись.

2.13 Перспективні до заповідання території в межах громади

Природно-заповідний фонд (ПЗФ) охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення і використання. Україна розглядає цей фонд як складову частину світової системи природних територій та об'єктів, що перебувають під особливою охороною. Правовий режим існування територій та об'єктів ПЗФ визначається ЗУ «Про природно-заповідний фонд України», ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища України» та Земельним кодексом України. Землі ПЗФ, згідно зі ст. 43 Земельного Кодексу України віднесені до особливо цінних земель природоохоронного призначення.

Створення територій та об'єктів ПЗФ регулюється ст. 51 – 53 ЗУ «Про ПЗФ». Відповідно до ст. 51 цього Закону підготовка і подання клопотань про створення чи оголошення територій та об'єктів ПЗФ можуть здійснюватися державними та науковими установами, природоохоронними громадськими об'єднаннями або іншими організаціями та громадянами.

Докладні рекомендації щодо пошуку територій під ПЗФ підготовлено МБО "Екологія - Право - Людина" (http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf).

У виборі ділянок, перспективних для заповідання, варто керуватися Оселищною директивою та зважати на наявність існування на територіях видів флори та фауни, занесених до Червоної книги України. Важливо пам'ятати про роль природно-заповідної мережі у показниках сталого розвитку країни.

Так рекомендованими під ПЗФ можуть бути наступні території в межах громади (опираючись на рекомендації http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf):

природні ділянки, що можливо включити до складу існуючих територій природно-заповідного фонду; місця поширення видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, регіональних переліків видів флори та фауни, що охороняються в областях, а також місця поширення рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, місця поширення видів флори і фауни та оселища, що знаходяться під охороною Бернської конвенції (додатки конвенції I, II та III, Резолюції Постійного комітету конвенції № 4 (1996, 2010) «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження» та № 6 (1998, 2011) «Про перелік видів, щодо потребують спеціальних заходів для їх збереження»); потенційними для заповідання є об'єкти-кандидати (які не мають статус об'єктів ПЗФ в Україні) Смарагдової мережі Європи, що створюється на виконання Бернської конвенції як аналог екомережі ЄС НАТУРА 2000; землі лісогосподарського призначення, насамперед лісові землі наукового призначення, рекреаційно-оздоровчі та захисні ліси, та інші ділянки лісів, важливі для збереження біорізноманіття; внутрішні природні та штучно створені водні

об'єкти (водотоки, водойми), прибережні захисні смуги та водоохоронні зони, заболочені території, острови та інші водно-болотні угіддя, що не використовуються інтенсивно у сільському господарстві; заплави малих річок (долини річок, збережені у природному стані); сільськогосподарські угіддя екстенсивного використання (пасовища, сіножаті); території, на яких у минулому було здійснено заходи з консервації земель шляхом залуження; неугіддя, малопродуктивні, деградовані та еродовані землі, що підлягають відновленню; перелоги, що виведені з категорії орних земель; природні степові ділянки (в сучасних умовах, як правило, розміщені на схилах та у яружно-балочних комплексах), якщо на їх території немає заростання деревною рослинністю, представленою інвазійними видами, а також якщо в минулому на цих ділянках не здійснювались заходи з лісорозведення.

Згідно переліку природних територій перспективних для заповідання у Донецькій області на 2019 -2020 роки, на території Покровського району перспективними для створення об'єктів ПЗФ є урочища Луначарське, Разине, балки Дьяконова, Кам'яна, Синявська, Сінна, біля комбінату «Красный уголь», в околицях с. Новоекономічне, де представлені різні варіанти різнотравно-типчакowo-ковилового степу (потребують обґрунтування). Згідно показників питомої ваги площі природно-заповідного фонду (ПЗФ) в Донецькій області на період до 2022 року, в межах Покровського району пропонується збільшити площі ПЗФ на 0,75% в 2021 році та ще на 0,3% в 2022 році.

На території м. Мирноград бере початок річка Сінна - притока Казенного Торця (рисунок 2.17, що могло б стати перспективною для заповідання територією. Втім Мирноградською міською радою на 01.10.2023 проекти природно-заповідного фонду не розроблялись.

З метою поліпшення умов для формування та відновлення довкілля, збереження ландшафтного та біорізноманіття, місць оселення та зростання цінних видів тваринного і рослинного світу, генетичного фонду, шляхів міграції тварин через поєднання територій та об'єктів природно-заповідного фонду в 2024 році планується розроблення місцевої схеми формування екологічної мережі Мирноградської міської територіальної громади Донецької області.

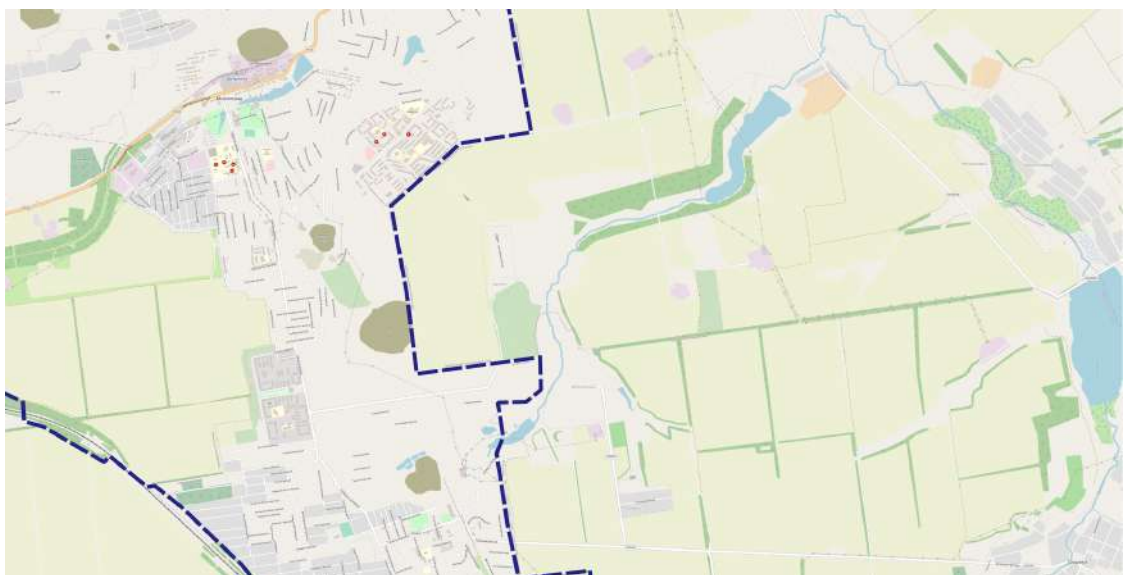

Рис. 2.17. Території Мирноградської громади, що можуть бути включені до складу ПЗФ

[4]

<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichniyi-monitoryng/regionalni-dopovidi-pro-stan-navk-olyshnogo-seredovyssha-v-ukrayini/>

2.14 Історико-культурні об'єкти

За інформацією відділу культури Мирноградської міської ради на 04.10.2023 на території Мирноградської міської територіальної громади наявні 18 пам'яток історії, серед яких 1 занесено до Державного реєстру та 17 пам'яток місцевого значення занесені до обласного реєстру (таблиця 2.16). Також на території громади знаходяться 17 пам'яток археології (кургани) (таблиця 2.17).

Таблиця 2.16

Перелік об'єктів культурної спадщини у Мирноградській міській територіальній громаді

№ з/п	Найменування об'єкта культурної спадщини	Охоронний №	Місцезнаходження об'єкта культурної спадщини		Вид (види) об'єктів в культурній спадщині	Дата утворення об'єкта культурної спадщини	Ступінь збереженості об'єкта культурної спадщини	Пропонувана категорія об'єкта культурної спадщини	Номер і дата рішення про взяття на держоблік	Дата спорудження
			раніше	нині						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ІСТОРИЇ										
1	Бюст двічі Герою Соціалістичної Праці І.І.Бридька	0500025	Донецька область, Покровський район, місто Мирноград, вул.Бридька, 8	Донецька область, Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, місто Мирноград, вул.Бридька, 8	історичний	1948 р., 1957 р., 1965 р.	задовільний	місцевого значення	Постанова Ради Міністрів УРСР від 21 липня 1965 року №711	1965р.
ОБЛАСНИЙ РЕЄСТР										
ІСТОРИЇ										
1	Могила воїна-афганця рядового Аксьонова Олега Володимировича	3241	Донецька область, Покровський район, місто Мирноград, вул. Гоголя, 78	Донецька область, Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, місто Мирноград, вул. Гоголя, 78	історичний	05.03.1985р.	задовільний	місцевого значення	Розпорядження Донецької обласної державної адміністрації від 14.07.1993 р. №419	1985р.
2	Могила воїна-афганця рядового Брудіна Сергія	3242	Донецька область, Покровський район, місто Мирноград,	Донецька область, Покровський район, Мирноградська міська	історичний	12.05.1984р.	задовільний	місцевого значення	Розпорядження Донецької обласної державн	1984р.

	Олексійович а		вул. Руднична, 34	територіальн а громада, місто Мирноград, вул. Руднична, 34					ої адміністр ації від 14.07.1993 р. №419	
3	Могила воїна-афганц я рядового П'ятихатки Юрія Анатолійови ча	3243	Донецька область, Покровськи й район, місто Мирноград, вул. Руднична, 34	Донецька область, Покровський район, Мирноградсь ка міська територіальн а громада, місто Мирноград, вул. Руднична, 34	історич ний	06.09.1 983р.	задовіл ьний	місцево го значенн я	Розпоряд ження Донецьк ої обласної державн ої адміністр ації від 14.07.1993 р. №419	1983р.
4	Братська могила борців за Радянську владу	422	Донецька область, Покровськи й район, місто Мирноград, вул. Руднична, 34	Донецька область, Покровський район, Мирноградсь ка міська територіальн а громада, місто Мирноград, вул. Руднична, 34	пам'ят ник історії	1918-19 20рр., 1956р., 1975р.	задовіл ьний	місцево го значенн я	Рішення виконко му Донецьк ої області ради народни х депутатів від 17.12.1969 р. №724	1956р.
5	Братська могила радянських військовопо лонених	435	Донецька область, Покровськи й район, місто Мирноград, вул. Соборна, 20	Донецька область, Покровський район, Мирноградсь ка міська територіальн а громада, місто Мирноград, вул. Соборна, 20	пам'ят ник історії	1942-19 43рр.	задовіл ьний	місцево го значенн я	Рішення виконко му Донецьк ої області ради народни х депутатів від 17.12.1969 р. №724	1956р.
6	Братська могила радянських воїнів	436	Донецька область, Покровськи й район, місто Мирноград, пров. Больничний, 3	Донецька область, Покровський район, Мирноградсь ка міська територіальн а громада, місто Мирноград, пров. Больничний, 3	історич ний	1943р., 1975р.	задовіл ьний	місцево го значенн я	Рішення виконко му Донецьк ої області ради народни х депутатів від 17.12.1969 р. №724	1949р.

7	Братська могила радянських воїнів	437	Донецька область, Покровський район, місто Мирноград, вул. Янтарна, 13	Донецька область, Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, місто Мирноград, вул. Янтарна, 13	історичний	1943р., 1953р., 1992р.	задовільний	місцевого значення	Рішення виконкому Донецької області ради народних депутатів від 17.12.1969 р. №724	1953р.
8	Братська могила радянських військовополонених	438	Донецька область, Покровський район, місто Мирноград, вул. Кар'єрна, 84	Донецька область, Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, місто Мирноград, вул. Кар'єрна, 84	історичний	1942р., 1943р., 1953р.	задовільний	місцевого значення	Рішення виконкому Донецької області ради народних депутатів від 17.12.1969 р. №724	1953р.
9	Братська могила радянських військовополонених	439	Донецька область, Покровський район, місто Мирноград, вул. Стандартна, 84	Донецька область, Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, місто Мирноград, вул. Стандартна, 84	історичний	1942р., 1943р., 1953р.	задовільний	місцевого значення	Рішення виконкому Донецької області ради народних депутатів від 17.12.1969 р. №724	1953р.
10	Братська могила радянських воїнів	440	Донецька область, Покровський район, місто Мирноград, вул. Стандартна, 84	Донецька область, Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, місто Мирноград, вул. Стандартна, 84	історичний	1943р., 1949р., 1975р.	задовільний	місцевого значення	Рішення виконкому Донецької області ради народних депутатів від 17.12.1969 р. №724	1949р.
11	Братська могила радянських воїнів	441	Донецька область, Покровський район, місто Мирноград, вул.	Донецька область, Покровський район, Мирноградська міська територіальна	історичний	1943р., 1975р.	задовільний	місцевого значення	Рішення виконкому Донецької області ради	1975р.

			Руднична, 34	а громада, місто Мирноград, вул. Руднична, 34					народних депутатів від 17.12.1969 р. №724	
12	Братська могила радянських воїнів і партизан	442	Донецька область, Покровський район, місто Мирноград, вул. Руднична, 34	Донецька область, Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, місто Мирноград, вул. Руднична, 34	історичний	1943р., 1975р.	задовільний	місцевого значення	Рішення виконкому Донецької області ради народних депутатів від 17.12.1969 р. №724	1975р.
13	Братська могила підпільників, партизан, радянських воїнів	443	Донецька область, Покровський район, місто Мирноград, вул. Бридька, 8	Донецька область, Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, місто Мирноград, вул. Бридька, 8	історичний	1943р., 1953р., 1968р., 1992р., 2014р.	задовільний	місцевого значення	Рішення виконкому Донецької області ради народних депутатів від 17.12.1969 р. №724	1953р.
14	Пам'ятник воїнам-землякам	444	Донецька область, Покровський район, місто Мирноград, вул. Дарко, 13	Донецька область, Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, місто Мирноград, вул. Дарко, 13	історичний	1940-1945рр., 1967р.	задовільний	місцевого значення	Рішення виконкому Донецької області ради народних депутатів від 05.09.1973р. №476	1967р.
15	Братська могила радянських воїнів	471	Донецька область, Покровський район, місто Мирноград, вул. Руднична, 34	Донецька область, Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, місто Мирноград, вул. Руднична, 34	історичний	1943р., 1962р., 1968р., 1975р.	задовільний	місцевого значення	Рішення виконкому Донецької області ради народних депутатів від 17.12.1969 р. №724	1962р.

16	Пам'ятник воїнам-визволителям	454	Донецька область, Покровський район, місто Мирноград, вул. Гірнична, 9	Донецька область, Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, місто Мирноград, вул. Гірнична, 9	історичний	1943р., 1965р.	задовільний	місцевого значення	Рішення виконкому Донецької області ради народних депутатів від 05.09.1973р. №476	1965р.
17	Братська могила радянських воїнів	430	Донецька область, Покровський район, Рівненська сільська рада, с. Лиман, вул. Кантемирова, в районі будівлі 25	Донецька область, Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, с. Лиман, вул. Кантемирова, в районі будівлі 25	історичний	1943р., 1955р.	задовільний	місцевого значення	Рішення виконкому Донецької області ради народних депутатів від 17.12.1969р. №724	1955р.

Таблиця 2.17

Перелік пам'яток археології у Мирноградській міській територіальній громаді

П/Н	Інформація про об'єкт											Інформація про стан збереження об'єкта (дата останнього обстеження/моніторингу, відомості про стан збереження об'єкту, встановлені порушення, вжиті заходи)
	Найменування об'єкта	Охоронний номер	Місцезнаходження	Площа	Вік	Облікова документація	Проект відводу земельної ділянки	Кадастровий номер	Наявність охоронного договору (вказати з ким укладено, дату, номер)	Охоронна зона (дата та номер рішення)		
1	Курган 1	1902001	Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, м. Мирноград, пр. Толбухіна,	горизонтальні (35/85х35/85) Площа (0,09/0,6) Висота (2,2)	Доброзна	розробляється Довідка Управління культури і туризму облдержадміністрації №01/42	-	-	договір від 14.12.2012 б/н КЛПУ "Міська інфекційна лікарня м. Мирноград"	-	частково аварійний	

			біля інфекційної лікарні			від 19.02.2010					
2	Курган 2	1902002	Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, м. Мирноград, пр. Толбухіна, 40, біля лікарні	горизонтальні (40/60х40/60) Площа (0,12/0,28) Висота (1,0)	Добробризи	розробляється Довідка Управління культури і туризму облдержадміністрації №01/42 від 19.02.2010	-	-	договір від 14.12.2012 б/н КЛПУ "Міська інфекційна лікарня м.Мирноград"	-	аварійний
3	Курганна група, курган 1	2018001	Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, за 0,8кмна північний схід-захід від північного кута м.Родинське	горизонтальні (висота насипу -0,5м, діаметр насипу -30м, площа пам'ятки-0,07м, площа охоронної зони-0,20)	невизначено (у межах III тис. до н.е. - XIVст.)	паспорт, облікова картка, акт технічного стану	-	-	користувач відмовляється	-	задовільний, задернований
4	Курган 2	2018002		горизонтальні (висота насипу -01,7м, діаметр насипу -40м, площа пам'ятки-0,12м, площа охоронної зони-0,64)	невизначено (у межах III тис. до н.е. - XIVст.)	паспорт, облікова картка, акт технічного стану	-	-	користувач відмовляється	-	незадовільний, задернований пошкодж.трянг, норами

5	Курган 3	2018 003		горизонтальні (висота насипу -0,6м, діаметр насипу -30м, площа пам'ятки-0,07м, площа охоронної зони-0,20)	невизначено (у межах III тис. до н.е. - XIV ст.)	паспорт, облікова картка, акт технічного стану	-	-	користувач відмовляється	-	задовільний, задернований
6	Курганна група, курган 1	2018 004	Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, на східній окраїні м.Родинське, біля цвинтаря	горизонтальні (висота насипу -1,3м, діаметр насипу -40х40 м, площа пам'ятки-0,12 м, площа охоронної зони-0,64)	невизначено (у межах III тис. до н.е. - XIV ст.)	облікова картка, паспорт, акт технічного стану, охоронний договір	-	1422785700:01:000:1228	договір від 10.06.2021 №22 ФОП Перескоков Олексій Олексійович	-	незадовільний, задернований пошкоджений норами
7	Курган 2	2018 005	Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, на східній окраїні м.Родинське, біля цвинтаря	горизонтальні (висота -1,0м, діаметр насипу -56м)	невизначено (у межах III тис. до н.е. - XIV ст.)	акт технічного стану, охоронний договір	-	1422785700:01:000:1228	договір від 10.06.2021 №23 ФОП Перескоков Олексій Олексійович	-	незадовільний, задернований

8	Курган	2018 006	Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, 1,5 км на ПнЗх від м.Мирноград		не визначено (у межах III тис. до н.е. - XIV ст.)	-	-	-	-	-	незадовільний, задернований
9	Курган	2018 007	Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, 1,0 км на північ від м.Мирноград, шахта "Центральна"		не визначено (у межах III тис. до н.е. - XIV ст.)	-	-	-	-	-	-
10	Курган	2018 008	Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, за 2,9 км на північ-північний схід від с.Рівне	горизонтальні (висота насипу -0,2м, діаметр насипу -30м, площі пам'ятки-0,07м, площа охоронної зони-0,20)	не визначено (у межах III тис. до н.е. - XIV ст.)	облікова картка, паспорт, акт технічного стану	-	-	користувач відмовляється	-	незадовільний
11	Курганна група, курган 1	2018 009	Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада, за 2,3 км на північ-пів	горизонтальні (висота насипу -1,9м, діаметр насипу -40м, площі	не визначено (у межах III тис. до н.е. - XIV ст.)	облікова картка, паспорт, акт технічного стану	-	-	користувач відмовляється	-	незадовільний, задернований

			нічний захід від с.Рівне	пам'ятки-0,12 м, площа охоронної зони-0,64)							
12	Курган 2	2018 010	Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада		не визначено (у межах III тис. до н.е. - XIVст.)	-	-	-	-	-	-
13	Курган 3	2018 011	Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада		не визначено (у межах III тис. до н.е. - XIVст.)	-	-	-	-	-	-
14	Курган 4	2018 012	Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада		не визначено (у межах III тис. до н.е. - XIVст.)	-	-	-	-	-	-
15	Курган 5	2018 013	Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада		не визначено (у межах III тис. до н.е. - XIVст.)	-	-	-	-	-	-
16	Курганна група, курган 1	2018 014	Покровський район, Мирноградська міська територіальна громада	горизонтальні (висота насипу -0,6 та 1,4м,	не визначено (у межах III тис. до	облікова картка, паспорт, акт технічного стану	-	-	користувач відмовляється	-	задовільний, задержаний

			громада, за 1,9 км на південний схід від с.Рівне	діаметр насипу -125х30м, площа пам'ятки-0,4 м, площа охоронної зони-0,92)	н.е. - XIVст.)						
17	Курган 2	2018 015	Мирноградська міська територіальна громада	горизонтальні (висота насипу -3,4 та 3,6м, діаметр насипу -90х50 м, площа пам'ятки-0,32 м, площа охоронної зони-1,04)	не визначено (у межах III тис. до н.е. - XIVст.)	облікова картка, паспорт, акт технічного стану	-	-	користувач відмовляється	-	незадовільний, задержаний

2.15 Поводження з відходами

Однією з найгостріших екологічних проблем в Донецькій області є проблема поводження з відходами. Накопичені в області у великих обсягах промислові відходи (більше 800,2 млн т) чинять на навколишнє природне середовище техногенний вплив^[4]. Відповідно до листа Головного управління статистики у Донецькій області від 08.06.2022 № 01-02/895-22 через збройну агресію російської федерації проти України статистична інформація щодо утворення та поводження з відходами у 2021 році буде оприлюднена після завершення терміну для подання статистичної та фінансової звітності, встановленого Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни». У зв'язку з цим, інформація про утворення та поводження з відходами у Донецькій області за 2021 рік на час підготовки Регіональної доповіді про стан довкілля відсутня (таблиця 2.18).

Відносно загальноукраїнських обсягів в Донецькій області (без урахування частини тимчасово окупованої території у Донецькій області) утворено 5,8% відходів I-IV класів небезпеки та 27% відходів I-III класів небезпеки. Відходів I класу небезпеки (надзвичайно небезпечні) утворилось 0,078 тис. т, II класу небезпеки

(високо-небезпечні) - 18,038 тис. т, III класу небезпеки (помірнонебезпечні) - 127,1 тис. т та IV класу небезпеки (мало небезпечні) - 26835,9 тис. тон.

Таблиця 2.18
 Утворення відходів в Донецькій області

Показник	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020* рік
Обсяги утворення відходів:					
Відходи IV класу (за формою 1- відходи), тон	20059544,4	2226360,0	2395770,0	26260602,8	26835937,724
Небезпечні (токсичні) відходи (за формою 1- відходи), тон	146189,2	17100,0	15260,0	147281,5	145268,787
Загальна кількість відходів, тонн	20205733,6	2243460,0	2411030,0	26407884,3	26981206,511

Найбільшу занепокоєність викликають накопичені відходи.

За статистичними даними всього в Донецькій області на кінець 2020 року у місцях видалення відходів підприємств протягом їх експлуатації накопичено 800156,1 тис. т відходів I-IV класів небезпеки. Але фактично їх більше, оскільки статзвітність не враховує відходів, складованих на об'єктах, що виведені з експлуатації, тобто відходів тих підприємств, що накопичували відходи виробництва протягом своєї діяльності, але на теперішній час не функціонують.

На території м. Мирноград в 2019 році утворилося відходів в адміністративному плані - 350,7 тис. т. До того ж м. Мирноград відноситься до населених пунктів Донецької області, де накопилось найбільше відходів, зокрема станом на 2019 рік - 63038,6 тис. т., станом на 2020 рік - 27819,2 тис. т.

З метою переходу на роздільний збір ТПВ у місті Мирноград в 2016 році була розроблена та затверджена Схема санітарного очищення м. Мирноград, якою передбачений поетапний перехід до роздільного збору сміття. Дана Схема є основним документом, згідно з яким розпочинається увесь цикл роздільного збору ТПВ, яка затверджена рішенням Виконавчого комітету Мирноградської міської ради від 20.07.2016 № 225 «Про затвердження Схеми санітарного очищення міста Мирноград Донецької області».

В громаді діє Програма поводження з побутовими відходами Мирноградської міської територіальної громади на період 2021-2025 років (20.01.2021 № VIII/5-17). Рішенням міської ради з серпня 2018 року у місті Мирноград впроваджено роздільне збирання побутових відходів.

Безумовно, проблема поводження з ТПВ у місті Мирноград є гостро актуальною, оскільки її рішення пов'язане з необхідністю забезпечення нормальної життєдіяльності населення, охорони навколишнього природного середовища і ресурсозберігання, однак, на сьогоднішній день, у зв'язку з відсутністю фінансування, необхідної матеріально-технічної бази для впровадження роздільного збору твердих побутових відходів, переробка та знешкодження відходів, що видаляються на полігон, у місті не здійснюється.

Рекомендовані технологічні схеми роздільного збирання ТПВ визначені у Схемі санітарного очищення міста, затвердженої рішенням Виконавчого комітету Мирноградської міської ради від 20.07.2016 № 225.

Впровадження роздільного збирання ТПВ у місті розпочато з агітаційної роботи щодо безпечного в санітарно-епідеміологічному та екологічному відношенні поводження з ТПВ за активної свідомої участі усіх верств населення. У агітаційній роботі особливу увагу приділяти дітям та молоді, як найбільш емоційно сприйнятливій частині населення.

З метою пропаганди охорони навколишнього природного середовища серед населення, за рахунок коштів міського фонду охорони навколишнього природного середовища, виготовлено постери та листівки з теми «Роздільний збір ТПВ», які найближчим часом планується розмістити на білбордах міста та розповсюдити серед закладів освіти, управляючих компаній, ОСББ.

З урахуванням вимог Закону України «Про управління відходами», враховуючи наявне фінансування, у 2018 – 2019 роках було придбано 71 контейнер для роздільного збору відходів «Скло», «Пластик» з урахуванням антивандальних механізмів для ефективної роботи та зберігання в них сміття (скло, пластик).

Відповідно до умов законодавства в лютому 2020 року в місті був проведений конкурс на визначення переможця з надання послуг з вивезення ПВ на території міста. Договір з переможцем укладений терміном на 1 рік. Даним договором обумовлені графіки вивозу ТПВ від населення, розташування та кількість контейнерів, які обслуговуються.

Рішенням Виконавчого комітету міської ради від 18.04.2018 № 128 створена робоча група, яка буде розробляти механізм введення в місті роздільного збору сміття та вносити напрацьовані пропозиції до Національного плану управління відходами до 2030 року.

Через відсутність фінансування, заходи попередніх програм виконано лише частково.

Нижче наведено відомості про утворення відходів у Мирноградській територіальній громаді (таблиця 2.19).

Таблиця 2.19

Відомості про утворення відходів у Мирноградській територіальній громаді

№ з/п	Назва відходів	джерела утворення	обсяги утворення (за 2020 рік), тис. т	Опис системи управління даним потоком відходів (порядок, накази тощо, перелік суб'єктів управління, надавачів послуг)	інфраструктура оброблення відходів	проблеми та загрози, пов'язані з відходами	заходи, що вживаються для їх розв'язання
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Муниципальні відходи:</i>							

	побутові відходи	місто Мирноград	24,804	послуги надаються згідно графіків надання послуг за контейнерною та безконтейнерною схемами	збереження відходів на контейнерних майданчиках, перевезення та захоронення відходів на полігоні ТПВ м. Мирноград та 0,564 на полігон м. Покровськ	займання території	роздільне збирання відходів
	відходи інфраструктури населеного пункту	будівлі	0,87	захоронення	відсутні	відсутні	складання пластового шару на полігоні
	Разом:**		25,674				

Небезпечні відходи:

	нафтопродукти	підприємства	0,004	передача згідно договорів	відсутні	відсутні	відсутні
	відходи, що містять стійкі органічні забруднювачі	експлуатація стрічкових конвеєрів	0,2	повторно використовується на власні потреби	повторно використовується на власні потреби	відсутні	відсутні
	інші небезпечні відходи	підприємства	0,003	передача згідно договорів	відсутні	відсутні	відсутні
	Разом:**		0,207				
	відходи видобувної промисловості	добування вугілля	26,384	складування	захоронення, використання	займає великі території, вплив на стан НПС	рекультивация земель, формування породного відвалу
	інші промислові відходи	життєдіяльність шахти, підприємств, населення (шлак)	6,386	передача згідно договору - полігон ТПВ м. Мирноград, передача на утилізацію 1,815 - породний відвал	захоронення, утилізація	забруднення навколишнього природного середовища	введення роздільного збору відходів
	Разом:**		32,77				

Відходи будівництва та знесення:

	відходи будівництва та знесення	знос будівель та споруд, проведення поточних та капітальних ремонтів які проводяться юридичним и та фізичними особами	0,87	будівельни відходи потрапляють на полігон ТПВ згідно з талонами придбаних замовниками	відсутні	відсутні	технологія пошарового розміщення на полігоні
	Разом:**		0,87				
<i>Відходи сільського господарства:</i>							
	відходи сільського господарства	ПрАТ "АПК-ІНВЕСТ"	0,89	передача згідно з договором	на захоронення	відсутні	відсутні
	Разом:**		0,89				
<i>Відходи упаковки:</i>							
	відходи упаковки	ПрАТ "АПК-ІНВЕСТ"	0,17	передача на утилізацію	відсутні	відсутні пункти прийому	придбання контейнерів для роздільного збору відходів
	Разом:**		0,17				
<i>Відходи електричного та електронного обладнання:</i>							
	відходи електричного та електронного обладнання	населення, підприємства, установи, організації, магазини	0,001	передача згідно з договором	відсутні	контроль за утворенням та поводженням	розроблення програми збору і утилізації продукції після завершення строку її використання. Інформування користувачів про систему збору та повернення відходів виробнику

	Разом:**		0,001				
<i>Відпрацьовані батарейки, батареї та акумулятори:</i>							
	відпрацьовані батарейки, батареї та акумулятори	підприємства, установи, організації, магазини, населення	0,0095	тимчасове місце зберігання на добровільних засадах	відсутні	забруднення ґрунту, води, відсутність інфраструктури для переробки	тимчасове місце зберігання на добровільних засадах, заключення договорів на утилізацію
	Разом:**		0,0095				
<i>Медичні відходи:</i>							
	медичні відходи	КНП "МЦМЛ" ММР, КНП "Інфекційна лікарня м. Мирноград", КНП "МЦПМСД" ММР	11,695	проводиться дезобробка деззасобами згідно з регламентом, збирання, передача на утилізацію	територія лікарні	транспортування відходів	термічний утилізатор (інсинератор)
	Разом:**		11,695				
<i>Зняті з експлуатації транспортні засоби:</i>							
	зняті з експлуатації транспортні засоби	автотранспорт	7 од	відсутні	відсутні	забруднення ґрунту	авторозбирання, утилізація на металобрухт
	Разом:**		0				
<i>Осади стічних вод від комунальних очисних споруд:</i>							
	осади стічних вод від комунальних очисних споруд	Мирноградський ВУ ВКГ КП «Компанія «Вода Донбасу»	0,260158	Видалення відходів на мулових майданчиках /майданчикях компостування	мулові майданчики	***	відсутні
	Разом:**		0,260158				
<i>Інші специфічні види відходів:</i>							
	інші специфічні види відходів	підприємства	0,082	передача на утилізацію	відсутня	відсутні	відсутні
	Разом:**		0,082				

Тверді побутові відходи видалюються для захоронення на полігон, який впорядковується БОКГ. Полігон твердих побутових відходів експлуатується з 1974 року. Санітарно-захисна зона полігона по відношенню до селітебної зони витримана згідно Держсанправил № 173-96 «Планування та забудова населених пунктів», фактична відстань до межі житлової зони – 3 км.

Згідно паспорту місця видалення відходів (МВВ), погодженого з Держуправлінням охорони навколишнього природного середовища в Донецькій області, Держгірпромнаглядом в Донецькій області, Донецьким регіональним управлінням водних ресурсів, Красноармійською міською СЕС, ДРГП «Донецькекологія» проектний, обсяг видалення відходів становить 1425 тис. т (5,7 млн. м3), проектна площа полігону 4,6 га, зайнята площа 3,1 га. Земельна ділянка полігону передана в постійне користування БОКГ, згідно Державному акту серія ЯЯ № 059143 від 09 лютого 2007 року. На полігон ТПВ м. Мирноград приймаються тверді побутові відходи (відходи діяльності установ громадського харчування, технічного обслуговування та ремонту устаткування приладів та виробів інших, відходи комунальні та аналогічні неспецифічні промислові інші) 4 класу небезпеки. Небезпечні відходи не приймаються на полігон ТПВ м. Мирнограда.

Згідно даних Державної установи "Донецький обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України" лист №2711./03 від 23.11.2021, на території громади є ТПВ, через незадовільний стан на якому виникають осередки займання, що призводить до забруднення повітря регіону. На це питання має бути звернуто увагу цієї Програми, а також Програми охорони навколишнього природного середовища Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2022-2025 рр.

Зауважимо, що згідно ЗУ "Про управління відходами" забороняється несанкціоноване скидання і розміщення відходів, у тому числі побутових, у підземних горизонтах, на території міст та інших населених пунктів, на територіях природно-заповідного фонду, на землях природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення, в межах водоохоронних зон та зон санітарної охорони водних об'єктів, в інших місцях, що може створювати небезпеку для навколишнього природного середовища та здоров'я людини. Захоронення відходів у надрах допускається у виняткових випадках за результатами спеціальних досліджень з дотриманням норм і правил, передбачених законодавством України. Згідно ЗУ "Про управління відходами" особи винні у порушенні у сфері поводження з відходами несуть відповідальність.

Згідно ЗУ "Про управління відходами" органи місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами забезпечують: а) виконання вимог законодавства про управління відходами; б) розроблення та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів; в) організацію збирання і видалення побутових відходів, у тому числі відходів дрібних виробників, створення полігонів для їх захоронення, а також організацію роздільного збирання корисних компонентів цих відходів; г) затвердження місцевих і регіональних програм поводження з відходами та контроль за їх виконанням; д) вжиття заходів для стимулювання суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері поводження з відходами; е) вирішення питань щодо розміщення на своїй території об'єктів поводження з відходами; є) координацію діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, що знаходяться на їх території, в межах компетенції; з) здійснення контролю за раціональним використанням та безпечним поводженням з відходами на своїй території; и) ліквідацію несанкціонованих і неконтрольованих звалищ відходів; і) сприяння роз'ясненню законодавства про управління відходами серед населення,

створення необхідних умов для стимулювання залучення населення до збирання і заготівлі окремих видів відходів як вторинної сировини; і) здійснення інших повноважень відповідно до законів України; й) надання згоди на розміщення на території села, селища, міста місць чи об'єктів для зберігання та захоронення відходів, сфера екологічного впливу функціонування яких згідно з діючими нормативами включає відповідну адміністративно-територіальну одиницю; м) здійснення контролю за дотриманням юридичними та фізичними особами вимог у сфері поводження з виробничими та побутовими відходами відповідно до закону та розгляд справ про адміністративні правопорушення або передача їх матеріалів на розгляд інших державних органів у разі порушення законодавства про управління відходами. Органи місцевого самоврядування приймають рішення про відвід земельних ділянок для розміщення відходів і будівництва об'єктів поводження з відходами.

¹⁴⁾<https://mep.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyi-monitoring/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-seredovyshha-v-ukrayini/>

2.16 Основні екологічні проблеми території громади

Основні екологічні проблеми в громаді, виявлені в процесі СЕО узагальнено в таблиці 2.20 з точки зору їх "прив'язки" до конкретних природних компонентів - повітря, ґрунтів, поверхневих і ґрунтових вод, видів і біотопів, які зазнають негативного впливу.

Таблиця 2.20
 Основні екологічні проблеми у Мирноградській територіальній громаді

	Екологічні проблеми	Компоненти, що зазнають впливу						
		Атмосферне повітря	Поверхневі води	Ґрунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біотопи	Образ ландшафту
1.	Викиди від стаціонарних (підприємства) та пересувних (автотранспорт) джерел забруднення, через недотримання підприємствами технологічного режиму експлуатації пилогазоочисного устаткування; низькі темпи впровадження сучасних технологій очищення викидів, зростання одиниць автомобільного транспорту	+	+	+		+	+	
2.	Замулення, забруднення та заростання річок, а також недотримання режиму обмеженого господарювання на прибережних захисних смугах		+	+	+		+	+
3.	Низька якість питної води через незадовільний технічний стан водопровідних споруд і мереж та значна їх зношеність, недостатність (в селах, де наявне водопостачання централізоване).		+	+	+			
4.	Високий рівень зношеності зливової каналізації.		+	+		+		
5.	Забруднення стічними водами промислових підприємств, сільськогосподарського виробництва, комунального господарства водойм через скидання у водойми неочищених або недостатньо очищених вод, мінералізація вод через вугільну промисловість		+	+				
6.	Відсутність культури економії та бережливого ставлення до води		+	+	+			

7.	Накопичення небезпечних відходів та небезпечних хімічних речовин в результаті роботи підприємств (в тому числі вугільної промисловості)	+	+	+	+	+	+	+
8.	Зростання обсягів побутових відходів та невідповідність утворюваним об'ємам існуючих методів їх знешкодження.	+	+	+	+	+	+	+
9.	Деградація ґрунтів та опустелювання через відсутність ефективного використання земельних ресурсів, екстенсивне сільське господарство	+	+	+		+	+	
10.	Забрудненість ґрунтів від діяльності промислових та комунальних об'єктів, динаміка до зменшення гумусу в ґрунті.		+	+		+	+	
11.	Відсутність місцевої схеми формування екологічної мережі Мирноградської міської територіальної громади Донецької області, відсутність територій ПЗФ.						+	+
12.	Поганий стан дорожнього покриття.	+	+			+		
13.	Військова агресія РФ (окупація земель, руйнування інфраструктури, бомбардування та обстріли територій громади)	+	+	+	+	+	+	+
14.	Інвазивні види рослин	+					+	+
15.	Низький рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження навколишнього природного середовища та переваг сталого розвитку	+	+	+	+	+	+	+

2.17 TOWS аналіз

Метою аналізу є визначення елементів системи, що піддаються управлінню в контексті охорони природного середовища і таким чином зміни балансу причин та наслідків в сторону досягнення бажаного результату, узгодженого із завданнями ДДП. Нижче використано різновид SWOT аналізу - TOWS, який є більш зрозумілим та спонукає до дії. Інформацію для аналізу взято із SWOT аналізу в ДДП та із врахуванням розглянутої вище поточної ситуації.

Таблиця 2.21
 SWOT-аналіз екологічної ситуації Мирноградської громади

	Зовнішні фактори. Можливості (О)	Зовнішні фактори. Загрози (Т)
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тренд зеленого туризму; 2. Розвиток органічного землеробства; 3. Сталий розвиток сільського господарства згідно з ЦСР; 4. Розвиток альтернативної енергетики; 5. Розвиток міжмуніципального співробітництва; 6. Збільшення кількості та площі об'єктів природно-заповідного фонду; 7. Можливість залучення державних субвенції та коштів з ДФРР разом з чітким планом модернізації інженерної та соціальної інфраструктури; 8. Дія програм міжнародної технічної допомоги; 9. Угода про асоціацію з ЄС; 10. Європейський зелений курс; 11. Розвиток державної транспортної інфраструктури; 12. Розвиток цифрових технологій та робототехніки; 13. Доступність участі громади у грантових програмах, проектах міжнародної технічної допомоги; 14. Тенденції у сфері поводження з ТПВ (сортування, переробка); 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Військова агресія з боку росії; 2. Кліматичні зміни; 3. Низький рівень екологічної свідомості та відповідальності з боку населення та суб'єктів господарювання; 4. Відсутність єдиної системи даних екологічного стану довкілля; 5. Збільшення обсягу забруднення ґрунту та водних об'єктів мінеральними добривами та хімічними засобами захисту рослин; 6. Прогнозоване зневоднення річок внаслідок змін клімату, деградація водних екосистем (наприклад, через евтрофікацію); 7. Небезпека зараження водоносних горизонтів токсичними речовинами, що виділяються внаслідок необережного поводження з відходами та промислової діяльності; 8. Низька правова свідомість мешканців (особливо в екологічній та соціальній сферах), що стримує інвестиції; 9. Зниження рівня ґрунтових вод; 10. Недостатність якісної питної води, виснаження водоносних горизонтів внаслідок неефективної господарської діяльності та змін клімату;

	<p>15. Скорочення енергоспоживання через впровадження енергоефективних технологій; 16. Розвиток сімейних фермерських господарств та кооперативного руху; 17. Збільшення ефективності діяльності закладів соціальної сфери, освіти, культури та охорони здоров'я; 18. Розвиток взаємодії органів місцевої влади, громади та бізнесу</p>	<p>11. Зниження родючості ґрунтів через інтенсивну сільськогосподарську діяльність та ерозійні процеси; 12. Руйнування екосистем внаслідок неефективної господарської діяльності, порушення режимів використання ПЗС; 13. Зниження біорозмаїття або його структурна зміна; 14. Біокумуляція токсинів. 15. Погіршення демографічної ситуації: старіння населення громади, зростання рівня захворюваності населення через забруднення навколишнього середовища 16. Низька підприємницька активність населення, високий рівень безробіття, неофіційне працевлаштування, відтік кваліфікованих кадрів у інші регіони та за кордон; 17. Підвищення тарифів на комунальні послуги та ріст цін на пальне, зниження купівельної спроможності населення; 18. Подальше делегування на місцевий рівень державних фінансових зобов'язань щодо забезпечення соціальних стандартів без надання належної матеріально-фінансової бази; 19. Тиск аграрних холдингів на розвиток малого та середнього бізнесу на селах; 20. Подальше падіння інвестиційної привабливості регіону 21. Втрата конкурентоспроможності провідних секторів економіки 22. Поглиблення міжнародної політичної кризи. 23. Негативні зміни у національному законодавстві.</p>
<p>Внутрішні фактори. Сильні сторони (S)</p> <p>1. Сприятливе географічне розташування громади та природно кліматичні умови для її розвитку; 2. Висока концентрація покладів природних корисних копалин; 3. Ресурсна база для розвитку агропромислового виробництва;</p>	<p>SO</p> <p>"Максі-Максі" Стратегія, що використовує сильні сторони для максимізації можливостей</p> <p>1. Розвиток органічного сертифікованого землеробства, для експорту продукції із високою доданою вартістю в країни ЄС та Північної Америки; 2. Співпраця в розвитку зеленого туризму в</p>	<p>ST</p> <p>"Максі-Міні" Стратегія, що використовує сильні сторони для мінімізації загроз</p> <p>1. Заходи із охорони довкілля, створення заповідних територій, та розробки місцевої схеми екомережі, в об'єктах якої можна вести сертифіковане органічне землеробство та розвивати зелений туризм; 2. Створення аналітичної цифрової системи управління</p>

<p>4. Наявність родючих ґрунтів, для вирощування органічної сільськогосподарської продукції;</p> <p>5. Наявність сировинної бази для подальшої переробки сільськогосподарської продукції;</p> <p>6. Наявність природно-рекреаційного потенціалу для розвитку зеленого туризму;</p> <p>7. Наявність культурно-туристичного потенціалу (наявність пам'яток історичної та культурної спадщини);</p> <p>8. Спрямованість влади на вирішення екологічних питань в громаді та розвитку нових напрямів розвитку;</p> <p>9. Наявність інженерних мереж;</p> <p>10. Наявність вільних промислових площ, які можуть бути запропоновані інвесторам для організації діяльності малого і середнього підприємництва;</p> <p>11. Наявність закладів освіти, культури та охорони здоров'я;</p> <p>12. Виконуються заходи із ефективного управління територією (Розроблення схеми санітарного очищення м. Мирноград у 2016 р.. Впровадження роздільного збору сміття в місті Мирноград рішенням міської ради з серпня 2018 року, діють Програма поводження з побутовими відходами Мирноградської міської територіальної громади на період 2021-2025 років (20.01.2021 № VIII/5-17) та міжнародні урбаністичні проекти)</p>	<p>рамках міждержавного партнерства та відповідно до державних стратегій;</p> <p>3. Доступ до інвестицій в органічне землеробство, за умови розширення територій з природоохоронним статусом (зокрема буферних територій екомережі) і подальша сертифікація сільськогосподарської продукції відповідно до Директиви ЄС №834/2007;</p> <p>4. Економічна діяльність, пов'язана із біосеквстрацією вуглецю і торгівля дозволами на викиди вуглецю.</p>	<p>громадою, що поєднуватиме екологічний кадастр, систему моніторингу довкілля та містобудівний кадастр, для прогнозування антропогенної діяльності та попередження розвитку негативних тенденцій;</p> <p>3. Цифрова освіта для ГО та адміністрації громади з метою створення управлінського кадрового резерву.</p>
<p>Внутрішні фактори. Слабкі сторони (W)</p> <p>1. Сильна економічна залежність від вугледобувної промисловості - неконкурентноспроможної та застарілої галузі економіки;</p> <p>2. Наближеність до зони бойових дій;</p>	<p>WO</p> <p>"Міні-Максі" Стратегія, що підсилює слабкі сторони за допомогою переваг, які дають можливості</p> <p>1. Впровадження системи містобудівного</p>	<p>WT</p> <p>"Міні-Міні" Стратегія, що мінімізує слабкі сторони та уникає загроз</p> <p>1. Заповідання територій;</p> <p>2. Зменшення споживання води;</p> <p>3. Відмова від споживання викопного палива;</p>

<ol style="list-style-type: none">3. Загрозливі обсяги утворення господарських і промислових відходів;4. Погіршення екологічної ситуації через нераціональну систему землекористування, в тому числі високий рівень розораності земель;5. Застарілі технології на виробництвах;6. Значне моральне і фізичне зношення інженерно-технічної інфраструктури, транспортної інфраструктури, зношеність житлового фонду, зношеність автопарку;7. Низький рівень розвитку інфраструктури для маломобільних груп населення;8. Відсутність рівного доступу населення до якісних послуг, у тому числі через недостатній рівень інклюзивності закладів, що їх надають9. Недостатній рівень забезпеченості водопровідно-каналізаційною системою. Високий рівень зносу інженерної інфраструктури міста;10. Недостатнє використання сучасних технологій для зменшення впливів на довкілля на промислових підприємствах;11. Забруднення стічними водами сільськогосподарського виробництва річок громади;12. Недостатність місць для відпочинку з сучасними елементами благоустрою;13. Негативні демографічні тенденції з поглибленням гендерного дисбалансу;14. Низька активність громадянського суспільства, низький рівень екологічної обізнаності та самоорганізації населення;15. Брак кваліфікованих кадрів у найбільш затребуваних галузях та сферах, зокрема	<ol style="list-style-type: none">кадастру, просторової аналітики для управління територіями та моніторингу довкілля, що зокрема дасть можливість ефективно управляти відходами;2. Залучення фінансування за державними та міждержавними програмами для розвитку інфраструктури, зеленого туризму, органічного землеробства, відновлення довкілля;3. Впровадження індикаторів цілей сталого розвитку в управління.	<ol style="list-style-type: none">4. Пропаганда здорового способу життя;5. Розробка та впровадження стратегії адаптації до змін клімату, зокрема через стимулювання енергоефективності у виробництві та житлово-комунальній сфері;6. Налагодження відносин з бізнесом;7. Впровадження програм із відновлення довкілля, в тому числі через функціонування автоматизованої системи моніторингу довкілля
--	--	--

<p>недостатня укомплектованість медичних підприємств лікарськими кадрами;</p> <ol style="list-style-type: none">16. Дисбаланс попиту і пропозиції робочої сили;17. Високий рівень криміногенності;18. Зростання онкологічних захворювань та захворюваність на ВІЛ-інфекції;19. Низький рівень туристичної інфраструктури;20. Відсутність якісної транспортно-дорожньої інфраструктури;21. Низький рівень впровадження інноваційних технологій, «зеленого» бізнесу;22. Тенденції до змін екосистем, зменшення біорізноманіття внаслідок високого відсотку розорення території області та подекуди надмірного випасу худоби, діяльності промислових підприємств тощо23. Відсутність об'єктів ПЗФ, екомережі та Смарагдової мережі на території громади;24. Неналежне проведення моніторингу за станом породних відвалів та шахт. Допускання горіння породних відвалів.		
--	--	--

2.18 Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено

Клімат і обіг парникових газів

Згідно Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища^[4] на території Донецької області спостерігаються загальні кліматичні тенденції характерні для України.

За останні 29 років (з 1991 по 2019 рр.) середня за рік температура повітря становила $8,5^{\circ}$ і збільшилася порівняно з середньорічною температурою за кліматологічними стандартними нормами (1961-1990 рр.), затвердженими Всесвітньою Метеорологічною Організацією – далі ВМО, на $0,6^{\circ}$, а порівняно з середніми багаторічними за 1881-1960 рр. на $1,1^{\circ}$. Значне і стійке підвищення температурного фону спостерігалось у холодний період року (листопад-березень на $2,4^{\circ}$) від мінус $4,3^{\circ}$ за кліматологічними нормами 1961-1990 рр. до мінус $1,9^{\circ}$ за середніми багаторічними температурами 1991-2019 рр. Стійко відбувається наростання тепла у теплий період року (квітень-жовтень на $0,5^{\circ}$) від $15,4^{\circ}$ порівняно з кліматологічними нормами до $15,9^{\circ}$ за середніми багаторічними за 1991-2019 рр. Зимовий період скоротився майже на місяць, період активної вегетації сільськогосподарських культур вже подовжився на 10 днів і більше. 2019 рік посів друге місце за середньою температурою, поступившись лише 2010 року на території Донецької області. Протягом 2006-2019 рр. був перевищений абсолютний максимум температури повітря, який сягнув 42° . Попередній за період 1961-2005 рр. був 40° . Істотне потепління взимку, незначне промерзання ґрунту та раннє настання весняних процесів сприяють збільшенню кількості та площ осередків шкідників та хвороб сільськогосподарських культур і лісу. Надалі ймовірна міграція шкідників, не характерних для території Донецької області, збільшення їх чисельності та кількості поколінь. Підвищення температури повітря негативно впливає на водні ресурси, збільшує ризики виникнення лісових пожеж.

Важливим фактором для оточуючого середовища, сільського та лісового господарств являється кількість опадів. Річна кількість опадів – це загальний показник зволоження території. За даними кліматологічної норми 1961-1990 рр. та середніх багаторічних показників річні показники кількості опадів на території Донецької області знаходяться у межах 509-518 мм за рік. За останні 10 років середня мінімальна кількість опадів склала 446 мм у 2014, максимальна кількість опадів склала 686 мм у 2016 (60-63% опадів випадає у вегетаційний період (квітень-жовтень)). Але змінився характер опадів: збільшується кількість малоефективних сильних злив, часто з градом, після тривалих сухих періодів. В окремі роки серпня кількість опадів зменшувалась до 4 мм (2015 рік), до 8 мм (2010 рік), збільшувалась до 142 мм у червні 2011 року. Окрім того, змінився характер опадів: збільшується кількість малоефективних сильних злив (часто з градом) після тривалих сухих періодів. За розрахунками кліматологів середня швидкість потепління в Україні складає близько $0,4^{\circ}$ за 10 років. За умови збереження таких темпів потепління вже через 30 років середня річна температура повітря може підвищитися ще на $1-1,5^{\circ}$. Збільшення кількості опадів малоімовірне. Це загрожує посиленням посух та збільшенням площ земель, схильних до опустелювання. Кількість стихійних лих, пов'язаних з гідрометеорологічними природними явищами, значно зросла протягом останніх десятиліть.

Серед наслідків зміни клімату на території області відзначається подальше збільшення температури повітря та кількості екстремальних погодних умов.

Згідно рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування (лист-звернення заступника Міністра пані Ірини Ставчук

від 03.03.2020 №26/1.4-3-5650, додаток 1) нижче в таблиці наведено узагальнену оцінку впливу на клімат ДДП.

Згідно рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування (лист-звернення заступника Міністра пані Ірини Ставчук від 03.03.2020 №26/1.4-3-5650, додаток 1) в таблиці 2.21 наведено узагальнену оцінку впливу на клімат ДДП.

У Мирноградській МТГ, як у всій Україні спостерігається потепління, яке переважно проявляється у змінах (часто екстремальних) звичного середовища проживання та погіршення якості природних ресурсів, важливих для існування людини. Локальні прояви потепління – зміна характеру та розподілу опадів протягом року, втрата оселищ та/або зникнення видів флори та фауни, підвищення загрози розповсюдження інфекційних хвороб та ін.

В ДДП закладені заходи, що сприятимуть процесам адаптації території до змін клімату та пом'якшують впливи від діяльності на території громади щодо їх впливів на клімат, зокрема, заходи в рамках цілі 4.1. Охорона навколишнього природного середовища

Таблиця 2.21
 Оцінка впливу на клімат ДДП.

Ціль документа	Оцінка впливу	Ознака
1.1. Промисловий комплекс	"А-"	Можливе зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату за рахунок збільшення обсягів вантажоперевезень.
1.2. Агропромисловий комплекс	-	Відсутні заплановані заходи
1.3. Розвиток земельних відносин	-	Відсутні заплановані заходи
1.4. Розвиток зовнішньоекономічної діяльності, міжнародної і міжрегіональної співпраці	"А+"	адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП
1.5. Інвестиційна діяльність та розвиток інфраструктури	-	прямого впливу не передбачається
1.6. Розвиток інформаційного простору. Забезпечення доступу до неупереджених джерел інформації.	-	прямого впливу не передбачається
1.7. Розвиток підприємницького середовища	-	прямого впливу не передбачається
1.8. Ринок праці. Зайнятість населення	-	прямого впливу не передбачається
1.9. Розвиток ринку внутрішньої торгівлі та надання побутових послуг населенню. Захист прав споживачів.	-	прямого впливу не передбачається
1.10. Дорожньо-транспортний комплекс	-	Відсутні заплановані заходи
2.1. Освіта	-	прямого впливу не передбачається

2.2. Підтримка сім'ї, дітей та молоді	-	прямого впливу не передбачається
2.3. Охорона здоров'я	-	прямого впливу не передбачається
2.4. Фізичне виховання та спорт	-	прямого впливу не передбачається
2.5. Культура і туризм	-	прямого впливу не передбачається
3.1. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій	-	прямого впливу не передбачається
3.2. Захист прав і свобод громадян	-	прямого впливу не передбачається
3.3. Соціальний захист населення	-	прямого впливу не передбачається
3.4. Захист прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	-	прямого впливу не передбачається
3.5. Житлове господарство та комунальна інфраструктура	"НО"	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.
3.6. Формування спроможних територіальних громад	-	прямого впливу не передбачається
3.7. Заходи, пов'язані з наслідками військової агресії Російської Федерації на території громади. Підтримка внутрішньо переміщених осіб	-	прямого впливу не передбачається
3.8. Впровадження заходів територіального планування	-	Відсутні заплановані заходи
4.1. "Охорона навколишнього природного середовища"	"М-"	пом'якшення, зменшення сумарного річного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП

Примітка. "М-" - пом'якшення, зменшення сумарного річного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "М+" - пом'якшення, збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "Mt" - пом'якшення, одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП, "А+" - адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП, "А-" - адаптація, зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП; "НО"- неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.

^[4]<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyi-monitoring/regionalni-dopovidi-pro-stand-navkolyshnogo-seredovishha-v-ukrayini/>

Водні ресурси

Враховуючи існуючу динаміку, прогнозується подальше погіршення стану водних ресурсів через інтенсивне господарсько-побутове використання, а також незадовільний технічний стан каналізаційних мереж. Також у зв'язку із змінами клімату прогнозується поступове зменшення водності річок басейну через недостатню кількість опадів, які є основним джерелом наповнення річок регіону.

За умови збереження існуючої ситуації можливе збільшення негативного впливу промисловості, через затоплення шахт і забруднення водоносних горизонтів шахтними водами та забруднення масивів поверхневих вод стічними водами підприємств, що призведе до подальшого погіршення якості питної води.

Через скиди забруднених вод із шахт прогнозується підвищення мінералізації водойм громади, що й надалі спричинятиме деградацію існуючих екосистем.

Через відсутність та/або зношеність вуличної зливової каналізації, а також порушення режимів використання ПЗС прогнозується подальше забруднення водойм. Більш точний прогноз зміни стану водойм можливий лише після проведення відповідних польових досліджень.

Існує загроза руйнування екосистем поверхневих водних об'єктів внаслідок неефективної господарської діяльності, порушення режимів використання ПЗС річок та інших водних об'єктів.

Потребує постійного спостереження стан поверхневих водних ресурсів, у які здійснюється скид комунальних та промислових стоків.

В ДДП закладені заходи, що сприятимуть процесам покращення в сфері використання водних ресурсів території громади, зокрема, заходи в рамках цілі 3.1. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.

Атмосферне повітря

Основними забруднювачами повітря є промислові підприємства та транспорт. У зв'язку зі збільшенням обсягів викидів від промислових підприємств в цілому по регіону, старінням технологій та обладнання, пошкодженням покриття автомобільних доріг та старіння транспортних засобів передбачається систематичне збільшення шкідливих викидів в атмосферне повітря. Крім того до провідних джерел забруднення атмосферного повітря на даний час слід відносити наслідки військової агресії: обстріли та бомбардування, пожежі спричинені обстрілами території громади тощо. 1 кг вибухівки утворює також і декілька десятків куб. м токсичних газів: SO₂, NO_x, CO, серед яких є також небезпечні недоокиснені органічні сполуки, зокрема ароматичні, які є значно токсичніші, ніж звичайні. В атмосфері оксиди сірки та нітрогену спричиняють кислотні дощі, які змінюють рН ґрунту та викликають опіки рослин, до яких особливо чутливі хвойні. Перелічені загрози у разі зміни ситуації щодо розгортання бойових дій можуть мати місце й для МТГ.

Стан дорожнього покриття в громаді є переважно незадовільним згідно даних ДДП, що має безпосередній вплив на збільшення кількості шкідливих викидів від автомобілів. У зв'язку із збільшенням кількості автотранспорту та значним відсотком старих автомобілів можливо спрогнозувати збільшення викидів від пересувних джерел. Від транспорту потрапляють в природне середовище значні маси пилу, сажі, відпрацьованих газів, мастил, важких металів та інших речовин.

Також можливий кумулятивний ефект негативних впливів на здоров'я людей, тваринний і рослинний світ через накопичення викидів (внаслідок агресії рф зокрема).

Потребує постійного спостереження потенційний вплив на повітря зі сторони стаціонарних та пересувних джерел. Детальний прогноз впливу забруднення атмосфери на здоров'я населення можливий лише після отримання даних польових досліджень та локальних статистичних даних на рівні населених пунктів, а також детальної інформації про місце розташування підприємств, їх характеристики та розміри СЗЗ в громаді та на прилеглих до неї територіях.

Стан здоров'я мешканців

За умови збереження існуючого ситуації можливе збільшення негативного впливу промисловості, через затоплення шахт і забруднення водоносних горизонтів шахтними водами та забруднення масивів поверхневих вод стічними водами підприємств, що призведе до подальшого погіршення якості питної води. Можливий негативний вплив на здоров'я населення зокрема можливе зростання

кількості захворювань, пов'язаних з погіршенням якості атмосферного повітря за рахунок викидів у повітря зі сторони промисловості та зі сторони доріг (на що безпосередньо впливає їх технічний стан).

Кумулятивні впливи, через стан компонентів довкілля матимуть систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

Підвищення ступеня забруднення об'єктів навколишнього середовища обумовлює формування підвищеного ризику розвитку випадків інших захворювань. Згідно з даними Є.І. Гончарук (1997 г.), із забрудненням навколишнього середовища пов'язано близько 20% всіх випадків захворювань і 60% неправильного фізичного розвитку, а також більше половини випадків смерті. Поряд зі складною екологічною ситуацією, яка є причиною не тільки прямого екологічного збитку, пов'язаного із забрудненням і деградацією навколишнього середовища, але і веде до соціально-екологічних втрат, в зв'язку зі шкідливим впливом чинників навколишнього середовища на стан здоров'я населення, серед яких, негативний вплив на рівень і тенденції надають і несприятливі умови праці.

Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні населеного пункту, геопросторових даних щодо розміщення виробництва, СЗЗ, розсіювання викидів, місць проживання та кількості населення.

Втім зазначимо, що у ДДП закладені заходи, що сприятимуть процесам покращення в стану здоров'я мешканців громади, зокрема, заходи в рамках цілей 2.2. Підтримка сім'ї, дітей та молоді, 2.3. Охорона здоров'я, 2.4. Фізичне виховання та спорт.

Земельні ресурси та ґрунти

Землекористування в громаді супроводжується високим рівнем розорюваності земель, великим відсотком посівних площ просапних культур, нехтуванням науково обґрунтованими ґрунтозахисними сівозмінами, що викликає відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями (луками, лісами, болотами) при одночасному збільшенні питомої ваги освоєних сільськогосподарських угідь, насамперед ріллі.

Нераціональне використання земельних ресурсів може призводити до зменшення площі ділянок із природною рослинністю або повне заміщення природної рослинності (степових і лучних біотопів на агроугіддя), фрагментації природних оселищ і як результату – втрати біорізноманіття території, замулення та деградації малих річок, зростання ерозійної небезпеки та деградації ґрунтового покриву, що виражається у погіршенні властивостей ґрунтів, зокрема – у руйнуванні їхньої структури, ущільненні, втраті гумусу та низки важливих для живлення рослин макро- та мікроелементів, їхньому забрудненні.

Застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті.

Особливо небезпечно неправильне або надмірне використання пестицидів. Причому деяка їх частина трансформується, тобто виникають нові токсичні речовини (вторинна токсикація).

Змін стану земельних ресурсів протягом 2024 року через планову діяльність не передбачається. Можлива загроза внаслідок воєнних дій через забруднення ґрунтів важкими металами свинцем, стронцієм, титаном, ванадієм, кадмієм,

марганцем, нікелем. На території громади воєнні дії не ведуться, але у разі загострення ситуації можливі перелічені негативні впливи.

Біорізноманіття, природоохоронні території

Враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій, що збереглися в природному або близькому до такого стані, наприклад водоохоронних зон, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність.

Ріст ризиків для біорізноманіття також обумовлює відсутність в громаді розробленої програми створення об'єктів ПЗФ та схеми локальної екомережі.

Також, військова агресія РФ призводить до серйозної шкоди та/або безпосереднім втратам видів рослин та тварин, руйнації та знищення оселищ на території громади. Також зазначені території можуть зазнавати антропогенного тиску зі сторони населених пунктів, промислових підприємств, несвідомого ставлення до навколишнього середовища зі сторони населення тощо.

Також, існують тенденції деградації екосистем внаслідок дуже високого відсотку антропогенної перетвореності території, а враховуючи промислове спрямування регіону - негативний вплив на території, важливі для збереження біорізноманіття будуть продовжуватися.

У ДДП закладені заходи, що сприятимуть процесам покращення в стану здоров'я мешканців громади, зокрема, в рамках цілі 4.1 "Охорона навколишнього природного середовища", передбачено заходи з озеленення населених пунктів, в тому числі проведення інвентаризації зелених насаджень (5 га) та розроблення схеми екомережі просторового розвитку Мирноградської міської ради територіальної громади Донецької області.

Історико-культурні об'єкти

Ведеться реєстр про об'єкти культурної спадщини громади, що покращує ситуацію із збереженням таких об'єктів. Дотримання норм чинного законодавства у сфері охорони пам'яток історії і культури може запобігти втратам.

Особливої уваги потребують пам'ятки ІКС, що можуть бути пошкоджені або зруйновані внаслідок агресивних дій РФ. Також особливу увагу слід зосередити на тому, щоб наявні археологічні пам'ятки (кургани) не були пошкоджені (розорані) тощо.

Відходи

Прогнозується погіршення ситуації, зокрема через відсутність фінансування відповідних заходів, а також умови що складаються через військову агресію РФ в Україні. Неможливість реалізації Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, стратегії розвитку Донецької області на період до 2027 р.

У зв'язку із технологічним розвитком можлива зміна структури відходів, зі збільшенням частки токсичних відходів будівництва та електронних компонентів, що містять токсичні речовини.

Передбачається збільшення кумулятивного впливу побутових відходів, пов'язаного із ростом території стихійних сміттєзвалищ, утворення нових сміттєзвалищ, накопиченням шкідливих сполук в ґрунті, зараженні ґрунтових вод. Відсутність контролю за вмістом відходів, що стихійно утилізуються може стати причиною техногенних катастроф. Крім того, через високу температуру гниття стихійні сміттєзвалища можуть займатися, в результаті чого в повітря викидається велика кількість забруднюючих речовин. Несанкціоновані сміттєзвалища є середовищем для розмноження комах та гризунів, які є збудниками та

переносниками різних інфекційних захворювань, таких як лептоспіроз, сказ, енцефаліт, чума та ін.

У зв'язку із прогнозованими змінами клімату і підвищенням температури, можливі викиди органічних речовин із підприємств та міграція сполук азоту та фосфору з орних земель, можуть спричинити евтрофікацію водойм, замори риби та руйнацію екосистем річок. Відсутність чистої питної води призведе до відтоку мешканців Мирноградської громади в більш пристосовані до життя регіони України та Європи.

Детальніший прогноз змін стану довкілля можливий за умови проведення польових досліджень об'єктів негативного впливу та аналізу проб води, повітря та ґрунту.

Важливо, серед першочергових заходів вирішити питання із збиранням та вивезенням сміття, а також провести інформаційно-просвітницькі кампанії серед населення з метою підвищення їх свідомого відношення до питання поводження з відходами. Місця наявних несанкціонованих сміттєзвалищ мають бути виявлені та прийняті міри щодо їх утилізації. В тому числі, для цього можна залучити населення та використати ресурс Екомапа - <https://ecomapa.gov.ua/>, або внутрішнє джерело зв'язку населення громади із відповідальними органами ОМС,

Зауважимо, що згідно ЗУ "Про управління відходами" забороняється несанкціоноване скидання і розміщення відходів, у тому числі побутових, у підземних горизонтах, на території міст та інших населених пунктів, на землях природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення, в межах водоохоронних зон та зон санітарної охорони водних об'єктів, в інших місцях, що може створювати небезпеку для навколишнього природного середовища та здоров'я людини. Захоронення відходів у надрах допускається у виняткових випадках за результатами спеціальних досліджень з дотриманням норм і правил, передбачених законодавством України. Згідно ЗУ "Про управління відходами" особи винні у порушенні у сфері поводження з відходами несуть відповідальність. Територіальні громади є власниками відходів, що утворюються на об'єктах комунальної власності чи знаходяться на їх території і не мають власника або власник яких невідомий (безхазяйні відходи). Згідно ст.12 відходи, щодо яких не встановлено власника або власник яких невідомий, вважаються безхазяйними.

Згідно ЗУ "Про управління відходами" органи місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами забезпечують: а) виконання вимог законодавства про управління відходами; б) розроблення та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів; в) організацію збирання і видалення побутових відходів, у тому числі відходів дрібних виробників, створення полігонів для їх захоронення, а також організацію роздільного збирання корисних компонентів цих відходів; г) затвердження місцевих і регіональних програм поводження з відходами та контроль за їх виконанням; д) вжиття заходів для стимулювання суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері поводження з відходами; е) вирішення питань щодо розміщення на своїй території об'єктів поводження з відходами; є) координацію діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, що знаходяться на їх території, в межах компетенції; з) здійснення контролю за раціональним використанням та безпечним поводженням з відходами на своїй території; и) ліквідацію несанкціонованих і неконтрольованих звалищ відходів; і) сприяння роз'ясненню законодавства про управління відходами серед населення, створення необхідних умов для стимулювання залучення населення до збирання і заготівлі окремих видів відходів як вторинної сировини; і) здійснення інших повноважень відповідно до законів України; й) надання згоди на розміщення на території села, селища, міста місць чи об'єктів для зберігання та захоронення

відходів, сфера екологічного впливу функціонування яких згідно з діючими нормативами включає відповідну адміністративно-територіальну одиницю; м) здійснення контролю за додержанням юридичними та фізичними особами вимог у сфері поводження з виробничими та побутовими відходами відповідно до закону та розгляд справ про адміністративні правопорушення або передача їх матеріалів на розгляд інших державних органів у разі порушення законодавства про управління відходами. Органи місцевого самоврядування приймають рішення про відвід земельних ділянок для розміщення відходів і будівництва об'єктів поводження з відходами.

3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Для території Мирноградської територіальної громади найбільше характерні екологічні проблеми пов'язані із вуглевидобувною галуззю, надмірним сільськогосподарським освоєнням, із вивезенням побутових відходів, проблеми із водопостачанням та каналізування населених пунктів, низькою якістю транспортної інфраструктури тощо.. Зазначені чинники і прямо чи опосередковано викликатимуть найбільшу кількість екологічних проблем, зокрема через формування якості атмосферного повітря, ґрунтів, поверхневих, ґрунтових та підземних вод від точкових та дифузних джерел, внаслідок чого ймовірно може погіршуватись стан здоров'я населення громади.

Інформацію про ймовірні впливи, яких можуть зазнавати компоненти довкілля в межах Путивльської громади від реалізації завдань Стратегії систематизовано у наведеній нижче таблиці із переліком чинників негативного впливу та компонентів довкілля, для яких такий вплив є суттєвим.

Таблиця 3.1
Компоненти, що зазнають негативного впливу

Чинники негативного впливу	Компоненти довкілля , що зазнають негативного впливу							
	Атмосферне повітря	Поверхневі води	Ґрунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біотопи	Образ ландшафту	Клімат
зі сторони нежитлових будівель	Т, АМ, П,	ДВ			ДВ			П, Т
зі сторони житлової забудови	С, Т		Р					Т
зі сторони промислових підприємств та сільськогосподарських угідь	АМ,	Р	ДВ	ДВ	Р, ДВ	АЗ	ЕЗ	П
зі сторони вулично-дорожньої мережі, автомобільних доріг - шум, викиди хімічних речовин та ПММ	АМ, АЗ	Р			АМ	АЗ		П
зі сторони поведження з ТПВ	АМ, Т		Забруднення інфільтратом	Забруднення інфільтратом	АМ, ДВ		ЕЗ	П
Військова агресія рф (окупація земель, руйнування інфраструктури, бомбардування	АМ, Р	Р	Забруднення інфільтратом	Забруднення інфільтратом	АМ, ДВ, Р	АЗ та пряме	ЕЗ	П

та обстріли територій громади)						знищення видів		
Території с/г призначення	АМ	Р	Р		Р	АМ		П

ДВ - дощові води, **АМ** - атмосфера (механічне перенесення впливу, запахи та механічні частинки),
АЗ - Атмосфера (звукове навантаження), **Е** - електромагнітне випромінювання,
П - емісія парникових газів, **С** - світлове забруднення
ЕЗ - естетичне забруднення (зниження естетичного сприйняття і оцінки ландшафту)
Т - теплове забруднення
Р - прямий механічний вплив (руйнування, замулення, дренавання водоносних горизонтів)

Примітка до таблиці 3.1. **Синім** кольором зазначено прямі наслідки впливу, **Жовтим** - вторинні, кумулятивні та синергічні.

Зважаючи на існуючі негативні чинники у самій громаді та у разі незатвердження ДДП компоненти довкілля зазнаватимуть негативного впливу і від власне діяльності громади. Головно через сільськогосподарську діяльність, діяльність промислових підприємств, незадовільний стан мережі комунікацій тощо. Негативний вплив стосується практично всіх компонентів довкілля. Передусім мова йде про стан атмосферного повітря, що зокрема визначає і зміни клімату. Як видно з таблиці, майже всі чинники мають прямий вплив на нього. Проблеми, пов'язані із промисловою, головно вуглевидобувною та сільськогосподарською діяльністю є найбільш гострими, оскільки крім прямих впливів мають й низку опосередкованих на такі компоненти ландшафту як, ґрунтові і навіть підземні води. Основними каналами передачі опосередкованих впливів є: дощові води та власне забруднене атмосферне повітря, з якого забруднюючі речовини розповсюджуються на великі відстані та осідають на ґрунт, водні об'єкти тощо на значних відстанях. Доцільно зауважити, що аналогічні проблеми характерні й для сусідніх із Мирноградською громадою територій.

Детальний опис впливу рішень ДДП зазначається у розділі 6.

4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Актуальний стан навколишнього середовища в громаді описано у розділі 2 цього звіту. Відомості про характер ведення комунального та сільського господарства та промисловості на території громади, зокрема високий рівень розораності території, значна кількість потенційно та хімічно небезпечних об'єктів на території району і характер водопостачання та водовідведення, обумовлюють прямі та опосередковані негативні впливи на компоненти довкілля (див. табл. 3.1.) та створюють суттєві ризики для здоров'я населення. Моральне старіння та фізичне зношення технологічного та пилогазоочисного устаткування, що не відповідає сучасним вимогам щодо забезпечення встановлених законодавством нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря (див. розд.2.4.). Низька якість повітря, в свою чергу провокує низку захворювань дихальної та серцево-судинної систем. Зношеність каналізаційних та водопровідних мереж, може стати причиною забруднення джерел децентралізованого водопостачання, та спровокувати спалах захворюваності серед місцевого населення. Так само причиною забруднення джерел водопостачання можуть стати сполуки азоту, потрапляючи у джерела водопостачання з поверхневим та внутрішньогрунтовим стоком. Таке нітратне забруднення найчастіше виявляється у поверхневих та ґрунтових водах при інтенсивному внесенні азотних добрив на сільськогосподарські угіддя. Перевищення у воді вмісту нітратів обумовлює ризики для здоров'я населення, при її споживанні.

У ДДП "Програма економічного і соціального розвитку Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2024 рік" закладено заходи, що можуть дещо знизити ризики для здоров'я, обумовлені станом довкілля. Серед них: організація оздоровлення або відпочинку дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, та дітей, які виховуються в сім'ях з дітьми, в рамках цілі 2.2.«Підтримка сім'ї, дітей та молоді».

На території громади відсутні об'єкти ПЗФ. Відомості про потенційні природоохоронні території, які знаходяться в межах Мирноградської громади наведено в розділі 2 Звіту. Такі території а також водоохоронні зони зазнають тиску зі сторони факторів, які перелічені в розділі 2 цього Звіту. Також, враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для цінних з точки зору охорони біорізноманіття або водних об'єктів територій. Ризики пов'язані із передачею таких територій у приватну власність. В ЗУ "Про ПЗФ" визначається, що на землях природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням. Регулювання питань впливу на водні об'єкти визначаються в тому числі Водним Кодексом України, де регулюються питання використання водних об'єктів, їх берегово-захисних смуг та водоохоронних зон.

Вважаємо, що зниження ризиків для природоохоронних (водоохоронних) територій пов'язано з тим, що в ДДП закладено завдання з розробки схеми локальної екомережі (ціль 4.1 "Охорона навколишнього природного середовища").

Такий аналіз є достатньо узагальненим та потребує уточнень вже на етапах реалізації конкретних рішень з урахуванням їх просторової прив'язки до території, віддаленості по відношенню до природоохоронних територій, умов реалізації та інших характеристик.

Доцільно звернути увагу на те, що територія Мирноградської громади потрапляє під прямий вплив від військової агресії рф. Територія громади від початку повномасштабного вторгнення потерпала від постійних обстрілів та руйнувань. Втрати для потенційних природоохоронних об'єктів, соціальної та економічної інфраструктури, що отримали чималі пошкодження на сьогодні важко оцінити, але відбувається поступовий обрахунок існуючих наслідків за чинною методикою (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0406-22#Text>). Впливи на територію громади з боку військових дій рф продовжуються завдаючи шкоди всім компонентам довкілля громади та здоров'ю населення.

5 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

5.1. Основні міжнародні та національні зобов'язання

Питання збереження і відтворення якості навколишнього середовища та раціональне використання природних ресурсів в Україні на урядовому рівні декларуються як пріоритетні. Відповідні положення та вимоги захисту навколишнього середовища закріплені у земельному, водному, лісовому законодавстві, законодавстві про надра, про охорону атмосферного повітря, про охорону і використання рослинного і тваринного світу та в інших спеціальних законодавчих документах. Серед найважливіших слід виділити Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»^[1], Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»^[2], Закон України «Про засади державної регіональної політики»^[3], Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (схвалено Верховною Радою України 28 січня 2019 року). На міжнародному рівні зобов'язання з охорони довкілля визначені у рамках Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (глава 6)^[4]. Україна приєдналася до глобального процесу забезпечення сталого розвитку в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у вересні 2015 року, підсумковим документом Саміту «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» було затверджено 17 Цілей Сталого Розвитку та 169 завдань, серед яких також цілі екологічного спрямування: чиста вода і належні санітарні умови, доступна і чиста енергія, пом'якшення наслідків зміни клімату, захист та відновлення екосистем^{[5][6]}. Вимоги із дотримання екологічних вимог визначені також у ряді міжнародних угод, які ратифіковані в Україні, зокрема, Європейська ландшафтна конвенція^[7], Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі^[8] та інші.

Закон України «Про основи містобудування» зобов'язує суб'єктів містобудівної діяльності при розробці та реалізації містобудівної документації дотримуватись основних завдань та заходів щодо забезпечення соціально, економічно і екологічно збалансованого розвитку, а також екологічної безпеки територій (стаття 19)^[9]. Екологічна безпека територій передбачає дотримання

встановлених природоохоронним законодавством вимог щодо охорони навколишнього природного середовища, збереження та раціонального використання природних ресурсів, санітарно-гігієнічних вимог щодо охорони здоров'я людини, здійснення заходів для нейтралізації, утилізації, знищення або переробки всіх шкідливих речовин і відходів. Пріоритетні напрямки і вимоги і критерії екологічної безпеки визначені у Постанові Верховної Ради України «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки»^[10].

Програму економічного і соціального розвитку Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2024 рік розроблено з урахуванням зобов'язань України у сфері охорони довкілля, у тому числі, пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, зокрема:

Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 2354-VIII, який регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування;

Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, котрий ратифіковано Законом України від 01.07.2015 № 562-VIII;

положень статті 363 Глави 6 «Навколишнє середовище» і Додатку XXX до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII, в т.ч. Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище;

Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 2697-VIII, зокрема, забезпечення мети державної екологічної політики – досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України задля забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем, а також основних засадам державної екологічної політики:

- збереження такого стану кліматичної системи, який унеможливить підвищення ризиків для здоров'я та благополуччя людей і навколишнього природного середовища;

- досягнення Україною Цілей Сталого Розвитку, які були затверджені на Саміті Організації Об'єднаних Націй зі сталого розвитку у 2015 році;

- сприяння збалансованому (сталому) розвитку шляхом досягнення збалансованості складових розвитку (економічної, екологічної, соціальної), орієнтування на пріоритети збалансованого (сталого) розвитку;

- інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку та у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля;

- міжсекторальне партнерство та залучення заінтересованих сторін;

- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, що передбачає аналіз і прогнозування екологічних ризиків, які ґрунтуються на результатах стратегічної екологічної оцінки, оцінки впливу на довкілля, а також комплексного моніторингу стану навколишнього природного середовища;

- забезпечення невідворотності відповідальності за порушення природоохоронного законодавства;
- застосування принципів перестороги, превентивності (запобігання), пріоритетності усунення джерел шкоди довкіллю, «забруднювач платить»;
- відповідальність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за доступність, своєчасність і достовірність екологічної інформації;
- стимулювання державою вітчизняних суб'єктів господарювання, які здійснюють скорочення викидів парникових газів, зниження показників енерго- та ресурсоемності, модернізацію виробництва, спрямовану на зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище, у тому числі вдосконалення системи екологічного податку за забруднення довкілля та платежів за використання природних ресурсів;
- упровадження новітніх засобів і форм комунікацій та ефективної інформаційної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Резолюції Генеральної Асамблеї ООН 25 вересня 2015 р. № 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний розвитку у галузі сталого розвитку на період до 2030 року»; Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015, з метою впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі; Указу Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», котрим визначено Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року орієнтирами для розроблення проектів прогнозних і програмних документів, проектів нормативно-правових актів з метою забезпечення збалансованості економічного, соціального та екологічного вимірів сталого розвитку України;

Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, ратифікованої Законом України від 29 жовтня 1996 р. № 435/96-ВР; Паризької угоди, ратифікованої Законом України від 14 липня 2016 р. № 1469-VIII; Стратегії низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, а також на виконання розпоряджень Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2016 р. № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»;

Закону України «Про приєднання України до Конвенції Організації Об'єднаних Націй про боротьбу з опустелюванням у тих країнах, що потерпають від серйозної посухи та/або опустелювання, особливо в Африці» від 4 липня 2002 року № 61-IV; Концепції боротьби з деградацією земель та опустелюванням, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 р. № 1024-р; Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 р. № 271-р;

Закону України «Про ратифікацію Конвенції про охорону біологічного різноманіття» від 29.11.1994 № 257/94-ВР і Нагойського протоколу регулювання доступу до генетичних ресурсів і спільного використання на справедливій і рівній основі вигод від їх застосування до Конвенції про біологічну різноманітність від 29.10.2010; Концепції Загальнодержавної програми збереження біорізноманіття на 2005–2025 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2004 р. № 675-р;

Закону України «Про участь України в Конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів» від 29 жовтня 1996 р. № 437/96-ВР;

Закону України «Про приєднання України до Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі» від 29.10.1996 № 436/96-ВР;

Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695;

^[1] Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 41, ст.546, останні уточнення від 28.12.2014, ВВР, 2015, № 11, ст.75

^[2] Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII // (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 16, ст.70

^[3] Закон України «Про засади державної регіональної політики» від 05.02.2015 № 156VІІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 13, ст.90.

^[4] Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифіковано із заявою Законом № 1678-VІІ від 16.09.2014 // http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=246581344

^[5] Цілі Сталого Розвитку: Україна. Національна доповідь 2017 // http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf

^[6] Цілі сталого розвитку 2016–2030 // <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholitia/tsili-staloho-rozvytku>

^[7] European Landscape Convention. Florence, 20.X.2000 [Електроний ресурс] // Сайт "Council of Europe". Режим доступу: <http://conventions.coe.int/Treaty/FN/Treaties/Html/176.htm>

^[8] Закон України «Про приєднання України до Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, N 50, ст.278

^[9] Закон «Про основи містобудування» від 16 листопада 1992 року № 2780-XІІ // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 52, ст.683, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12>

^[10] Постанова від 05.03.1998 № 188/98-ВР, «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки»

З метою охорони й оздоровлення навколишнього середовища території громади рекомендовано виконати ряд планувальних заходів. Комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

Крім перелічених вище, правовими документами, які мають бути враховані під час реалізації ДДП є:

- Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 № 443-р;

- План заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 932-р;

- Рішення Координаційної ради з питань боротьби з деградацією земель та опустелюванням, зокрема стосовно схвалення представлених НААН добровільних національних завдань щодо досягнення нейтрального рівня деградації земель (далі - НРДЗ) за напрямом «Підтримання вмісту органічної речовини (гумусу) у ґрунтах», а також допоміжних заходів щодо досягнення НРДЗ за напрямками «Відновлення зрошення і поліпшення екологомеліоративного стану зрошуваних земель» та «Відновлення та стале використання торфовищ»;

- Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23.03.2021 № 111/2021 «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації»;

- План заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 1567-р;

- Національна економічна стратегія, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179;

- Водна стратегія України на період до 2050 року та план її реалізації у 2022 - 2024 роках, схвалені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134;

- Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» та розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 686-р «Питання збору даних для моніторингу реалізації цілей сталого розвитку» тощо.

Запропонований проект Програми враховує низку зобов'язань у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на різних організаційно-управлінських рівнях

Аналіз відповідності напрямів Програми зобов'язанням у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язаним із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення *

* Для оцінки відповідності пріоритетів розвитку проекту і природоохоронних зобов'язань, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення застосовано шкалу:

- ++ цілі/завдання добре узгоджені;
- + цілі/завдання принципово узгоджені, проте існує потреба в тісному зв'язку на наступних етапах планування та/або на рівні заходів;
- o цілі/завдання взаємо нейтральні;
- цілі/завдання не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей;
- цілі/завдання принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей.

Зобов'язання	Пріоритети Програми			
	Стратегічна ціль 1.	Стратегічна ціль 2.	Стратегічна ціль 3.	Стратегічна ціль 4.
Міжнародні зобов'язання				
Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони	o	o	o	o
Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті і Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті	+	o	o	o
Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля	++	o	+	o
Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів	o	o	o	o
Конвенція про охорону біологічного різноманіття	o	o	o	o
Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі	o	o	o	o
Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин	o	o	o	o
Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів	o	o	o	o

Конвенція ООН про боротьбу з опустелюванням у тих країнах, що потерпають від серйозної посухи та/або опустелювання, особливо в Африці	0	0	0	0
Рамкова конвенція ООН про зміну клімату	0	0	0	++
Паризька угода	0	0	+	++
Європейська ландшафтна конвенція	0	0	0	0
Конвенція про охорону архітектурної спадщини Європи	0	0	0	0
Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини	0	0	0	0
Національне законодавство у сфері охорони довкілля				
Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»	0	0	0	+
Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»	+	+	+	+
Закон України «Про засади державної регіональної політики»	+	+	+	+
Закон України «Про охорону атмосферного повітря»	0	0	0	++
Закон України «Про природно-заповідний фонд України»	0	0	0	0
Закон України «Про рослинний світ»	0	0	0	0
Закон України «Про тваринний світ»	0	0	0	0
Закон України «Про екологічну мережу України»	0	0	0	++
Закон України «Про охорону земель»	0	0	0	0
Кодекси України: Лісовий кодекс України, Водний кодекс України, Земельний кодекс України	0	0	0	++
Постанова Кабінету Міністрів України Про Концепцію збереження біологічного різноманіття України, Концепція Загальнодержавної програми збереження біорізноманіття на 2005–2025 роки	0	0	0	0
Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки»	++	++	++	++
Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»	0	0	0	0
Стратегія низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»	0	0	0	0
Концепція боротьби з деградацією земель та опустелюванням, Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням	0	0	0	0
Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року, Національний план управління відходами до 2030 року	0	0	0	0

5.2. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на регіональному рівні.

Такі зобов'язання представлено обласними програмами відновлення, охорони та моніторингу довкілля, поводження з відходами.

Згідно статті 15 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища" місцеві ради несуть відповідальність за стан навколишнього природного середовища на своїй території і в межах своєї компетенції: а) забезпечують реалізацію екологічної політики України, екологічних прав громадян; б) дають згоду на розміщення на своїй території підприємств, установ і організацій у порядку, визначеному законом; в) затверджують з урахуванням екологічних вимог проекти планування і забудови населених пунктів, їх генеральні плани та схеми промислових вузлів; г) видають (переоформлюють, видають дублікати, анулюють) дозволи на спеціальне використання природних ресурсів місцевого значення у випадках, передбачених законом; д) затверджують місцеві екологічні програми; е) організують вивчення навколишнього природного середовища; є) створюють і визначають статус резервних, в тому числі й валютних, фондів для фінансування програм та інших заходів щодо охорони навколишнього природного середовища; з) забезпечують інформування населення про стан навколишнього природного середовища, функціонування місцевих екологічних автоматизованих інформаційно-аналітичних систем; и) організують роботу по ліквідації екологічних наслідків аварій, залучають до цих робіт підприємства, установи та організації, незалежно від їх підпорядкування та форм власності, і громадян; і) приймають рішення про організацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні; ї) здійснюють контроль за додержанням законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Перелік таких програм, через обмеження, пов'язані з воєнним станом не повністю доступний на сайті Донецької обласної ради - <https://dn.gov.ua/>. Втім, зазначимо, що серед діючих нині: Регіональна програма моніторингу стану довкілля в Донецькій області на період 2020-2024 роки; Міжвідомча регіональна програма «Екологічна просвіта та інформування для сталого розвитку Донеччини на 2020-2025 роки» (розпорядження голови обласної державної адміністрації, керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 13.01.2020 № 21/5-20)*.

* Для оцінки відповідності пріоритетів розвитку проєкту і природоохоронних зобов'язань, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення застосовано шкалу:

- ++ цілі/завдання добре узгоджені;
- + цілі/завдання принципово узгоджені, проте існує потреба в тісному зв'язку на наступних етапах планування та/або на рівні заходів;
- o цілі/завдання взаємо нейтральні;
- цілі/завдання не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей;
- цілі/завдання принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей.

Зобов'язання	Пріоритети Програми			
	Стратегічна ціль 1.	Стратегічна ціль 2.	Стратегічна ціль 3.	Стратегічна ціль 4.

Регіональні природоохоронні ДДП				
Стратегія розвитку Донецької області на період до 2027 року	++	++	++	++
Регіональна програма моніторингу стану довкілля в Донецькій області на період 2020-2024 роки	o	o	o	+
Міжвідомча регіональна програма «Екологічна просвіта та інформування для сталого розвитку Донеччини на 2020-2025 роки» (розпорядження голови обласної державної адміністрації, керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 13.01.2020 № 21/5-20)	o	+	o	+

Шляхи врахування зобов'язань, встановлених зазначеними програмами, регулюються законодавством України та деталізовані заходами відповідних програм.

У таблиці 1.2. цього Звіту наведено відомості про основні програми, що діють на території громади. Серед них представлено ті, що стосуються охорони навколишнього природного середовища та можливі зобов'язання щодо ними покладаються на громаду: Програма поводження з побутовими відходами Мирноградської міської територіальної громади на період 2021-2025 років (20.01.2021 № VIII/5-17)

5.3. Процедура ОВД

Цілі та завдання Програми реалізуються через здійснення конкретних заходів. Серед цих заходів можуть бути заходи, які, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

Серед заходів Програми таких, що підпадають під процедуру ОВД не перебачено.

5.4. Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки

Згідно вимог ст. 9, 10, ч.4 ст.12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Мирноградською громадою було оприлюднено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (СЕО) та проекту документа державного планування – «Програма економічного і соціального розвитку Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2024 рік», з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості на офіційному сайті Мирноградської міської ради Донецької області (Мирноградської громади) - <https://myrnohrad-rada.gov.ua/>, а також в реєстрі СЕО.

За результатами розгляду заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки від 03.10.2023 (реєстраційний номер справи у Єдиному реєстрі стратегічної екологічної оцінки 03-10-2450-23) щодо проекту документа державного планування «Програма економічного і соціального розвитку Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2024 рік» (далі – проект Програми), у Департаменті охорони здоров'я Донецької ОДА, повідомили, що в департаменту відсутні підстави для надання рекомендацій щодо здійснення або нездійснення стратегічної екологічної оцінки зазначених змін.

Розглянувши заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки від 03.10.2023 № 03-10-2450-23 про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки до проекту документа державного планування «Програма економічного і соціального розвитку Мирноградської міської територіальної громади на 2024 рік»

(далі – Заява), що надійшла через Єдиний реєстр стратегічної екологічної оцінки на Єдиній екологічній платформі «ЕкоСистема», департамент екології та природних ресурсів Донецької облдержадміністрації (далі – департамент) повідомляє наступне. Відповідно до підпункту 1 пункту 1 статті 8 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (далі – Закон) департамент надає зауваження і пропозиції до заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, а саме:

1. охарактеризувати зв'язок даного документа з іншими документами державного планування;
2. описати виправдані альтернативи (зокрема нульовий сценарій) із обґрунтуванням підстав вибору основного варіанту;
3. описати дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки;
4. оцінити сукупний вплив планованої діяльності на природні ресурси та комплекси;
5. передбачити заходи моніторингу наслідків виконання документу державного планування;
6. в описі наслідків для довкілля вважаємо за необхідне розглянути наслідки від здійснення можливих операцій з відходами, від впливу на атмосферне повітря, водні ресурси, земельні ресурси, стан ґрунтів, геологічне середовище, флору та фауну, біорізноманіття, здоров'я населення, від акустичного впливу;
7. передбачити заходи щодо запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків від здійснення можливих операцій з побутовими та іншими відходами, від впливу на геологічне середовище, водні ресурси, земельні ресурси, стан ґрунтів, геологічне середовище, флору та фауну, на атмосферне повітря, біорізноманіття, здоров'я населення, для виконання проекту документа державного планування;

Зауваження та пропозиції до обсягу СЕО Програми, які надійшли під час визначення обсягу СЕО враховано в цьому Звіті та проекті ДДП.

5.5. Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку

На даний етап немає

6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Програма економічного і соціального розвитку Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2024 рік визначає основні стратегічні (пріоритети), операційні цілі (напрями), а також завдання заходи щодо їх досягнення. Перелік завдань, що визначені в ДДП в більшості не містить конкретної просторової прив'язки до території громади, їх детальних характеристик тощо. Тому оцінка наслідків виконання завдань, передбачених ДДП викладена нижче є узагальненою та має бути уточнена в подальшому.

Втім, негативні наслідки для довкілля і стану здоров'я населення сьогодні і в перспективі можуть створюватися через зазначені у Програмі:

- обсяги виробництва сільськогосподарської продукції: збільшення поголів'я свиней, вирощування зернових, вирощування свійської птиці тощо;
- дію на території громади підприємств вугільної промисловості, машинобудування та металообробки тощо;
- екологічні проблеми: наявність діючих джерел забруднення атмосферного повітря, наявність діючих джерел забруднення водних ресурсів;

- незадовільний стан переважної більшості інженерних мереж (систем водопостачання та водовідведення);
- неналежну якість дорожнього покриття між населеними пунктами громади;
- перевищення допустимої для місцевих доріг вантажності автоперевезень;
- непомірне використання хімікатів сільгосп підприємствами;
- існуючі плани щодо нарощування обсягу вантажоперевезень;
- продовження воєнних дій з РФ.

6.1 Атмосферне повітря

Програмою передбачається підготовка та введення б півн. лави центр. похилу пл. L1 (Ціль 1.1. «Промисловий комплекс»). Вугільну промисловість відносять до галузей, які негативно впливають на довкілля, що виявляється у шумі й вібраціях підвищеного рівня; забрудненні атмосфери викидами твердих і газоподібних шкідливих речовин; негативному впливі на водний басейн скидом забруднених мінеральними і механічними домішками шахтних вод; порушенні земель гірничими роботами і відвалами. В результаті такого заходу передбачається збільшення перелічених викидів на довгостроковий період.

Програма не передбачає створення нових підприємств із значними обсягами викидів у атмосферне повітря. Проте, передбачуване загальне збільшення обсягів виробництва, старіння технологій та обладнання, пошкодження покриття автомобільних доріг (а також відсутність твердого покриття на частині доріг) та старіння транспортних засобів передбачається незначне систематичне збільшення шкідливих викидів в атмосферне повітря.

Програмою передбачено проведення низки інвестиційних проектів, зокрема тих, що стосуються капітального ремонту та нового будівництва на території громади. Такі дії можуть мати тимчасовий вплив на стан атмосферного повітря. Вплив чинитиметься на етапі запланованого на 2024 рік капітального ремонту покрівлі ЗДО № 4 «Іскринка» Мирноградської міської ради, розташованої за адресою: Донецька область, Покровський район, м.Мирноград, м-н «Молодіжний», 50 А; капітального ремонту групи приміщень будівлі за адресою: Донецька область місто Мирноград вулиця Соборна, 20 К під розміщення ПЛР лабораторії; нового будівництва кладовища за адресою: вул. Виноградна м. Мирноград Донецька область. Під час таких робіт зокрема може потрапляти в атмосферне повітря суттєва кількість твердих часточок (ТЧ), що може спровокувати тимчасове погіршення якості атмосферного повітря. Передусім тимчасовий негативний вплив на стан атмосферного повітря можливий через викиди пилу внаслідок дій із сипучими матеріалами; викиди пилу з поверхонь, на яких рухається обладнання, необхідне для робіт; викиди продуктів спалювання викопного палива з двигунів машин, транспортних засобів, що використовуються для перевезення працівників, транспортування матеріалів та інших двигунів, що працюють на викопному паливі (наприклад, дизельні генератори).

Такий вплив хоч і є негативним, але короткостроковим. Зазначений вплив припиниться як тільки будуть завершені будівельні роботи.

Позитивний ефект в середньостроковій перспективі нестиме реалізація запланованої цілі 4.1 "Охорона навколишнього природного середовища", оскільки для запобігання та швидкого реагування на виникнення загрози, необхідні планові моніторингові спостереження за впливами джерел забруднення атмосферного повітря. В рамках цієї цілі заплановано проведення досліджень стану атмосферного повітря за допомогою пересувної екологічної лабораторії.

6.2 Клімат

Докладний огляд можливого впливу на клімат наведено в розділі 2 цього Звіту згідно з рекомендаціями Міндовкілля.

Видобуток вугілля та поводження з ним призводить до значних викидів пов'язаних з витокami метану при видобутку, підготовці, транспортуванні, зберіганні і споживанні викопних видів палива, викидами парникових газів при горінні відвалів. Кількість викидів метану пропорційно збільшується відповідно до кількості видобутого вугілля. А отже, вугільна промисловість є значущим фактором впливу на зміни клімату¹⁵¹. Таким чином підготовка та введення 6 півн. лави центр. похилу пл. L1 (Ціль 1.1. «Промисловий комплекс») матиме довгостроковий негативний вплив на клімат.

Розробка Муніципального енергетичного плану, що планується на виконання Закону України «Про енергетичну ефективність» за підтримки проєкту GIZ «Просування енергоефективності та імплементації Директиви ЄС про енергоефективність в Україні», передбачена програмою в рамках цілі 1.4.6 «Участь у проєкті GIZ «Просування енергоефективності та імплементації Директиви ЄС про енергоефективність в Україні.» нестиме довгостроковий позитивний ефект.

Також позитивний ефект в довгостроковій перспективі нестиме реалізація запланованої цілі 4.1 "Охорона навколишнього природного середовища", оскільки в рамках цілі заплановано заходи з озеленення населених пунктів, прийняття участі у всесвітній акції "Озеленення планети" тощо.

Зазначимо, що передбачене озеленення території громади, безумовно матиме позитивний ефект, оскільки будь-яке збільшення частки озелених площ, по відношенню до вкритих штучними поверхнями та навіть відкритого ґрунту, знижує прояви глобального потепління. Втім звертаємо увагу на те, що озеленення має вестися у відповідності до екологічних норм та природних особливостей території (її розташування в природній зоні Степу). Тож необдумане заліснення площ, зокрема і інвазивними видами, може в перспективі мати негативний ефект для біорізноманіття регіону. Негативні наслідки таких дій описано у розділі 2 цього Звіту.

¹⁵¹ Національний екологічний центр України, доповідь "Проблеми вугільної промисловості України та викиди парникових газів від видобутку та споживання вугілля" <https://www.necu.org.ua/wp-content/uploads/problemy-ugleproma.pdf>

6.3 Водні ресурси

Можливе збільшення тиску на водні ресурси за рахунок передбачених Програмою підготовки та введення 6 півн. лави центр. похилу пл. L1 (Ціль 1.1. «Промисловий комплекс»).

Інших заходів, які б мали прямий негативний вплив на водні ресурси не передбачено.

Позитивний ефект в середньостроковій перспективі нестиме реалізація запланованої цілі 4.1 "Охорона навколишнього природного середовища", а саме проведення досліджень стану водних об'єктів за допомогою пересувної екологічної лабораторії. Позитивний ефект виникає, оскільки встановлення контролю за рівнем забруднення, шляхом проведення досліджень стану водних об'єктів за допомогою пересувної екологічної лабораторії, сприятиме недопущенню перевищень гранично допустимих норм.

6.4 Земельні ресурси

Гірничодобувна галузь є потужним джерелом негативного впливу на ґрунтові системи, таким чином можливий антропогенний тиск на ґрунти буде збільшено за рахунок передбачених Програмою підготовки та введення 6 півн. лави центр. похилу пл. L1 (Ціль 1.1. «Промисловий комплекс»). Потенційний вплив від цього заходу має бути уточнений на основі більш докладних відомостей.

Сільське господарство, особливо вирощування зернових культур, створює гострі екологічні проблеми, характерні для орних с/г земель: втрата верхнього родючого шару з площинним змивом, виснаження ґрунту, хімічне забруднення при надмірному використанні хімікатів сільгоспприємствами.

Для уникнення втрат ґрунту з ерозією рекомендується створити карту ухилів на громаду для визначення територій, непридатних для оброблення згідно ЗУ "Про охорону" ст. 47, де визначено наступне: "забороняється розорювання схилів крутизною понад 7 градусів (крім ділянок для залуження, заліснення та здійснення ґрунтозахисних заходів). На схилах крутизною від 3 до 7 градусів обмежується розміщення просапних культур, чорного пару тощо",

Заходи, які б мали прямий негативний вплив на земельні ресурси Програмою не передбачаються.

6.5 Відходи

За рахунок запланованих Програмою підготовки та введення 6 півн. лави центр. похилу пл. L1 (Ціль 1.1. «Промисловий комплекс») передбачається збільшення відходів від вугільної промисловості (рідких, твердих, газоподібних).. Потенційний вплив від цього заходу має бути уточнений на основі більш докладних відомостей.

Під час проведення ремонтно-будівельних робіт (інженерних мереж, будівель тощо) основним негативним наслідком для довкілля є утворення будівельних відходів. Основними відходами, що створюватимуться під час будівельних робіт, будуть рештки старої цегли, бетону, деревини тощо. Фактичний обсяг таких відходів буде встановлено під час проектування відповідних об'єктів. Крім цього можливе утворення токсичних відходів ремонтних робіт - лакофарбових матеріалів, заповнювачів, тощо. Передача забруднення в навколишнє середовище можлива, коли внаслідок неналежного поводження з будівельним сміттям, воно розвиватиметься вітровими потоками та потраплятиме в атмосферне повітря а також змиватиметься з атмосферними опадами. Для попередження такої загрози під час капітального ремонту будівлі необхідно організувати роботи таким чином, аби уникнути складування будівельного сміття на проектній ділянці, дотримуватися діючих вимог законодавства тощо.

Варто зазначити, що виконання заходів на етапі запланованого на 2024 рік капітального ремонту покрівлі ЗДО № 4 «Іскринка» Мирноградської міської ради, розташованої за адресою: Донецька область, Покровський район, м.Мирноград, м-н «Молодіжний», 50 А; капітального ремонту групи приміщень будівлі за адресою: Донецька область місто Мирноград вулиця Соборна, 20 К під розміщення ПЛР лабораторії може нести ризики для довкілля, оскільки в довгостроковій перспективі буде утворюватися значна кількість відходів. Тому для капітального ремонту необхідно використовувати екологічно нейтральні або ж природного походження матеріали. Неправильна утилізація таких утеплювачів, як пінопласт (полістирол), пінополіуретан несе значну шкоду довкіллю через забруднення ґрунтів і ґрунтових вод.

Зауважимо, що згідно даних Державної установи "Донецький обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України" лист

№2711./03 від 23.11.2021, на території громади є полігон ТПВ, через незадовільний стан на якому виникають осередки займання, що призводить до забруднення повітря регіону. На це питання доцільно звернути увагу цієї Програми, в тому числі в рамках передбачених заходів в межах напрямку "4.1.Охорона навколишнього природного середовища", а також в межах Програми охорони навколишнього природного середовища Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2022-2025 рр..

Сталість у вирішенні проблеми та позитивний ефект у середньостроковій перспективі вбачається у реалізації просвітницької кампанії, спрямованої проведення заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища 4.1 "Охорона навколишнього природного середовища".

6.6 Біорізноманіття

Програмою загалом не передбачено реалізацію заходів, які можуть негативно вплинути на флору і фауну громади. Проте прямі та опосередковані ризики (хімічне та шумове забруднення територій) створює інтенсивне ведення сільського господарства та воєнні дії. Також ризики для біорізноманіття громади створює вугледобувна промисловість, що супроводжується забрудненням поверхневих, ґрунтових та підземних вод, викидами в атмосферу токсичних газів, збільшенням площ териконів, горінням відвалів. Це призводить до руйнування біотопів через зменшення ареалів проживання видів, зменшення кормової бази риб, тварин та птахів.

Потенційно загрозу може створювати завдання 1.5. Інвестиційна діяльність та розвиток інфраструктури, в разі якщо в оренду або під продаж будуть передбачатися до передачі землі водоохоронних смуг а також території, що мають статус сільськогосподарських угідь, але за своїми характеристиками непридатні для ведення сільськогосподарської діяльності (території із ухилами більше 3%, деградовані, еродовані землі).

Позитивний ефект на стан біорізноманіття у середньостроковій перспективі матиме заплановане розроблення місцевої схеми формування екологічної мережі Мирноградської міської територіальної громади Донецької області (ціль 4.1 "Охорона навколишнього природного середовища"). Реалізація даної дії призведе до поліпшення умов для формування та відновлення довкілля, збереження ландшафтного та біорізноманіття, місць оселення та зростання цінних видів тваринного і рослинного світу, генетичного фонду, шляхів міграції тварин через поєднання територій та об'єктів природно-заповідного фонду тощо.

6.7 Природоохоронні території

В цілому, Програмою не передбачається прямий вплив на інші природоохоронні території. На подальших етапах реалізації визначених Програмою заходів, в тому числі коли заплановані заходи будуть територіально прив'язані, передбачається уточнення таких впливів. Основним ризиком є передача природоохоронних територій для сільськогосподарського використання.

Позитивний ефект на стан природоохоронні території у середньостроковій перспективі матиме заплановане розроблення місцевої схеми формування екологічної мережі Мирноградської міської територіальної громади Донецької області (ціль 4.1 "Охорона навколишнього природного середовища"). Реалізація даної дії призведе до поліпшення умов для формування та відновлення довкілля, збереження ландшафтного та біорізноманіття, місць оселення та зростання цінних видів тваринного і рослинного

світу, генетичного фонду, шляхів міграції тварин через поєднання територій та об'єктів природно-заповідного фонду тощо.

6.8 Здоров'я населення

Істотних змін в стані здоров'я населення не передбачається, але можливе помірне систематичне збільшення негативного впливу на здоров'я людей, тваринний і рослинний світ через накопичення викидів.

В той же час програмою передбачено низку заходів, що матимуть позитивний ефект у коротко-, середньо-, довгостроковій перспективах. Це заходи передбачені цілями 2.1. «Освіта» (2.1.14. Організація медичного огляду учасників освітнього процесу.); 2.2. «Підтримка сім'ї, дітей та молоді» (2.2.4. Матеріальне стимулювання молоді на досягнення високих результатів шляхом виплати міської стипендії для обдарованої молоді громади у сфері освіти, культури, фізичної культури та спорту, молодіжної політики; 2.2.7. Організація оздоровлення або відпочинку дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, та дітей, які виховуються в сім'ях з дітьми; 2.3.6. Забезпечення молочними сумішами дітей, народжених від ВІЛ-інфікованих матерів : заміник грудного молока.); 2.4. «Фізичне виховання та спорт» (2.4.1. Підтримка дитячо-юнацького спорту; 2.4.2. Забезпечення проведення спортивно-масових заходів та змагань (придбання спортивної атрибутики)); 4.1"Охорона навколишнього природного середовища" (4.1.2. Заходи з озеленення населених пунктів) тощо.

Втім зазначимо, що нині населення громади, щоденно має ризики для життя та здоров'я, пов'язані з воєнними діями. Такі ризики не можна знизити до завершення бойових дій і після, до повного знешкодження території від мінно-вибухових предметів, що можуть лишатися на території громади.

6.9 Історико-культурна спадщина

На території громади наявні пам'ятки історії та археології. Стратегією не передбачено заходів, які б створювали негативний вплив на зазначені пам'ятки.

Потенційно загрозу може створювати завдання 1.5. Інвестиційна діяльність та розвиток інфраструктури, в разі якщо в оренду або під продаж будуть передбачатися до передачі землі на яких розміщено об'єкти ІКС. Також суттєві ризики для збереження пам'яток несуть воєнні дії (див.п.6.8.)

6.10 Транскордонний вплив

Транскордонний вплив відсутній.

6.11 Результати розділу

Узагальнені результати оцінки за напрямками Програми представлені в таблиці 6.1.

Ймовірність того, що реалізація Програми призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) негативний вплив на довкілля, є незначною.

Таким чином, реалізація Програми не має супроводжуватися появою нових значних негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація окремих рішень Програми може призвести до покращення екологічної ситуації Мирноградської МТГ.

Таблиця 6.1.

Оперативні цілі, передбачені в межах ДДП “Програма економічного і соціального розвитку Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2024 рік”	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізноманіття	Природоохоронні території
1.1.Промисловий комплекс	DI/ LT /LO/ CU						
1.2. Агропромисловий комплекс							
1.3.Розвиток земельних відносин							
14. Розвиток зовнішньоекономічної діяльності, міжнародної і міжрегіональної співпраці		DI / ST / LO / CU					
1.5.Інвестиційна діяльність та розвиток інфраструктури							
1.6. Розвиток інформаційного простору. Забезпечення доступу до неупереджених джерел інформації							
1.7.Розвиток підприємницького середовища							
1.8.Ринок праці. Зайнятість населення							
1.9.Розвиток ринку внутрішньої торгівлі та надання побутових послуг населенню. Захист прав споживачів							
1.10.Дорожньо-транспортний комплекс							
2.1.Освіта							
2.2. Підтримка сім'ї, дітей та молоді							
2.3. Охорона здоров'я							
2.4. Фізичне виховання та спорт							

2.5. Культура і туризм							
3.1. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій							
3.2. Захист прав і свобод громадян							
3.3. Соціальний захист населення							
3.4. Захист прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування							
3.5. Житлове господарство та комунальна інфраструктура							
3.6. Формування спроможних територіальних громад							
3.7. Заходи, пов'язані з наслідками військової агресії Російської Федерації на території громади. Підтримка внутрішньо переміщених осіб							
3.8. Впровадження заходів територіального планування							
4.1 "Охорона навколишнього природного середовища"	IN/ ST / LO / CU	IN/ ST / LO / CU	IN/ ST / LO / CU			DI/ MT/ RE/ CU	DI/ MT/ RE/ CU
Оперативні цілі, передбачені в межах ДДП "Програма економічного і соціального розвитку Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2024 рік"	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізноманіття	Природоохоронні території

Позначення	Пояснення до позначення
	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.
	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
	Немає впливу, або нейтральний. Втручання не має ефекту, який можна було б довести, або такий вплив є незначним.

	Помірний позитивний вплив.
	Значний позитивний вплив
	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти навколишнього середовища, заплановану діяльність або з інших причин.
DI / IN	Прямий / Непрямий
LT/ MT/ ST / O	Довгостроковий (постійний 50-100 років) / Середньостроковий (10-15 років) / Короткостроковий (3-5 років) / Випадковий (тимчасовий, 1 рік)
LO / RE	Місцевий / Регіональний
CU / SI / TR	Кумулятивний / Синергетичний / Транскордонний

7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

В цілому Програма не передбачає завдань, які б мали значний негативний довготривалий вплив на навколишнє середовище. Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми, наведені в таблиці 7.1, ґрунтуються на впливах, оцінених у попередньому розділі звіту, та міжнародному досвіді діяльності в подібних умовах. Однак, такі заходи – це загальні рекомендації щодо усунення негативних наслідків, тоді як детальні заходи повинні розглядатися в кожному конкретному випадку під час реалізації шляхів досягнення визначених пріоритетів, а також в процесі надання екологічних дозволів.

Таблиця 7.1.

Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми

Складова довкілля	Заходи для зменшення негативних наслідків
Атмосферне повітря	<ul style="list-style-type: none"> ● реконструкція дорожньої інфраструктури, розвиток легкого персонального транспорту; ● будівництво екологічно прийнятних та ефективних комунальних систем; ● дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних та ремонтних робіт; ● проведення інформаційної кампанії серед населення щодо неприпустимості спалювання сухої трави, побутового та промислового сміття; ● проведення просвітницької роботи, спрямованої на підвищення свідомості населення до енергоощадності, енергоефективності; ● впровадження сучасних технологій для підвищення якості роботи мереж зовнішнього освітлення; ● розвиток та впровадження «зеленої енергетики»; ● інформування про стан довкілля та популяризація екологічних цінностей, що сприятиме розвитку екологічного мислення, формуванню екологічної культури та активної позиції у збереженні довкілля, зокрема й якості атмосферного повітря; ● Забезпечення функціонування державної системи моніторингу навколишнього природного середовища, зокрема й моніторингові дослідження джерел забруднення атмосферного повітря (передбачено в межах заходів Програми охорони навколишнього природного середовища Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2022-2025 рр.); ● рекомендується інтенсивне озеленення та впорядкування санітарно-захисних зон (між джерелами забруднення та житловою забудовою) та їх інтенсивне озеленення згідно вимог ДСП 173-96 Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів (передбачено в межах заходів Програми охорони навколишнього природного середовища Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2022-2025 рр.); ● Обладнання промислових об'єктів газо-пилоуловлювальними установками; ● Гасіння палаючих териконів і їхнє озеленення.
Водні ресурси	<ul style="list-style-type: none"> ● Розпочати розробку проектів прибережних захисних смуг річок (там де вони відсутні, (передбачено в межах заходів Програми охорони навколишнього природного середовища Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2022-2025 рр.); ● створити перелік існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України); ● прийняти відповідні міри впливу, передбачені ст. 212 Земельного кодексу України, до громадян та юридичних осіб, що здійснили самозахоплення земельних ділянок на землях водного фонду;

	<ul style="list-style-type: none"> • заборонити миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми; • дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»); • Рекомендовані також заходи із демінералізація шахтної води: впровадження технології очищення шахтної води з урахуванням специфіки і методів регенерації коштовних компонентів. Переведення на замкнуту систему водопостачання технологічних процесів. Поширення використання шахтної води на власні потреби. Використання тонкошарових відстійників для підвищення ефекту відстоювання; • Підвищення екологічної свідомості населення; • Захист водних ресурсів від виснаження та забруднення; • Забезпечення функціонування державної системи моніторингу навколишнього природного середовища, зокрема й моніторингові дослідження за водними об'єктами територіальної громади (передбачено в межах заходів Програми охорони навколишнього природного середовища Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2022-2025 рр.).
Відходи	<ul style="list-style-type: none"> • Забезпечити контроль та дотримання вимог діючого законодавства під час проведення будівельних робіт для попередження загрози складування будівельного сміття на проектних ділянках, скидання їх у непризначених місцях тощо. • Контроль за впорядкуванням складування породи й інших відходів виробництва, • Забезпечити контроль сортування та відповідної утилізації небезпечних відходів, що утворюються внаслідок роботи медичних закладів • Забезпечити контроль збору в населення та відповідної утилізації небезпечних відходів - батарейок, ртутних ламп, електронних компонентів, токсичних відходів будівництва. • Забезпечити щорічний інструментальний моніторинг забруднення ґрунтів та водних ресурсів громади з метою виявлення каналів забруднення та локалізації джерел забруднення, що дасть змогу сформулювати економічно доцільні заходи боротьби із таким забрудненням; • проведення просвітницької кампанії, спрямованої на підвищення культури поводження з відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання.
Ґрунти	<ul style="list-style-type: none"> • усунення випадків викидання, складування та накопичення побутових відходів і стоків на території житлової забудови; • дотримання норм унесенні мінеральних добрив, щорічний моніторинг стану ґрунтів у місцях вірогідного накопичення забруднювачів, зумовлених басейновою структурою рельєфу території; • створення системи нагляду та контролю за цільовим використанням землі; • сприяння розвитку овочівництва, садівництва, ягідництва, бджільництва; • сприяння розвитку органічного землеробства, зокрема через проведення освітніх кампаній щодо переваг та можливостей органічного землеробства, можливостей органічної сертифікації продукції згідно Директиви ЄС №834/2007[1]. • раціональне і ефективне використання земель. • Забезпечити контроль за утилізацією небезпечних відходів експлуатації машин і механізмів, зокрема паливно-мастильних матеріалів і технічних рідин • Забезпечити дотримання природоохоронного законодавства під час передачі земель громади в оренду, зокрема Закону України "Про екологічну мережу України", Закону України "Про охорону земель" <p><i>На майбутнє рекомендовано:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • проведення інвентаризації земель та проведення заходів з розробки проєктів землеустрою; • звернути увагу на необхідність проведення рекультивації земель (ст. 166 Земельного кодексу України); • створити цифрову модель рельєфу громади. Актуалізувати карту ґрунтів. Визначити можливі напрями горизонтальної міграції забруднення від промислових та сільськогосподарських підприємств та налагодити регулярний моніторинг стану ґрунтів у місцях найбільш вірогідної концентрації специфічного для кожного із підприємств забруднення. Такі заходи дозволять чітко визначити причинно-наслідковий зв'язок у випадках понаднормового забруднення; • на основі даних цифрової моделі рельєфу, даних землекористування та актуальної карти ґрунтів актуалізувати території, із обмеженнями для орного землеробства (доцільно та рекомендовано виконати такі роботи під час проведення інвентаризації земель громади);

	<ul style="list-style-type: none"> • на основі даних цифрової моделі рельєфу, даних землекористування та актуальної карти ґрунтів визначити території із існуючою та потенціальною водною та вітровою ерозіями. Забезпечити рекультивацию ґрунтів у місцях існуючої ерозії, в першу чергу в місцях, де внаслідок водної ерозії замулюються водні об'єкти.
<p>Екологічні політики, що сприятимуть збільшенню біорізноманіття та сталому розвитку</p>	<ul style="list-style-type: none"> • підвищення рівня обізнаності населення та підвищення екологічної свідомості, зокрема через освітні програми для молоді; • удосконалення системи інформування населення щодо оперативного висвітлення екологічних питань; • залучення громадян до використання енергозберігаючих технологій у побуті, створити та або/впроваджувати • стимулювання суб'єктів господарювання до розвитку систем екологічного управління, яке забезпечує впорядкування контролю за комплектуючими, сировиною і матеріалами та продукцією, викидами та відходами, які виникають внаслідок окремих виробничих процесів; • проведення інформування населення щодо необхідності створення територій (ПЗФ, екологічної мережі та інших), а також дозволених режимів їх використання; <p><i>На перспективу рекомендовано:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • розробити програму оцінки екосистемних послуг оцінки громади, зокрема під час стратегічних екологічних оцінок цільових програм та оцінок впливу на довкілля планованої діяльності; • інформувати мешканців громади про екосистемні послуги наявних екосистем та вразливих біотопів; створити "Білу книгу благоустрою громади", із описом біотопів громади, місцевих видів флори і фауни, особливостей поведінки із такими видами; • заходи із озеленення, рекультивациі проводити відповідно до переліку "Білої книги".
<p>Здоров'я населення</p>	<ul style="list-style-type: none"> • заходи із адаптації змінам клімату, зокрема через поступове зменшення площі суцільного асфальтобетонного покриття до обґрунтовано необхідних; • озеленення території; • зміцнення спроможності надання якісних і сучасних медичних послуг; • підтримка дитячо-юнацького спорту; • санітарна очистка та утримання в належному стані вуличних колодязів питної води; • Перелічений вище комплекс заходів щодо зменшення негативних наслідків виконання документу державного планування прямо та опосередковано впливає на покращення стану здоров'я населення, що є одним із головних завдань розробки цієї Програми.

[1] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32007R0834&from=EN#d1e1146-1-1> та https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming/organic-logo_en#when-to-use-the-organic-logo

Перелічений в таблиці 7.1. комплекс заходів щодо зменшення негативних наслідків виконання документу державного планування прямо та опосередковано впливає на покращення стану здоров'я населення, що є одним із головних завдань розробки цієї Програми.

8 ОБґРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ

8.1 Вихідні дані для виконання оцінки

Для виконання стратегічної екологічної оцінки документу державного планування «Програма економічного і соціального розвитку Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2024 рік» використано наступні вихідні дані:

“Програма економічного і соціального розвитку Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2024 рік”;

Статистичні дані щодо території Мирноградської міської територіальної громади;

Дані головного управління статистики Донецької області;

Відкриті дані департаментів Донецької ОДА/ОВА;
Вимоги діючих Державних будівельних норм та санітарних правил;
Дані Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України: дані Екологічних паспортів Донецької області, дані Регіональних доповідей про стан навколишнього природного середовища у Донецькій області;
Дані публічної кадастрової карти України - <https://map.land.gov.ua>.
Відкриті джерела даних.

8.2 Використані інструменти та методи

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки використано такі методи:

Статистичний метод ґрунтується на кількісних показниках, які дають можливість зробити висновок про темпи розвитку процесу в майбутньому. Сутність його полягає в отриманні і спеціалізованому обробленні прогнозних оцінок об'єкта через опитування висококваліфікованих фахівців (експертів) у певній сфері науки, техніки, виробництва.

Метод експертних оцінок, який використовується при відсутності про об'єкт прогнозування достовірних відомостей і, якщо об'єкт не підлягає математичному аналізу. Суть якого полягає у визначенні майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів.

Метод аналогій полягає в тому, що закономірності розвитку одного процесу з певними поправками можна перенести на інший процес, для якого потрібно зробити прогноз.

Метод екстраполяції полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє. Цей метод ефективний при короткостроковому прогнозуванні стосовно об'єкта, який тривалий час розвивався рівномірно без значних відхилень. Ґрунтується він на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку у прогнозованому періоді;

Метод моделювання полягає у побудові моделей, які розглядають з урахуванням імовірної або бажаної зміни прогнозованого явища на певний період, користуючись прямими або опосередкованими даними про масштаби та напрями змін. При побудові прогнозних моделей необхідно виявити фактори, від яких суттєво залежить прогноз; з'ясувати їх співвідношення з прогнозованим явищем; розробити алгоритм і програми моделювання змін довкілля під дією певних факторів.

Для здійснення стратегічної екологічної оцінки використано вищевказані методи, зокрема здійснено: збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників; проведення аналізу слабких та сильних сторін проекту Програми з точки зору екологічної ситуації; проведення консультацій з громадськістю щодо екологічних цілей; проведення оцінки впливу Програми на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення; надано рекомендації із моніторингу фактичного впливу впровадження Програми на довкілля.

8.3 Планувальні альтернативи

В процесі стратегічної екологічної оцінки розглядалися наступні альтернативи:

- перша "нульова" альтернатива - розглядається як базовий варіант розвитку

громади, який не передбачає впровадження заходів Програми.

Прогнозні зміни стану довкілля, якщо Програма не буде затверджено, розглянуто в розділі 2.

- друга альтернатива - як альтернатива розглядається проект ДДП із розглянутим можливим впливом на довкілля від реалізації рішень ДДП в розділі 6 та ефективність їх реалізації.

- третя альтернатива - за результатами аналізу Програми, отриманих зауважень та пропозицій від Департаменту охорони здоров'я Донецької ОДА та Департаменту екології та природних ресурсів Донецької облдержадміністрації, що надійшли під час процедури стратегічної екологічної оцінки, запропоновано доповнити положення Програми завданнями, наведеними в таблиці нижче, що може сформулювати третю альтернативу.

Пропоновані в межах третьої альтернативи заходи, спрямовані на покращення екологічної ситуації в громаді, але включення їх до Програми мають також враховувати економічну спроможність громади.

Також, зважаючи на те, що завдання Програми часто визначають узагальнені напрями розвитку громади, деякі із пропозицій, наведених в таблиці 8.1. можуть бути враховані при розробленні Плану реалізації цієї Програми та включені до складу її заходів.

Таблиця 8.1.

Пропозиції до Програми (третя альтернатива)

Операційна ціль/завдання	Пропозиція
1.2. Агропромисловий комплекс	Проводити роз'яснювальну роботу серед представників агросектору щодо перспектив ведення органічного землеробства, зокрема екологічних та економічних переваг такого типу ведення господарства
1.3. Розвиток земельних відносин	На перспективу, з урахуванням економічної спроможності громади, рекомендовано: Провести інвентаризацію земель громади, із використанням геоінформаційних технологій.
2.1. Освіта	Підвищення рівня екоосвіти серед учнів навчальних закладів, зокрема через екоосвітні програми та заходи присвячені питанням ощадливості у використанні ресурсів, поводження з відходами тощо.
2.3. Охорона здоров'я 4.1 "Охорона навколишнього природного середовища"	Провести роз'яснювальну роботу серед населення щодо формування здорового способу життя, як основного чинника збереження та покращення здоров'я; Проведення досліджень стану атмосферного повітря за допомогою пересувної екологічної лабораторії; Проведення досліджень стану водних об'єктів за допомогою пересувної екологічної лабораторії
2.5. Культура і туризм	Проведення інформаційних кампаній серед населення щодо розвитку сталих видів туризму, зокрема, зеленого сільського, екологічного тощо. Промоція громади як орієнтованої на підтримку та збереження природної і культурної спадщини.
3.1. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій	На перспективу, з урахуванням економічної спроможності громади, рекомендовано: Створити інформаційну систему із моніторингу якості поверхневих та ґрунтових вод, зокрема в місцях скиду зворотних вод підприємств-водокористувачів. Передбачити свердловини для моніторингу підземних ґрунтових

	<p>вод на території, що дасть можливість у майбутньому проаналізувати зміни та визначити вплив, що дозволить зменшити рівень забруднення ґрунтових вод, підвищити якість водних ресурсів; Розробити заходи, спрямовані на запобігання забруднення навколишнього природного середовища та зменшення негативного впливу.</p>
<p>3.5. Житлове господарство та комунальна інфраструктура</p>	<p>Запроваджувати енергоефективні технології та передбачити використання матеріалів, що підвищуватимуть енергоефективність будівель після проведення ремонтних робіт.</p>
<p>4.1 "Охорона навколишнього природного середовища"</p>	<p>Проведення інвентаризації зелених насаджень населених пунктів громади, запропонувати створення зелених зон, «Зелених» місць відпочинку, що дасть можливість виробляти більше кисню, осаджуючи пил, поглинати оксиди азоту та вуглецю тощо; Проведення інформаційних кампаній серед населення щодо цінності природоохоронних територій для громади, особливостей їх використання; Проведення інформаційно-просвітницької кампанії серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання. Проведення заходів із адаптації змінам клімату, зокрема через поступове зменшення площ суцільного асфальтобетонного покриття до обґрунтовано необхідних. Проведення інвентаризації та визначення кількості, місць розташування стихійних сміттєзвалищ в громаді, їх ліквідації; Забезпечення централізованого збору та вивезення відходів з усіх населених пунктів громади. На перспективу, з урахуванням економічної спроможності громади, рекомендовано: Провести дослідження по визначенню складу та властивостей відходів та відповідних розрахунків, або протоколів лабораторних досліджень відходів на вміст небезпечних складників відходів (хімічні та токсикологічні), проведені відповідною — акредитованою лабораторією; Запровадити найкращі з доступних технологій управління промисловими та побутовими відходами; Запровадити систему роздільного збору побутових відходів, з урахуванням ДБН Б.2.2-6:2013, Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць №145 в1д 17.03.2011р. Провести дослідження щодо виявлення можливостей збільшення площ природоохоронних територій на території громади, зокрема через створення ОПЗФ.</p>

8.4 Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту

Не враховано характеристики кожного окремого запроєктованого об'єкта та їх потенційний вплив на навколишнє середовище, оскільки такий детальний аналіз виконується на наступних етапах планування для кожного об'єкта окремо (процедура ОВД, тощо).

Узагальнено проаналізовано існуючі загрози від військової агресії та вказано на ймовірні впливи від війни для компонентів довкілля. Детально загрози та впливи відвійни повинні вивчатися і оцінюватися відповідно до чинних методик.

8.5 Ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів) під час здійснення стратегічної екологічної оцінки

Серед факторів, що ускладнили проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити наступні:

- Відсутність статистичних відомостей та інших характеристик для кожного окремого населеного пункту громади та просторової прив'язки статистичних даних та рішень Програми для можливості більш цілісної їх оцінки;
- Неповнота оцінки проблем довкілля та пріоритизації таких проблем, пов'язані з недостатньою взаємодією суб'єктів, прямо та опосередковано пов'язаних із територією, на яку розробляється Програма.
- Відсутність мережі Державної системи моніторингу довкілля, відповідно до положення про державну систему моніторингу довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391., не дозволила провести всебічний аналіз документу державного планування з урахуванням змісту і рівня його деталізації. через відсутність локальних даних про стан довкілля Мирноградської громади.

9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» встановлює необхідність здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля.

Відповідальним за здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення є Замовник ДДП.

Заходи з моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення передбачається здійснювати на постійній основі – не менше ніж 1 раз на рік.

Також передбачається моніторинг при здійсненні будівельних робіт щодо забезпечення заходів щодо:

- максимального збереження площі земельних ділянок з ґрунтовим покривом і зняття та складування у визначених місцях родючого шару ґрунту з наступним використанням його для поліпшення малопродуктивних угідь, рекультивації земель та благоустрою населених пунктів і промислових зон;

- недопущення порушення гідрологічного режиму земельних ділянок;

- дотримання екологічних вимог, установлених законодавством України, при розміщенні та будівництві об'єктів.

- забезпечення максимального збереження існуючих зелених насаджень, об'єктів, територій з охоронним статусом.

Контроль забруднення ґрунтів. Одним із поширених і небезпечних для населення наслідком антропогенного впливу на навколишнє середовище є хімічне забруднення. Основна увага має бути приділена територіям із відкритим ґрунтом, де є безпосередній контакт із людьми: дитячі ігрові та спортивні майданчики на території навчальних закладів, у межах житлової забудови. До контрольованих мають бути віднесені важкі метали (Pb, Cu, Zn та інші), пестициди, нафтопродукти, нітрати. Контроль вмісту забруднювачів має здійснюватися шляхом відбору зразків ґрунту, як депонуючого середовища, із визначенням валового і рухомого вмісту. Результати аналізу вмісту забруднювачів у ґрунтах є також індикатором забруднення повітря.

Контроль забруднення атмосферного повітря. Рекомендується впровадити контроль за станом атмосферного повітря у місцях, що найбільше піддаються тиску – у зонах впливу автодоріг. Контроль слід здійснювати за шумовим забрудненням та за речовинами, що належать до Переліку найбільш поширених і небезпечних забруднюючих речовин, викиди яких в атмосферне повітря підлягають регулюванню згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 29.11.2001 № 1598. В якості альтернативних джерел даних, які можуть використовуватись для доповнення та крос-верифікації наявних спостережень доцільно використовувати дані дистанційного зондування Sentinel 5 (дані у відкритому доступі та безкоштовні), які на рівні дозволяють контролювати широкий спектр забруднюючих речовин (зокрема озон, метан, формальдегід, оксиди сірки та азоту тощо).

Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Враховуючи специфіку документу державного планування, період, на який здійснюється планування, а також характер наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення передбачається облік кількісних та якісних показників, що характеризують вплив на довкілля без акцентування на дотримання їх цільових значень. Цільові значення показників мають відповідати санітарним нормам, правилам та вимогам діючим в Україні. Разом із моніторингом впливів у перспективі, необхідно здійснювати моніторинг від реалізації рішень ДДП в період впровадження деяких з них (будівництво, реконструкція тощо), що передбачає: контроль за дотриманням допустимих рівнів і тривалості дії шуму при будівництві; контроль інших можливих одночасних негативних впливів на довкілля при впровадженні рішення.

Вибір екологічних показників

Екологічні показники є основним інструментом для проведення оцінки стану навколишнього середовища в країнах Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії. Вибрані належним чином показники, що базуються на достатніх часових рядах даних (часові тренди), можуть не тільки відображати основні тенденції, але й сприяти аналізу причин та наслідків екологічної обстановки, що склалася. Також дозволяють спостерігати за ходом здійснення та ефективністю екологічної політики в країнах.

В залежності від ролі показника в оцінці конкретного питання показники класифікуються за схемою Європейської агенції з навколишнього середовища PC-T-C-B-P (DPSIR): Рушійні сили – Тиск – Стан – Вплив – Реагування.

PC – Рушійні сили (Driving force) – соціально-економічні фактори та види діяльності, що посилюють або зменшують навантаження на довкілля.

T – Тиск (Pressure) – пряме антропогенне навантаження на довкілля, що здійснюється через викиди та скиди забруднюючих речовин, використання природних ресурсів.

C – Стан (State) – відносяться до поточного стану та тенденцій змін навколишнього середовища, що включають також параметри якості основних складових довкілля.

B – Вплив (Impact) – наслідки зміни довкілля для здоров'я населення, наслідки для природи та біорізноманіття.

P – Реагування (Response) – конкретні дії, що спрямовані на вирішення екологічних проблем.

Згідно системи аналізу за цієї схемою, соціальний і економічний розвиток

збільшує тиск на довкілля і, як наслідок, спричиняє зміни довкілля - наприклад, створення адекватних умов для здоров'я, доступності ресурсів і біорізноманіття. Нарешті, це призводить до протистояння людського здоров'я, екосистем і матеріалів, які можуть спричинити негативну соціальну реакцію, що підтримується рушійними силами через тиск на довкілля або фактори впливу безпосередньо, через адаптацію або запобіжні дії.

Індикатори моніторингу

В цьому звіті було проаналізовано рушійні сили, їх тиск на середовище та вплив, а також запропоновано варіанти реагування. За результатами було відібрано індикатори моніторингу наслідків виконання Програми, відповідно до вимог Постанови № 1272 "Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення", Закону України "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року" та індикатори виконання Цілей сталого розвитку для України, які корелюють із завданнями Стратегії. Індикатори моніторингу наслідків виконання ДДП наведено в таблиці нижче.

Для громади доцільно проводити моніторинг ефективності реалізації операційних цілей Програми на основі визначених показників (індикаторів) раз на рік, а також на початку введення в дію (затвердження) Програми та через рік після завершення її дії.

У таблиці 9.1. наведено операційні цілі, за якими має проводитись моніторинг, відповідно до поданих індикаторів.

Таблиця 9.1

Рушійні сили (стратегічні цілі (СЦ)/ оперативні цілі)	Компоненти довкілля, та здоров'я населення які зазнають впливу							
	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Природоохоронні території	Біорізноманіття	Генерація відходів	Здоров'я мешканців громади
СЦ 1. Оновлена, конкурентоспроможна економіка								
1.1.Промисловий комплекс	I-1, I-3	I-2, I-4	I-5, I-7				I-15	
СЦ 2. Якість життя та людський розвиток								
2.3. Охорона здоров'я							I-15	
СЦ 3. Ефективне управління та безпека в умовах зовнішніх і внутрішніх викликів								
3.5.Житлове господарство та комунальна інфраструктура							I-13,I-29	
СЦ 4. Екологічна безпека та збалансоване природокористування								
4.1.1. Прийняття участі у всесвітній акції "Озеленення планети";						I-11		
4.1.2. Заходи з озеленення населених пунктів, в тому числі проведення інвентаризації зелених насаджень (5 га);						I-11		
4.1.3. Розроблення схеми екомережі просторового розвитку Мирноградської міської ради територіальної громади Донецької області;					I-12			
4.1.5. Проведення досліджень стану атмосферного повітря за	I-1, I-3	I-2, I-4						

допомогою пересувної екологічної лабораторії								
4.1.6. Проведення досліджень стану водних об'єктів за допомогою пересувної екологічної лабораторії			I-7					

Номер в таблиці 9.1.	Індикатор	Визначення (кількісні та якісні показники)	Джерело (метод визначення)	Критерій досягнення цілей документу (цільові значення)
I-1	Якість повітря загалом по громаді	Показники згідно Постанови № 827 від 14 серпня 2019 р.	Автоматичні станції моніторингу	відповідно до показників постанови
I-2	Обсяг викидів парникових газів	Відповідно Закону України "Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів"	Статистична звітність згідно зазначеного Закону	Відповідно до поточних значень цілей НВВ.
I-3	Глобальний індикатор ЦСР 11.6.2 - усереднений річний рівень пилу в атмосферному повітрі населених пунктів громади	Показники PM25, PM10	Автоматичні станції моніторингу	Відповідно до показників індикатору, встановлених ЦСР
I-4	Індикатор ЦСР 11.5.1 - Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-5	індикатор ЦСР 6.3.2 - частка безпечно очищених стічних вод	Частка скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти у загальному обсязі скидів, %	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до показників індикатору, встановлених ЦСР

Звіт про стратегічну екологічну оцінку документу державного планування
 "Програма економічного і соціального розвитку Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2024 рік"

I-6	Аналіз проб, взятих з централізованої мережі та криниць громадського користування	Показники згідно ДСанПіН 2.2.4-171-10	Щорічний аналіз проб води із джерел питного водопостачання	не гірше, ніж встановлено ДСанПіН 2.2.4-171-10
I-7	Якість поверхневих вод	Показники Нормативів_ЕБВО_від_30.07.12	Щорічний аналіз проб води із відповідних поверхневих водних об'єктів	Відповідно до нормативів
I-8	індикатор ЦСР 6.2.1 - Частка сільського населення, яке має доступ до покращених умов санітарії, %	Кількість сільського населення, що використовує каналізаційні системи із очищенням стічних вод поділена на загальну кількість сільського населення громади	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-9	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Статистична звітність контролюючих органів, звернення громадян	Не більше, ніж в минулому звітному періоді
I-11	Індикатор ЦСР № 15.2.1 - пропорція озеленених територій в громаді	площа фактичних озеленених територій поділена на площу території громади. Площа фактично озеленених територій визначається за індексом NDVI - густа багаторічна рослинність, або за даними ведення обліку зелених насаджень	дані дистанційного зондування землі (космоснімки Sentinel 2) та/або відомості відповідних підрозділів громади інформація про площу території громади	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-12	Індикатор ЦСР № 15.2.1 - Пропорція територій ПЗФ (природоохоронних територій) в громаді	площа фактичних територій ПЗФ (природоохоронних територій) поділена на площу території громади.	Дані земельного кадастру	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-13	Загальний обсяг утворення ТПВ.	Обсяг утворення твердих побутових відходів, класифікованих згідно Державного класифікатора відходів ДК 005-96	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	Не більше, ніж в попередньому звітному періоді

I-15	Обсяг утворення небезпечних відходів	Обсяг утворення небезпечних відходів 1-3 класу небезпеки	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	Не більше, ніж в попередньому звітному періоді
I-29	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ в громаді	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ в громаді, одиниць	Дані відповідних підрозділів громади	Не більше ніж за попередній звітній період

Збір статистичних даних

Для Мирноградської громади є доцільним створення системи моніторингу стану довкілля, згідно вимог постанови Кабінету міністрів України № 391 від 30 березня 1998 р. [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/391-98-%D0%BF#Text>].

Додаткова інформація щодо моніторингу довкілля

Перелік заходів із моніторингу не є вичерпним та може коригуватись відповідно до зміни завдань Програми. Основними цілями зазначеного в цьому розділі моніторингу довкілля є охорона здоров'я людей, сталий розвиток місцевої громади, збереження та відновлення біологічних ресурсів території, що в свою чергу дозволить забезпечити життєві потреби майбутніх поколінь мешканців Мирноградської громади.

Згідно ЗУ "Про стратегічну екологічну оцінку" ст.17 замовник СЕО у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Реалізація рішень Програми не несе транскордонних наслідків для довкілля. Зазначимо, що потребує уваги ймовірний транскордонний вплив, пов'язаний з веденням бойових дій в Україні загалом, та території громади зокрема. Такий вплив пов'язаний передусім з погіршенням стану атмосферного повітря, через потрапляння у нього продуктів горіння. Також вплив пов'язаний з деградацією або знищенням оселищ окремих видів флори та фауни, що мають транскордонний ареал поширення тощо. Втім оцінити такі впливи наразі неможливо через безпекові обмеження.

11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Оцінка проводилась паралельно з підготовкою ДДП "Програма економічного і соціального розвитку Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2024 рік", тому проведені в рамках СЕО консультації і виконаний аналіз використано для оптимізації Програми з точки зору впливу на довкілля, у тому числі на здоров'я населення.

З метою визначення потенційного негативного впливу планової діяльності на стан довкілля, а також можливих конфліктів з цілями екологічної політики, зазначеними в інших документах стратегічного характеру, було проаналізовано зміст Програми (р.1 та р.2).

За підсумками СЕО були запропоновані узагальнені заходи щодо покращення стану навколишнього природного середовища, зокрема під час виконання положень Програми. Також було конкретизовано і доповнено заходи із моніторингу наслідків виконання Програми, серед яких в першу чергу зменшення негативного впливу на компоненти довкілля, потенційні природоохоронні території та вирішення питання щодо поводження з відходами.

Таким чином, Мирноградська громада повинна забезпечити реалізацію наступних заходів:

- забезпечити вирішення питання поводження з відходами, зокрема передбачити такі завдання (заходи) як: проведення інформаційно-просвітницької кампанії серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання;

- забезпечити реалізацію заходів із моніторингу стану довкілля, визначених в р.7, зокрема й моніторингові дослідження джерел забруднення атмосферного повітря та моніторингові дослідження за водними об'єктами територіальної громади (передбачено в межах заходів Програми охорони навколишнього природного середовища Мирноградської міської територіальної громади Донецької області на 2022-2025 рр.).

- забезпечити контроль дотримання режиму прибережно - захисних смуг водних об'єктів;

- проведення інформування населення щодо необхідності створення територій (ПЗФ, екологічної мережі та інших), а також дозволених режимів їх використання;

- провести інформаційні кампанії серед населення щодо розвитку сталих видів туризму, зокрема, зеленого сільського, екологічного тощо.

- створити інформаційну систему із моніторингу якості поверхневих та ґрунтових вод, зокрема в місцях скиду зворотних вод підприємств-водокористувачів.